

BOŽIČNA NOČ - NOČ ODPRTIH VRAT

Vse se je spremenilo, ker se je noč spremenila v dan in ker je dan potonil v noč. Navidezno pa nič drugače ne živimo. Eskimi še niso mogli spremeniti svojega igluj v afriško koč; svojo roko na enak način ponudimo v spravo kot nekoč in na enak način stisnemo pest za sovraštvo. Navidezno, da je vse tako, kot je bilo, samo z vidika, da ni pred nami svetlobe, ki bi nam pokazala iz te teme. Božična noč je vse spremenila, ker je odprla vrata za človekovo preobrazbo. Iz te noči nas naša smer vedno vodi v dan; iz izgubljenosti v smiselnost.

Sloviti mislec Karel Rahner je v govorici mnogih to tako povedal: »Bog je prišel. Tukaj je. In zato je

vse drugače, kakor mislimo. Bog je izgovoril v svet svojo zadnjo, najglobljo, svojo najlepšo besedo v učlovečeni Besedi. In ta beseda se glasi: 'Ljubim te, ti svet in ti človek!'

Spremenjen pogled na svet in človeka ni v bleščavi izložbenih oken, razsvetljenih cest in v brezštevilnosti lučic. Ta svetloba velikokrat pomeni ostati v temi, biti stari človek, ki ga je zasnoval Adamov spor s samim seboj. Znamenjsko želimo iz svojih zaprtih hiš in domov sporočiti sosedom, da na naših smrečicah gorijo ognji ljubezni, ti pa so izšli samo iz enega počela - »Deteta, položenega v jasli.« Ne da se

zabrisati sledi, ki spreminja gaz v smer prave poti.

Danes se soočamo s problemi, ki ne izhajajo iz betlehemske jasi, so pa resnični in surovi. Z mnogimi iskanji se želimo približati rešitvam. Reševanja so se začela tiste noči, ko se pravzaprav nobena vrata niso zaprla, ker jih ni bilo, odprle pa so se roke Boga, da bi vse izgubljene pritegnile k sebi.

Vse se spreminja v pravi čas, tudi bolečine glas, ko Bog se ustavi pri nas. Vse se spreminja za nas, ker je Bog postal naš glas.

B.B.

KOMENTAR K UVODNIKU

Prav v vsem soglašamo z mislimi v uvodniku zadnje številke vašega (in našega) Snežnika, še posebno z glavno poanto uvodnika. Seveda pa želimo nekaj dodati oziroma popraviti, kar pa ne zadeva bistva zapisanega.

Košarkarski klub Lesonit je bil v petdesetih in šestdesetih letih, torej dve desetletji, med najmočnejšimi košarkarskimi centri v Sloveniji. Pravzaprav je bil drugi center v Sloveniji, takoj za Ljubljano, vedno v vrhu slovenske košarke, o čemer smo v tem časopisu že brali. Igralci tega kluba, popolni ljubitelji tega športa, so vsa ta dolga leta uspešno tekmovali v republiških ligah in kar nekaj let v prvi in drugi zvezni ligi v družbi z legendarnimi košarkarji, kot so Daneu, Eiselt, Logar, Korač, Skansi, Djerja, Marojevič itd. To pomeni v družbi s košarkarji iz velikih mest tedanje države, kot so Ljubljana, Zagreb, Beograd,

Sarajevo, Karlovac, Slavonski Brod itd.

Usodnega dne, bilo je v mesecu oktobru leta 1969, je bila v Sarajevu na sporedu tekma druge zvezne lige med K.K. Lesonit iz Ilirske Bistrice in klubom Mlada Bosna. Bistriški košarkarji smo se na pot podali z vlakom. Najprej so nas ob peti uri zjutraj z avti pripeljali do Pivke, kjer smo vstopili na vlak za Ljubljano. Tam smo se presedli na vlak, ki naj bi odpeljal proti Sarajevu. Prepozno smo ugotovili, da so naš vagon priklopili k vlaku za Reko. Tako smo se razočarani in slabe volje nekako okrog devete ure ponovno pojavili v Ilirski Bistrici, kjer so nas z začudenjem pogledali. Kaj sedaj? Tekma v Sarajevu je bila napovedana ob 20. uri istega dne.

In sedaj k bistvu komentarja! Košarkarji Lesonita smo kljub vsemu še isti večer uspešno igrali

proti košarkarjem Mlade Bosne. Z dvema avtomobiloma smo se namreč podali na vratolomno pot v Sarajevo in pravočasno prispeli na tekmo. V prvem polčasu smo bili enakovreden nasprotnik, šele v drugem polčasu smo morali priznati minimalen poraz. Kljub porazu je Lesonit ostal v družbi najboljših košarkarskih klubov v državi. Če se Bistričani ne bi pojavili v Sarajevu, bi namreč izgubili še dodatne, usodne točke in bi morali zapustiti družbo najboljših. Dosegli smo cilj!!!

Potemtakem primera v zadnjem uvodniku ni najbolj posrečena.

Nekdanji košarkarji

Op.ur. Anekdota o KK Lesonit, ki je bila uporabljena v prejšnji številki časopisa SNEŽNIK, je samo ena izmed množice anekdot, ki krožijo med Bistričani o Bistričanih. Kot je bilo v uvodniku napisano, zgodnica ni nujno resnična - je pač takšna, kot jo pozna ustno izročilo. In glede na to, od ust do ust pripovedovano anekdoto, je bila primera zelo posrečena.

ILIRIKA
ODKUPUJEMO DELNICE:
SAVA, COLOR, GORENJE, FRUCTAL, LUKA KOPER-B, EMONA OBALA KOPER-B IN C, INTEREUROPA-B-C, DROGA-B, ISTRABENZ-B
* posredujemo na borzi
* upravljamo portfelje
ILIRSKA BISTRICA, Cankarjeva 2
Tel.: 067/41-935

UVODNIK

Med človekom, ki se je pred nedavnim spreobrnil k veri v Kristusa, in njegovim neverujočim prijateljem se je spletel tale pogovor:

"Torej si začel verovati v Kristusa?"

"Da."

"Potem pa gotovo veliko veš o njem. Povej mi: V kateri deželi se je rodil?"

"Ne vem."

"Koliko je bil star, ko je umrl?"

"Ne vem."

"Koliko pridig je imel?"

"Ne vem."

"Presneto malo veš za človeka, ki trdi, da je začel verovati v Kristusa!"

"Prav imaš. Sram me je, ker tako malo vem o njem. Vem pa tole: Pred tremi leti sem bil pijanec; bil sem ves v dolgovih; družina mi je razpadala; žena in otroci so se vsak večer bali mojega prihoda domov. Zdaj pa sem opustil pijačo; rešili smo se dolgov, naš dom je zdaj srečen in otroci vsak dan željno pričakujejo, da se vrnem domov. Vse to je zame storil Kristus. Toliko pa vem o njem!"

Resnično vedeti: to pomeni, spremeniti se zaradi tega, kar vemo.

(Anthony de Mello: Zrna modrosti iz svetovnih verstev)

Čas pred Božičem vsi pridno izkoristimo za to ali ono. Čas pred Božičem je čas odločitev in sprememb. Notranjih in zunanjih. Za trgovce je to čas največjega zaslužka, za šolarje je to čas počitnic in za zaposlene čas dopustov. Mediji nas bombardirajo s prispevki o lačnih, bolnih in revnih, o stiski tretjega sveta in razsipnosti bogatih. Vsa usta so polna božičnih poslanic in pozivanj k ljubezni do bližnjega, strpnosti in miru.

Če strnemo predbožična dogajanja, lahko rečemo, da vsi iz takšnih ali drugačnih nagibov izkoriščamo praznik za lastne namene. Trgujemo ne samo z denarjem, ampak tudi z občutki, čustvi, vero in še s čim.

O božičnih praznikih se vsako leto razpletajo in zapletajo razne debate, učenjaki modrujejo, zakaj je božič to, kar je, kristjani se veselijo Odrešenikovega rojstva, vsi skupaj pa se prav v božičnem času mogoče malo bolj kot običajno zavemo sveta, ki nas obkroža. Če zaradi vsakdanjih skrbi ne moremo dnevno spremljati, kaj se dogaja okoli nas, je prav, da vsaj enkrat na leto trenutek svojega časa posvetimo tistim, pa naj zveni to še tako banalno, ki na tak ali drugačen način trpijo. Če imamo dan zemlje, dan boja proti kajenju ali dan varčevanja imejmo tudi dan človečnosti in ljubezni do bližnjega. In kateri dan je bolj primeren kot prav božič?

Vzemite prihajajoče praznike kot možnost notranjega očiščenja in prenove, sprejmite odločitve in vpeljite spremembe ter zakorakajte v prihajajoče leto pripravljeni na vse, kar vam življenje prinaša, na vse lepo in grdo.

K.M.

P.S. Poznate tisto šalo, ko se v prednovoletnem času srečata dva znanca in si izmenjata voščili. Prvi pravi: "Veliko zdravja ti želim!" Nakar drugi zamahne z roko in reče: "Kaj zdravja! Sreča je pomembna! Potniki na Titanicu so bili vsi zdravi, pa poglej, kaj se jim je zgodilo."

Nauk: S srečo vse dobro pride, tudi zdravje.

Srečno!

Bralcem, sodelavcem in poslovnim partnerjem želimo vesele božične praznike in uspešno novo leto 1998.

Uredništvo časopisa SNEŽNIK

Župan in uprava občine Ilirska Bistrica želita vsem občanom vesele božične praznike in srečno novo leto 1998.

NOVA MOŽNOST ZA ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

Občina Ilirska Bistrica je bila ena izmed redkih slovenskih občin brez invalidskega podjetja. S stečajem Lesonita se je povečal problem zaposlovanja invalidov, zato je ustanovitev invalidskega podjetja postala nuja. Ob sodelovanju Zavoda za zaposlovanje, občine Ilirska Bistrica ter podjetij Plama-pur, Termoplasti, Izoterm, TIB Petrol Transport, Gozdnega gospodarstva Postojna in Komunalno-stanovanjskega podjetja se je zamisel o invalidskem podjetju dejansko začela uresničevati.

Na ustanovni skupščini, ki je bila 9.12.1997, so družbeniki (občina, Plama-pur, Termoplasti, Izoterm, TIB Petrol Transport, Gozdno gospodarstvo Postojna in Komunalno-stanovanjsko podjetje) z enako višino vloženega kapitala sprejeli osnovni akt ali t.i. družbeno pogodbo o ustanovitvi podjetja, ki bi zaposlovalo invalide. Jože Rolih je preko javnih del imenovan za izdelavo analize invalidske problematike v ilirskobistriški občini in je postal vršilec dolžnosti direktorja. Sedež podjetja je začasno v stavbi Provizorija, osebni dohodek v.d. direktorja pa se še vedno odvaja iz naslova javnih del. Tudi dejavnosti, ki so jih posamezna podjetja odstopila novonastalemu invalidskemu podjetju, se bodo začasno odvijale na sedežih teh podjetij.

Po besedah Jožeta Rolihja je s tem storjen prvi korak k ureditvi statusa invalidskega podjetja. Novonastalo podjetje pa bo lahko avtonomno nastopalo, iskalo vlagatelje in razvijalo lastne dejavnosti. Podjetja, ki so pristopila k ustanavljanju invalidskega

podjetja, pričakujejo zmanjšanje stroškov poslovanja in pre zaposlitev svojih invalidov. Do uresničitve teh pričakovanj je še dolga pot, saj je pred tem potrebno urediti razne formalnosti (registracija podjetja, odprtje računa ipd.) in izdelati elaborat, v katerem bodo natančno opisani delovanje, programi in razvoj podjetja. Na podlagi tega elaborata bo vlada republike Slovenije novonastalemu podjetju podelila status invalidskega podjetja. Poleg tega pa mora imeti podjetje že sedaj zaposlenih najmanj 5 delavcev, od tega 40 odstotkov invalidov.

Glede osrednje dejavnosti, ki naj bi jo opravljalo invalidsko podjetje, je gospod Rolih dejal, da razmišljajo o polnilnici vode. Ko bo podjetje pridobilo status, bo pot za odločanje o tem odprta. Nekateri pogoji za to so že izpolnjeni (npr. kvaliteta vode), potrebno pa bo poiskati vlagatelja oziroma vlagatelj, kar bo seveda izredno težka in dolgotrajna naloga. S tem v zvezi pa je pogojeno tudi število zaposlenih v invalidskem podjetju ter iskanje ustreznih prostorov.

ANALIZA OBSTOJEČEGA STANJA INVALIDOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Občina Ilirska Bistrica (po statističnih podatkih ob koncu junija 1997) šteje 14.232 prebivalcev. Od tega je 4.777 (tretjina celotnega prebivalstva občine) zaposlenih v industriji (3698), kmetijstvu in drugih dejavnostih (storitve, obrt, zasebniki). Konec junija je bilo nezaposlenih 1079 oseb ali 22,6% aktivnega prebivalstva. Invalidi predstavljajo nekaj manj kot 7% aktivnega prebivalstva občine. V analizi, ki jo je izdelal Jože Rolih, je zajeto 43% aktivnega prebivalstva občine v podjetjih in na uradu za delo RZZ, kjer je invalidska problematika največja. V obravnavanih organizacijah predstavljajo invalidi kar 14,9%, kar prikazuje tabela (podatki se nanašajo na konec septembra oz. oktobra 1997).

PODJETJE ALI RZZ	ŠT. ZAPOSLENIH	ŠT. INVALIDOV	% INVALIDOV
RZZ urad za delo Il. Bistrica	1107	180	16,3
Izoterm - Plama d.d.	90	6	6,7
Plama - pur d.d.	242	30	12,4
Termoplasti - Plama d.d.	138	29	21
TIB Petrol Transport d.d.	381	45	11,8
KSP Il. Bistrica	65	3	4,7
GG Postojna d.d. GO Il. Bistrica in GO Knežak	41	15	36,5
SKUPAJ	2064	308	14,9

V analizo zajeta podjetja in RZZ Ilirska Bistrica imajo skupaj registriranih 308 invalidov (300 delovnih in kategoriziranih in 8 ostalih). Večina invalidov (136) ima dokončano ali nedokončano osemletko, precej pa je tudi tistih, ki imajo končano poklicno šolo (89). Glede na stopnjo invalidnosti pa je iz analize razvidno, da ima III. stopnjo invalidnosti 219 invalidov; II. stopnjo invalidnosti 81; 8 invalidov pa je nekategoriziranih. Največ invalidov (176) je starih od 40 do 50 let, veliko pa je tudi starejših (72); manj je tistih, ki so stari od 20 do 40 let (57).

Javni razpis za dodelitev posojil za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma v občini Ilirska Bistrica je bil objavljen v Primorskih novicah 28. novembra 1997. Rok za prijavo je 30 dni od objave v Primorskih novicah.

Na podlagi Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1997 (Uradne objave št. 15/97) in 6. člena Pravilnika o pogojih, načinu in kriterijih za pridobitev sredstev za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva in podjetništva v občini Ilirska Bistrica (Uradne objave št. 38/96) Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem objavlja

JAVNI RAZPIS

za dodelitev posojil za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma v občini Ilirska Bistrica, ki ga Občina Ilirska Bistrica dodeljuje v sodelovanju z Banko Koper d.d. Koper in Zavarovalnico Maribor d.d., Predstavništvo Koper.

- Skupna vrednost razpisanega posojila znaša 55.150.000,00 SIT.
- Posojila bodo dodeljena za naslednje namene:
 - povečanje zaposlovanja oziroma pridobitev novih delovnih mest za delavce z območja Ilirska Bistrica,
 - posodobitev in razširitev obstoječih proizvodnih in storitvenih kapacitet,
 - nakup oziroma posodobitev opreme in zagonske stroške,
 - nove proizvodne in storitvene programe,
 - nakup, graditev, prenovu in adaptacijo poslovnih prostorov,
 - urejanje oziroma nadomeščanje proizvodnje z novimi ekološkimi programi,
 - investicije za varčevanje z energijo in okolju prijazne proizvodne dejavnosti.
- Za posojilo lahko zaprosijo naslednji prosilci:
 - podjetja v zasebni ali mešani lasti z najmanj enim zaposlenim delavcem (enote malega gospodarstva),
 - samostojni podjetniki,
 - občani, ki so pri pristojnem upravnem organu vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja oziroma na pristojnem sodišču prigrasitev za vpis v sodni register in predložili vse potrebne predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja.

Sedež obratovalnice oziroma podjetja ter poslovni prostori morajo biti na območju Občine Ilirska Bistrica. Upravičenec do posojila je dolžan pri Zavarovalnici Maribor d.d., Predstavništvo Koper zavarovati najmanj proti požarnim nevarnostim tisti objekt ali opremo, ki se gradi oz. nabavlja s pomočjo tega posojila in kasko zavarovati vozila ter zavarovalno polico vinkulirati v korist banke.

- Prosilci posojila, ki z banko poslovno sodelujejo, lahko pridobijo posojilo pod naslednjimi posojilnimi pogoji:
 - ugotavljanje bonitete in odplačilne sposobnosti posojilojemalca: v skladu s pogoji banke,
 - doba vračanja posojila: do 5 let,
 - obrestna mera: TOM + 7,5%
 - zavarovanje in stroški posojila: v skladu s pogoji banke,
 - odplačevanje posojila: glavnica v četrletnih obrokih, obresti in revalorizacija mesečno.

- Posojilo lahko pridobijo prosilci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Maksimalna višina posojila je lahko največ 50% predračunske vrednosti investicije. Sredstva se namenijo za isti projekt samo enkrat.

- Prednost bodo imeli prosilci, ki poleg pogojev, ki jih zahteva banka oziroma zavarovalnica ter pravilnik o dodeljevanju sredstev, v največji meri izpolnjujejo še naslednje kriterije:
 - ustanavljajo nove proizvodne in storitvene kapacitete in ustvarjajo možnosti zaposlitve za nedoločen čas,
 - opravljajo oziroma bodo opravljali dejavnosti, ki so ekološko neoporečne.

Pri enakovrednih programih imajo prednost investicije, ki zagotavljajo večje število delovnih mest.

- Vlogi za posojilo, ki jo prosilci dobijo na Oddelku za gospodarstvo in finance Občine Ilirska Bistrica, mora biti predložena še naslednja dokumentacija:

a) poslovni načrt, iz katerega mora biti poleg osnovnih podatkov o prosilcu razvidno še:

- finančna konstrukcija
- donosnost in likvidnost podjetja
- čas vračanja vloženih sredstev
- ostali pričakovani ekonomski učinki
- plan trženja
- tehnično-tehnološki vidik
- možnost novih zaposlitev

b) izpolnjena in potrjena obrazca BON 2 in BON 3 (za gospodarske družbe)

c) dokazilo o poravnanih davkih in obveznostih (za samostojne podjetnike in obratovalnice)

d) pisna izjava pridobitvi sredstev iz podobnega naslova na občinski ali republiški ravni

e) za gospodarske družbe fotokopija sklepa o vpisu družbe v sodni register z vsemi prilogami (fotokopija deponiranih podpisov pri APP, statistična razvrstitev dejavnosti, zaključni račun za leto 1996 oz. periodični obračun)

f) za SP fotokopija potrjenega prigrasitvenega lista, obrazec 1/1, 1/2

g) za vse prosilce, ki opravljajo obrtno dejavnost, fotokopija obrtnega dovoljenja

h) za vse prosilce fotokopija odločbe pristojnega organa o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti

i) za občane, ki ustanavljajo obratovalnico ali podjetje, potrdilo pristojnega upravnega organa, da so vložili zahtevo za izdajo obrtnega dovoljenja, oziroma pristojnega sodišča, da so vložili prigrasitev za vpis v sodni register ter da so predložili vse predpisane dokumente za ustanovitev obratovalnice oziroma podjetja

j) notarsko overjen podpis osebe, pooblaščen za zastopanje, star manj kot 30 dni

k) predračun ali pogodba o nakupu opreme oziroma premičnine (če njena vrednost presega 500.000,00 SIT)

l) gradbeno dovoljenje, prigrasitev del ali nakupna pogodba

m) dokazila o pridobljenih posojilih

n) zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu premoženja za potrebe zavarovanja posojila, ki ne sme biti starejše od 30 dni

8. Nepopolne vloge in vloge, ki bodo prispele po končanem razpisnem roku, bodo zavržene.

9. Rok za prijavo je 30 dni od objave v Primorskih novicah.

10. Prosilci pošljejo svoje vloge z vso potrebno dokumentacijo na naslov Občina Ilirska Bistrica, Oddelka za gospodarstvo in finance, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica (067/41-361).

11. O dodelitvi sredstev bo odločal Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem. Sklep o dodelitvi sredstev bo odbor sprejel najpozneje v roku 30 dni po končanem razpisu. Odbor bo v 15 dneh po odločitvi dostavil prosilcem sklep o odločitvi.

12. Prosilec prične posojilo črpati takoj po podpisu in v skladu s posojilno pogodbo in ga mora porabiti najkasneje v treh mesecih. Če ga zaradi objektivnih okoliščin ni mogoče izkoristiti v predvidenem roku, mora v 15 dneh pred iztekom roka obvestiti banko in navesti razloge za podaljšanje roka koriščenja posojila.

13. Odbor bo spremljal namensko porabo sredstev pri investitorju. Če bo odbor ugotovil, da sredstva niso bila uporabljena za namene, za katerega so bila dodeljena, ali da je bilo posojilo izdano na podlagi neresničnih podatkov, ima pravico takoj zahtevati od investitorja vračilo v enkratnem znesku. Investor bo moral vrniti sredstva s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi za obdobje od dneva nakazila dalje.

ČRNA KRONIKA

PREGLED DOGODKOV
MINULEGA MESECA

Obnova v požaru poškodovane stanovanjske hiše na Bazoviški 10 v Ilirski Bistrici je že v teku.

Policisti PP Ilirska Bistrica so v obdobju od 15. novembra do 15. decembra 1997 obravnavali 19 prometnih nezgod, od tega večino materialno škodo. Kršitelje oz. povzročitelje so predlagali v obravnavo sodniku za prekrške.

Na področju kriminala je bilo obravnavanih 11 kaznivih dejanj; največ je bilo tatvin z manjšo materialno škodo.

Najodmevnejše kaznivo dejanje je bil brez dvoma rop Banke Koper, poslovalnice v Trnovem, kjer sta neznanca storilca odnesla izredno velik plen. Preiskava je še v teku, za storilci intenzivno poizvedujejo tudi delavci kriminalistične službe.

4.12.1997 je ob 7.13 vse zaposlene v OŠ Antona Žnideršiča prestrašila 'najava bombe', ki naj bi se nahajala v prostorih šole. Še pred prihodom učencev je policija šolo evakuirala in opravila podroben

pregled vseh prostorov, tako se je pouk začel s polurno zamudo. Kriminalisti PP Ilirska Bistrica bodo zoper 'neprimerne šaljivce' podali poročilo občinskemu državnemu tožilcu.

Na koncu naj omenimo še, da so 8.12.1997 v plesni dvorani v Zabičah našli ponarejen bankovec za 1000 SIT. Kdo ga je vnovčil, se še raziskuje.

Drugače pa so policisti v preteklem mesecu obravnavali še 15 kršitev javnega reda in miru, ki so se v štirih primerih končali s pretepom oz. lažjimi telesnimi poškodbami. Pet kršiteljev so pridržali do iztreznitve.

Policisti so obravnavali še 6 ilegalnih prehodov državne meje, en samomor z obešenjem, en požar stanovanjske hiše z večjo materialno škodo, do njega je prišlo zaradi pregretja dimnika, in dva pokola ovac ter en pokol zajcev.

Vloženi amandma k predlogu proračuna RS za leto 1997 za rekonstrukcijo ceste od železnega mosta do hotela ni bil sprejet.

ZAVRNJENO DOPOLNILO

Proračun za leto 1997 je vlada RS poslala Državnemu zboru leto šele po počitnicah, tako da je državni zbor lahko začel s prvo obravnavo šele v jesenskem obdobju ter proračun sprejel 2. decembra. Letošnji državni proračun je v bistvu proračun za nazaj, zato so bile možnosti za sprejetje kakršnihkoli dopolnil - amandmajev za povečanje proračuna izredno majhne.

Kljub temu sem 16. oktobra, dan po sprejetju lokacijskega načrta za rekonstrukcijo dela magistralne ceste M 10-4 na občinskem svetu Ilirska Bistrica, vložil amandma k predlogu proračuna republike Slovenije za leto 1997 za cesto "M 10-4 Postojna - Ilirska Bistrica" pri Ministrstvu za promet in zveze, Direkcija za ceste (2415) za rekonstrukcijo odseka 342 od km 0,000 do km 1,400.

V obrazložitvi sem navedel, da je rekonstrukcija omenjenega odseka magistralne ceste Postojna - Ilirska Bistrica za mesto Ilirska Bistrica nujno potrebna. Na tem odseku je razvijajoča se obrtna zona, ki potrebuje vstopa oziroma vzpote na magistralno cesto, še pomembnejša pa sta vstop oziroma izstop iz carinskega terminala ter podjetja TIB Petrol Transport. Z rekonstrukcijo ceste bo možna tudi

preusmeritev tovornih vozil po navedenem delu magistralne. S tem bo razbremenjen velik del centra Trnovo ter omogočena krajša pot v terminal, obrtno cono in Transport. Navedena rekonstrukcija ceste pomeni tudi delno razbremenitev gostega prometa skozi občinsko središče v poletni sezoni.

Amandma je državni zbor obravnaval 27.11.1997 in kljub mojemu zagovarjanju ni bil sprejet, tako kot ni bilo sprejetih preostalih 130 amandmajev s področja infrastrukture.

Naslednji mesec bo na vrsti obravnavo proračuna za leto 1998. Ponovno se bom zavzemal, da bi navedena investicija prišla v proračun za prihodnje leto. S tem bi bila zagotovljena možnost za prepotrebno rekonstrukcijo magistralne ceste na tem odseku.

Vladimir Čeligoj
poslanec državnega zbora

Pokaži mi, kje živiš, in povem ti, kdo si.

MOJA DEŽELA - LEPA,
UREJENA IN ČISTA

Skrbi za čisto, urejeno in lepo okolje se posvečamo šele kratek čas. Ekologija je beseda, ki jo sedaj slišimo na vsakem koraku, še pred tridesetimi ali dvajsetimi leti pa je skorajda nismo poznali. Ekologija niso samo čistilne naprave, uporaba sodobnejše, okolju prijazne tehnologije v tovarnah, avtomobili s katalizatorjem in zeleni bencin. Ekologija je predvsem naše hotenje, želja ali naša misel živeti v čistem in zdravem, lepo urejenem, človeku prijaznem okolju. Kaj je lepšega, kot s pogledom zaobjeti pokrajino, v kateri se delo človeških rok ubrano preliva z delom narave?

Projekt »MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA« naj bi med nami zbudil zavest o tem, da lahko vsak posameznik z načinom življenja, urejenostjo in gospodarnostjo prispeva k lepšemu, urejenemu in čistemu okolju. Vsaka lepo urejena stavba in njena okolica, negovani travniki in zelenice, urejeni bregovi rek, organiziran odvoz smeti in njihovo deponiranje prispevajo košček v mozaiku lepe, urejene in čiste dežele.

Petčlanska občinska ocenjevalna komisija, imenovana v Oddelku za gospodarstvo in finance občine Ilirska Bistrica, ki jo sestavljajo predsednik Dušan Iskra in člani: Mirjam Furlan, Nada Udovič, Karmen Pugelj in Aleš Zidar, je ocenjevanje v sklopu projekta »MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA« za najbolj urejen kraj v občini zaključila 18.9.1997. Komisija jena podlagi ogledov posameznih naselij ilirskobistriške občine uvrstila med najbolj urejene objekte:

gozdno pristavo Mašun (oskrbnika Erika in Mitja Bončina) - najbolj urejen hribovski kraj

vas Šembije - najbolj urejen kraj

Dom starejših občanov Ilirska Bistrica - najbolj urejena ustanova.

Za najbolj urejeno individualno hišo in njeno okolico pa so izbrali naslednje družine:

družina Zadel, Jasen 46
družina Štemberger, Vrbica 21
družina Jaksetič, Jablanica 29 a
družina Šestan, Kuteževo 5a
družina Sedmak, Podgraje 69
družina Simčič, Zabiče 27 b
družina Šuštar, Novokračine 71 a
družina Logar, Jelšane 8 c
družina Bubnič, Dolenje 20 a
družina Batista, Mala Bukovica 8 a
družina Potepan, Dol. Zemon
družina Batista, Vel. Bukovica 1 b
družina Škrli, Koseze 69
družina Mahne, Hrušica 7
družina Možina, Topolc 77
družina Medved, Ostrožno Brdo 43
družina Petrač, Podgrad 111
družina Kreševič, Račice 19 a
družina Janežič, Dobropolje 2 a
družina Vičič, Zarečica 31

Silvana Potepan z Dolnjega Zemona 82 f prejema priznanje.

družina Janežič, Zarečje 23
družina Škoberne, Harije 87
družina Slavec, Knežak 50 a
družina Zadel, Bač 50 c
družina Madotto, Gregorčičeva 25 d.

SVEČANA PODELITEV
PRIZNANJ

Turistična zveza Slovenije že nekaj let z vsestransko pomočjo pokroviteljev, med katerimi je tudi Ministrstvo za okolje in prostor republike Slovenije, uspešno vodi akcijo - tekmovanje na področju turizma in varstva okolja pod naslovom "MOJA DEŽELA - LEPA, UREJENA IN ČISTA". V ta projekt se je uspešno vključila tudi občina Ilirska Bistrica (v preteklem letu je imela na državnem nivoju drugouvrščeno gorsko pristavo Mašun, ki jo vodita brat in sestra Erika in Mitja Bončina).

Na začetku tega leta je župan občine Ilirska Bistrica Stane Prosen določil komisijo, ki je v dveh krogih ocenjevanja obšla vse vasi v občini in mesto Ilirska Bistrica. Slavnostni zaključek tega največjega turističnega ekološkega projekta s podelitvijo priznanj in nagrad tistim, ki so dosegli najboljše rezultate pri ocenjevanju okolja v naši občini, je bil v soboto, 13.12.1997, v osnovni šoli Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici.

Svečane podelitve priznanj za najbolj urejene zgradbe in njihove okolice so se poleg vseh nagrajencev in ostalih povabljenih udeležili tudi predstavniki lokalne oblasti ter Vladimir Čeligoj, poslanec državnega zbora. Svečani govor o pomenu te akcije je imel župan Stane Prosen, ki je med

drugim dejal: "V prvi vrsti bi se vam rad zahvalil, da ste se tako množično udeležili te prireditve. Projekt, ki ga v občini že nekaj let izvajamo, ter njegovi rezultati zaslužijo pohvalo. V zadnjih letih smo vsi skupaj veliko naredili v smislu "Moja dežela - lepa, urejena in čista", vendar še vedno premalo. Nasprotno, vsi skupaj moramo delovati tako, da bodo naša okolica, naše zgradbe, hiše v katerih stanujemo, vedno za vzgled. Naj ne izgubljam besed o tem, kako važno je, da so ulice in okolica Bistrice čiste; skozi naše mesto gre v turistični sezoni veliko tranzitnih turistov, ki znajo ceniti urejenost in čistočo." Poseben poudarek je dal na urbano ureditev okolja, ki je v naši občini precej pestra in neurejena, ter dodal, da se naši občini tudi na področju ekologije in urejanja okolja obetajo boljši časi. Odloku o urejanju okolja, ki je bil sprejet letos spomladi, bo namreč v kratkem sledilo sprejetje odloka o javnem redu in miru; na občinski upravi pa razmišljajo tudi o odloku, ki bi določal skupni način urbanega urejanja okolja.

Ob tej priložnosti je za najbolj urejen hribovski kraj izbrana gorska pristava Mašun, kot najbolj urejeni kraj so proglašene Šembije in kot najbolj urejena ustanova Dom starejših občanov Ilirska Bistrica. Za najbolj urejeno individualno hišo in njeno okolico pa je proglašenih 25 družin. Pisna priznanja sta v imenu organizatorja in komisije za ocenjevanje nagrajencem izročila Stane Prosen in Dušan Iskra, predsednik komisije.

V kulturnem programu so sodelovali gostje Marjana Uljana, člana skupine Malibu, med njimi je bil tudi prvak občinskega tekmovanja Naj popevka 1997, Matjaž Perenič.

Tekst in slika: Petar Nikolič

Občanom naše občine, vsem aktivistom in
krvodajalcem voščimo vesele božične praznike in
zdravo novo leto 1998.

Denar od novoletnih čestitk bomo namenili za
humanitarne namene.

Območna organizacija Rdečega križa Ilirska Bistrica

SPONZORJI ODPRTIH ROK ZA BISTRIŠKE OTROKE

Zveza Prijateljev mladine je prostovoljna, neprofitna, nevladna organizacija. Njeni temeljni cilji so dvig kakovosti življenja otrok, mladostnikov, družin in zastopanje in uveljavljanje interesov potreb, ter zaščita pravic.

Konec oktobra je spet oživel Društvo prijateljev mladine. Razlogi za nekajletno mrtvilo so večplastni. V teh letih niso zamrle vse dejavnosti za otroke in mladino. Z veliko dobre volje posameznikov so se ohranile novoletne prireditve, letovanje, ŽIV-ŽAV, delovale so razne delavnice, ki so občasno popestrile življenje bistriških otrok.

Oživitev društva je sovpadla z zakonsko obvezo, ki predpisuje

Prisotni so sklenili, da bi v januarju 1998 sklicali občni zbor. Nanj bodo povabljeni ljudje, ki bodo pripravljeni društvu kakovostno in konkretno pomagati (finančno, strokovno).

Delokrog akcij je širok tam, kjer društvo deluje vsa leta (npr. Ljubljana).

Njihovi programi delujejo: na področjih organiziranega prostega časa, socialne in humanitarne dejavnosti, nacionalna

Pomembna naloga Teje, Urške in Laure (kasa in potrdila!)

uskladitev statuten društev z novim Zakonom o društvih. Sestali so se prijatelji mladine, ki so v prejšnjih letih aktivno sodelovali v društvu, in sklenili nadaljevati delo v skladu na z možnostmi (kadrovskimi, finančnimi, prostorskimi) in potrebami mladih uporabnikov.

mreža telefonov otrok in mladostnikov (TOM), otroškega parlamenta, bralne značke, zveze družin, raziskovalnih in drugih interesne dejavnosti ter založniškega programa.

Na Bistriškem deluje večina omenjenih programov. Po svojih

Lepše govori ali poje? Darinka Dekleva

možnostih bomo dvigali kvaliteto in dostopnost ter dodali nove aktivnosti.

Veliko let je bila ena glavnih usmeritev DPM kvalitetna izraba prostega časa otrok. To jesen pa se je pokazala potreba po ustanovitvi posebnega sklada za osnovnošolske otroke, katerih starši so dlje časa brezposelni.

To jesen sta bili organizirani dve dobrodelni akciji v korist otrok. Prva se je imenovala "Jesensko

srečanje". Priredili smo koncert prijateljskih skupin, ki smo ga pripravili skupaj z Zvezo kulturnih društev Ilirska Bistrica.

Druga prireditev je bil dobrodelni ples na Miklavžev večer. Prireditev na osnovni šoli Antona Žnideršiča je nad pričakovanji obogatila sklad, namenjen finančno ogroženim otrokom. Ples je bil uspešen zaradi sponzorjev odprtih rok, ki so sodelovali pri pripravi plesa.

Prisrčna zahvala Grafiki Bor, Občini Ilirska Bistrica, Iliriji, Domu starejših občanov, Pekarni Slava, Trgovini Berni, Restavraciji Lovec,

Sadju Godec, Pekarni Drobtinica, Mesnici Milavec Miljano-Puč, Okrepčevalnici Baša, Podjetju Tomex za vložen trud in prispevke.

Izkazala sta se tudi donatorja Teles in Štemberger Igor, ki sta prizadevanje društva podprla že pred prireditvijo in svoje prispevke nakazala na račun DPM.

Na osnovni šoli Antona Žnideršiča so zbirali star papir izkupiček bo namenjen skladu za pomoč otrokom. Želeli bi, da bi se podobne akcije nadaljevale.

Predsednica DPM
Darinka Dekleva

Za ples sta potrebna dva; za uspeh akcije ...

VESELI DECEMBER

Leto je naokoli in zopet so pred vrati prazniki, ki se jih mnogi zelo veselijo. Božič je praznik, ki ga praznujemo v družinskem krogu. Nasprotno od njega pa je praznovanje novega leta dogodek, ki ga poleg družine radi delimo s sorodniki, prijatelji, znanci in sosedmi. Čeprav je ponudba gostinskih lokalov že v novembru skorajda razprodana, tik pred novim letom pa je nemogoče dobiti še kakšen prost stol kaj šele mizo, mnogo ljudi ne ve, kam na Silvestrov večer.

Turistično društvo Ilirska Bistrica se je odločilo, da (tako kot ostala mesta) z organizacijo prireditev popestri in poživi dogajanje v mesecu decembru. Začetki so skromni, saj so obsegi prireditev in praznovanj majhni. V Turističnem društvu načrtujejo v naslednjem letu nekaj novosti, ki jih letos zaradi pomanjkanja časa niso utegnili izpeljati. Vse pa bo seveda odvisno od uspeha letošnjih prizadevanj.

Veseli december se je začel z Miklavževim sejmom, ki ga je društvo organiziralo v sodelovanju z Območno obrtno zbornico Ilirska Bistrica. Prednovoletna dogajanja pa bodo organizirali skupaj z ilirskobistriškim Društvom prijateljev mladine. Najmlajši bodo prišli na vrsto 28. decembra, ko jih bo na Placu obiskal Dedek Mraz. Na prireditvi, ki bo imela tudi pester program, se bodo otroci lahko okrepčali na čajanki za otroke.

Starejši pa bodo lahko 31. decembra silvestrovali na Placu. Po besedah Vojke Lenarčič, tajnice Turističnega društva, bi skromno praznovanje organizirali na drugačen način kot običajno: »Letošnje silvestrovanje je zamišljeno kot organizirano srečanje vseh, ki se vsako leto ob polnoči tradicionalno pojavijo na Placu in si zaželejo srečno novo leto. Radi pa bi, da bi se jim

pridružili tudi vsi, ki si zaradi takšnih ali drugačnih vzrokov niso uspeli organizirati silvestrovanja drugje in vsi, ki jim je do dobre, vesele družbe.« Ob igranju zmerno glasne glasbe, plesu in ob ustrezni gostinski ponudbi bi na Placu točno

opolnoči skupaj v vodilnimi lokalnimi veljaki nazdravili novemu letu ter doživeli tudi majhen ognjemet.

Če bo silvestrovanje uspešno, ga bodo vsekakor ponovili tudi naslednje leto. Njihova želja pa je, da bi prireditev Veseli december z vso svojo vsebino postala tradicionalna.

Veselega decembra pa ne bi bilo, če nam ga ne bi omogočili sponzorji: Droga, Plama-pur, Mlinotest iz Ilirske Bistrice, Teles in drugi.

MIKLAVŽEVANJE SKAVTOV

V soboto, 6.12.1997, je ob 18. uri steg Ilirska Bistrica 1 organiziral za svoje člane (skavte) miklavževanje v Johnnny baru.

Tema letošnjega miklavževanja je bila "Naučimo se darovati". Gre za neko povezavo med seboj, spoznanje, da so na svetu tudi revni, osamljeni ljudje, ki nas vseskozi potrebujejo. Vsa darila, ki naj bi jih otroci izmenjali med seboj, so spravili v ogromen, pleten koš. Le-ta je naslednji teden potoval z najmlajšimi skavti (volčiči) od hiše do hiše pa vse do Doma ostarelih.

Johnnny bar je bil primerno praznovanju tudi okrašen. Snežinke in trakovi so naredili vzdušje še bolj praznično, vsi so uživali. Luči so se odpirale in zapirale, otroci so že nestrpno klicali Miklavža. Na oder je stopil cel zbor angelčkov, ki so ob spremljavi klavirja peli božične in druge pesmi. Okoli prisotnih so skakali in se podili črni parkeljni, potem pa se je začela predstava "Hudobin potepin". Gre za prepletanje igre in pesmi. Proti koncu programa pride tudi Miklavž. Najbolj veseli so bili seveda otroci. Zapojejo mu pesmico, on pa vsakemu podari darilce.

Bila sem vesela in zadovoljna. Lahko si samo predstavljate, kako je bilo najmlajšim.

Monika Urh

Ob sprejemu prvih gostov

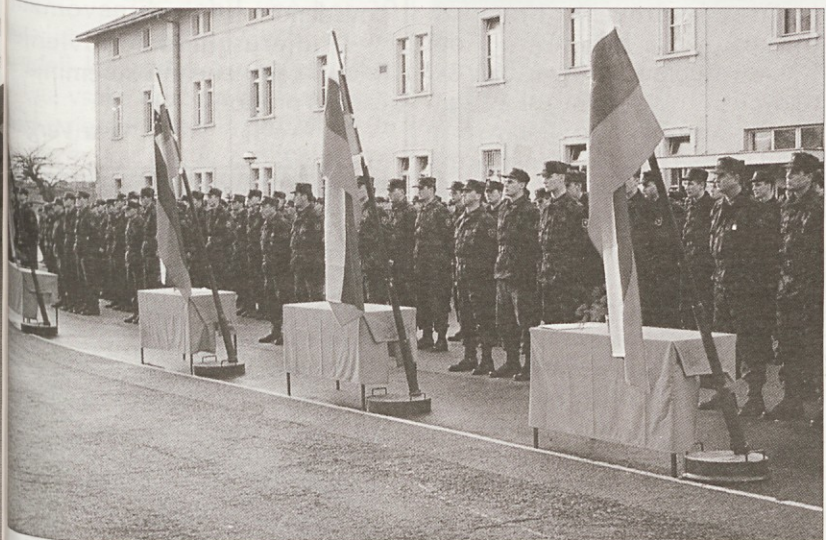
Enkratni so!

SLOVESNA PRISEGA NOVE GENERACIJE VOJAKOV

»Slovesna prisega je prav gotovo eno najpomembnejših dejanj za vojaka. Svečano priseči samostojni in svobodni republiki Sloveniji pa je še prav posebna čast, zato naj vam današnja prisega ostane trajno v spominu,« je poveljnik nagovoril zbrano 15. generacijo vojakov Slovenske vojske, ki služi vojni rok v bistrski vojašnici.

V petek, 12.12.1997, je bližnjo okolico vojašnice v Ilirski Bistrici preplavila množica avtomobilov in ljudi. Običajen pojav za dan, ko nova generacija vojakov »bistriške kasarne« daje slovesno prisego.

vojašnice in povedal, da je to že druga generacija vojakov, ki bo v Bistrici služila vojaški rok po enovitem sistemu, ki se je izkazal za zelo uspešnega. Sledila je slovesna prisega:

Slavnostni govornik brigadir Alan Geder

Dobro uro trajajočo prireditev so poleg svojcev in prijateljev mladih vojakov spremljali tudi brigadir Alan Geder, poveljnik IV. pokrajinskega poveljstva Slovenske vojske, polkovnik Boris Ožbolt iz Generalštaba Slovenske vojske,

»Slovesno prisegam, da bom branil samostojnost, neodvisnost, svobodo in ozemeljsko celovitost svoje domovine republike Slovenije, ter vestno in odgovorno izvrševal svoje dolžnosti pri njeni obrambi!«

Mladi vojaki med slovesno prisego

Ludvik Pajnič iz Zveze veteranov vojne za Slovenijo, predstavniki poveljstev in enot Slovenske vojske ter predstavniki lokalnih oblasti. Prireditev se je pričela z igranjem koračnice Godbe na pihala. Po uvodnem ceremonialu (prihod in pozdrav vojakov, pregled enote) je zastavni oddelek pred tribuno v ritmu malega bobna izvedel mimohod z bojno zastavo in paradnim korakom. Po častnem pozdravu in državnim himni je zbrano nagovoril poveljnik vojašnice major Janko Rutar, ki je v imenu vojašnice Ilirska Bistrica pozdravil goste, vojake in njihove svojce. V nadaljevanju programa je sledil nastop pevskega zbora 47. območnega poveljstva Slovenske vojske pod vodstvom Zorka Šajna. Slavnostni govornik je bil brigadir Alan Geder, ki je pohvalil urejenost

REAGIRANJA DO KDAJ TAKO

Pod tem naslovom je lokalni časopis SNEŽNIK v oktobrski številki objavil članek neznanega avtorja ali avtorjev z vrsto neresnic, polresnic, netočnosti in sumničenj, ki jih je mogoče izpodbiti. Takšno pisanje gotovo ni v čast anonimnemu piscu, nedopustno je tudi objavljane nepodpisanih člankov v časopisu. Čeprav se je v zadnji številki pisec (tudi tokrat anonimno) prizadetima opravičil, moramo nekatere njegove trditve o delovanju sejma pojasniti:

Po uspešno zaključenih »Bistriških dnevih obrti« v letu 1986 je takratna »občina« predlagala oživitve dolgoletne tradicije bistrskih sejmov in v soglasju s Krajevno skupnostjo Ilirska Bistrica določila sedanjo lokacijo. V zvezi s tem je bil sklican sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki občine, obrtne zbornice, inšpekcijskih služb, davčne uprave, referent za obrt, predstavnik krajevne skupnosti Ilirska Bistrica in Komunalnega-stanovanjskega podjetja Ilirska Bistrica (slednjega kot upravljalca sejma). Navzoči so soglašali s predlogom občine o obnovi sejmarske tradicije in v zvezi s tem priporočili, naj inšpekcijske službe nadzorujejo kakovost in promet prodajnih artiklov na sejmu. Tajnik krajevne skupnosti in referent za obrt sta v ta namen pridobila tudi ustno privolitev večine stanovalcev Cankarjeve ulice.

Po tem dogovoru s predstavniki pristojnih institucij je bil objavljen

Sejem v Ilirski Bistrici pred prvo svetovno vojno (slika: Atelje Maraž).

javni razpis za vse, ki bi želeli prodajati na sejmu in si s pogodbo zagotoviti prostor. V ta namen je upravljalca sejma sklenil z vsemi pisne pogodbe za določen čas. Do sedaj nismo prejeli še nobene pisne prijave zaradi delovanja sejma.

Torej ne drži trditev anonimnega pisca, da sejem deluje nezakonito in brez vseh osnovnih dovoljenj.

Predstavniki občine Ilirska Bistrica in krajevne skupnosti Ilirska Bistrica ugotavljamo, da ima sejem na Bistriškem dolgoletno tradicijo in da je občanom potreben, zato ga je treba ohraniti. To potrjuje tudi vedno večje število prosilcev za najem prodajnih prostorov.

Tradicijo sejmarstva v Ilirski Bistrici potrjuje tudi pričujoča slika, posneta pred prvo svetovno vojno. Ugotavljamo tudi, da Komunalno-stanovanjsko podjetje (upravljalca) upravlja s sejmom gospodarno in odgovorno, saj se dohodek od najemnine prodajnih mest vrača v komunalno infrastrukturo mesta.

V krajevni skupnosti se zavedamo, da je sedanja (začasna) lokacija neprimerna za tako široko sejmsko ponudbo, ker zasedba ulice dvakrat mesečno moti stanovalce in lastnike tamkajšnjih lokalov; torej je treba sejem čimprej preseliti na primerno lokacijo izven mestnega jedra.

Ker je sejem v pristojnosti občine, smo jo že leta 1996 pisno in ustno zaprosili, naj v skladu s prostorskimi načrti določi primeren prostor za vse javne prireditve in lokacijo za preselitev sejma, vendar je zadeva še vedno na začetni točki.

Bolj kot sejmska zasedba ulice pa stanovalce Cankarjeve ulice motita in vznemirjata drugi dve nevarnosti: razgrajanje in kaljenje nočnega miru ob koncu tedna, ki ga povzročajo ljubitelji nočnih zabav in vratolomne vožnje nevestnih in podivjanih voznikov motornih vozil. Ti »heroji« so povzročili že nekaj prometnih nezgod z materialno škodo. Da bi se izognili nepredvidenim posledicam takega ravnanja (organi javne varnosti, ki nadzorujejo promet, so pri tem nemočni), bo svet krajevne skupnosti Ilirska Bistrica predlagal pristojni službi in Svetu za preventivo v cestnem prometu občine Ilirska Bistrica, naj odobri fizično omejitev hitrosti na tej ulici z »ležečimi policaji«.

Rekonstrukcija Cankarjeve ulice je že več let sestavni del plana občine in krajevne skupnosti Ilirska Bistrica. Zaradi pomanjkanja

finančnih sredstev je prišla na vrsto šele v letošnjem letu po zaslugi mednarodnega programa PHARE. Ker je ulica v strnjem naselju starega mestnega jedra, bi lahko investitor pričel z delom v letnem in ne v zimskem času. Pričakovati je, da se bodo dela zaradi neprimernih vremenskih razmer zavlekla v pozno pomlad 1998. V času rekonstrukcije ulice bo del sejma postavljen na lokacijo v Levstikovi ulici.

Član sveta KS Ilirska Bistrica
Jože Vičič

Op. ur.: Očitno je, da so sejem, prometna varnost v Cankarjevi ulici in sama rekonstrukcija omenjene ulice »dvignili pritisk« marsikomu od prizadetih. Časopis SNEŽNIK spremlja dogajanja in reakcije občanov, ki pa so si lahko (kot vidimo iz zgornjega prispevka) zelo nasprotujoče.

Glede objavljane »anonimnih prispevkov« pa je politika časopisa takšna: Avtorja pod članek podpisemo ali ne podpisemo, odvisno od njegove ANONIMNIH IN NEPODPISANIH ČLANKOV NE OBJAVLJAMO. Vsi, ki jih zanima, kdo je napisal katerikoli članek v SNEŽNIKU, se lahko vedno obrnejo na redakcijo časopisa, kjer bodo izvedeli vse potrebne podatke. Za konec pa naj še povem, da je pisec zgornjega prispevka v redakciji zvedel za ime avtorja in z njim tudi »rešil nesoglasja«. Torej je bilo sprenevedanje na začetku zgornjega prispevka povsem odveč.

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: »GA Commerce«, Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dragica Prosen, dr. Ivica Smajla, Voljo Čeligoj, dr. Maksimilijan Modic, Ivko Spetič (predsednik)

Urednik in novinar: Ksenija Montani
Lektor: Nevenka Ujčić
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: »GA commerce« Ilirska Bistrica
Naklada: 1400 izvodov

Po mnenju Ministrstva za kulturo Republike Slovenije št. 415/1433/97 z dne 2. 12. 1997, se časopis SNEŽNIK šteje med proizvode, za katere se na osnovi 13. točke tarifne št. 3 Tarife davka od prometa proizvodov in storitev plačuje 5% davek od prometa proizvodov. Prometni davek je vračunan v ceno časopisa.

RAZMIŠLJANJE OB MEDNARODNEM DNEVU INVALIDOV

Da, tudi invalidi imajo enkrat letno svoj praznik. To je 3. december, mednarodni dan invalidov.

V tem času mediji veliko govorijo in pišejo o prizadetosti invalidnih oseb, toda vse premalo razmišljajo o našem življenju.

Res je, da so se spremenili časi za invalide.

Spominjam se, kako je bilo pred 2. svetovno vojno. Takrat sem bila še mladoletna (v času stare Jugoslavije, pred več kot 50 leti).

Invalidi so na javnih prostorih, največkrat pred cerkvami, ob praznikih prosili miloščino od dobrih ljudi. Bili so sicer skromno obdarovani, kajti takrat so bili časi kriznega obdobja in brezposelnosti.

Danes podobnih primerov ni več, saj je za nas invalide poskrbljeno. Imamo zdravstveno oskrbo, socialno pomoč, invalidske pripomočke, možnosti zdravljenja v zdraviliščih itd. V zadnjih letih se je povečalo število invalidov zaradi bolezni, nesreč pri delu ali prometnih nesreč. Veliko mladih ljudi, ki bi bili še sposobni za delo, mora dneve preživljati na invalidskih vozičkih.

Zaradi invalidnosti ne trpijo le invalidi, pač pa tudi njihove družine in svojci.

Sama sem zaradi neozdravljive bolezni MS (multipla skleroza) že več let na invalidskem vozičku, odvisna od pomoči domačih. Težko se je bilo privaditi na takšno življenje, vendar nisem obupala. Vesela sem obiskov, stiska rok in dobre besede.

Dragi bralci, zamislite se, ko boste brali moj prispevek. Koliko težav moramo premagovati invalidi. Že 10 cm visok hišni prag nas ovira, da o stopnicah ne govorimo; povsod potrebujemo pomoč.

Star pregovor pravi: »LAŽJE JE PRENAŠATI SOD ZDRAVJA KAKOR KAPLJO BOLEZNI.«

Vsem invalidom in drugače prizadetim želim, da bi svoje težave prenašali čim bolj potrpežljivo, saj nam edino dobra volja pomaga premagovati naše težave.

Pepca Mihelj
KNEŽAK

PRI GOSPE FRANČIŠKI IZ TRNOVEGA

Da dnevi in leta našega življenja prehitro tečejo, ni potrebno posebej poudarjati. Vsako življenje je polno takšnih ali drugačnih prigod in nezgod, o vsakem posamezniku in njegovem življenju pa se lahko veliko pove in včasih tudi kaj napiše.

Mladi člani RK osnovne šole Antona Žnideršiča so v spremstvu učiteljice Nadje Baša in gospe Silve Dekleva te dni obiskali gospo Frančiško Vrh iz Trnovega in ji čestitali k 99. rojstnemu dnevu, ki ga je praznovala 10. decembra. Obdarovali so jo s košarico sadja in šopkom. Za gospo Frančiško je bil ta obisk veliko presenečenje; ko pa so ji mladi ob spremljavi kitare zapeli tudi nekaj slovenskih narodnih, je od ganjenosti potočila tudi solze.

Gospa Frančiška ali Kovačica, kot jo poznajo sokrajani, je zelo vitalna in zdrava (malo slabše sliši in vidi) ter tudi zelo zgovorna. Svojim obiskovalcem je natrosila kar precej drobcov iz svojega življenja in obisk se je kaj kmalu sprevrgel v prijateljski klepet.

Rodila se je 10.12.1898 v Trnovem v številni družini Jožinovič. Poročila se je s Franetom Ferjanovim, kovačem z Zemonu, ki je tudi izhajal iz družine z veliko otroki. Trinajst let sta živela na Zemonu, potem pa sta si v Trnovem sezidala hišico s kovačijo. To je bila prva hiša v zdajšnji Tomšičevi ulici, sezidana pa je bila 1934. leta, samo leto dni po izgraditvi te ceste. Kasneje so to hišico porušili zaradi širjenja tovarne TOK in jima preko ceste zgradili novo. V njunem zakonu se je rodilo osem otrok, od katerih so žive samo še štiri hčerke. Leta 1965 je France umrl in kasneje se je gospa Frančiška pri 60. letih prvič redno zaposlila kot snažilka pri kmetijski zadruzi. Upokojila se je, ko je imela 72 let.

V svojem življenju je veliko prepešala. Ko so še živeli na Zemonu, je vsako jutro ob šestih hodila v bistrsko cerkev sv. Jurija k zornicam. Celó sedaj, ko ji manjka samo leto do stoletnice, se vsak dan odpravi na sprehod. Občasno gre tudi k maši v samostan, vendar jo mora takrat kdo spremljati, ker se boji sama prečkati križišče pri Matetu.

Slavljenka v družbi s svojimi mladimi obiskovalci

MARIJA ROMARICA

Ali je Bog predlagal, da bi svet znova počlovečil? Utopija, blaznost ali samo primeren povod za posmeh?

Fatimo in dogodke v njej to neumestno človeško vprašanje ne zanima. Lotiti se je treba problemov od blizu, z največje bližine. Začeti moramo v sebi.

Trije fatimski pastirčki osebno slišijo to božje sporočilo in so pripravljeni storiti vse, da bi svet in človeštvo to tako tudi sprejelo. Marijina vloga je materinska v tem posredovanju dojemanja zla pri Bogu in »izdelovalcih« zla pri človeku. Odprla je še eno stran božje »ekonomije« pri človeštvu: pomagati. Zanimiva je njena metoda: Ko boste prihajali k meni in molili z menoj, boste vedeli, da se v vas nekaj spreminja in da se spreminjajo vaše težave. Vedeli boste, da se vaša notranjost usklajuje s hrepenenji in da se neresljivost težav preveša v upanje.

Tak je Marijin pohod v Evropo, ki se je začel 13. maja 1917 v zelo revni portugalski vasi Fatimi z otroki Frančiškom, Hijacinto in Lucijo.

Ponavljal se je do 13. oktobra 1917, ko je skoraj vsa Evropa verjela ruski revoluciji. Verjelo pa je tudi trideset tisoč ljudi, ki so 13. oktobra spoznali, kako globoko so padli, kot bi v izredni bleščavi svetlobe padlo sonce proti zemlji in v Mariji videli upanje prerojenja.

Kar čez Žabovico in Dolnji Zemon sem se pripeljala do L'kanovih na Gornjem Zemonu.

Do vasi pelje krajša pot, ki so jo vaščani pridobili tam okrog leta 62, ko so zgradili betonski most čez reko Reko. Mogoče pa bodo dočakali, da bo tudi žabovska cesta dobila tudi asfalt, kajti Zemonci so zelo ponosni na svojo vas, saj imajo telefon, vodovod, urejeno kanalizacijo, čisto na novo asfaltirano cesto, cerkev sv. Jerneja in lepo kapelico Matere Božje, sveže v svoji novi preobleki, ki ji jo je podaril hvaležen vaščan.

Pri L'kanovih sta me sprejeli dvaindevetdeset let stara mati Marija in njena hči Micka, ki jo zagotovo vsi poznate. To je tista Micka, ki je čisto vsak dan s konjsko vprego vozila sveže mleko v bistrsko mlekarino. Za Gornji in Dolnji Zemon je bila Micka L'kanova v tistih časih, ko je bila konjska vprega edini prevoz, pravo božje darilo. V sončnem, deževnem ali prazničnem dnevu je vaščanom pripeljala vse, kar so potrebovali in ji naročili: hrano, zdravila, gradbeni material. Bolnikom je pomagala priti do zdravnika, vernim pa k maši.

Osebi pa mi je Micka povedala tole:

"Zelo rada sem bila med ljudmi, prav posebno pa z ljudmi z Dolnjega Zemonu, kajti povem vam, da so to resnično dobri ljudje. Čebrova družina z Dolnjega Zemonu je bila moj drugi dom. Tu je bila poročena moja sedaj že pokojna sestra Ivana. Ljubezen in toplina Čebrovo družine sta mi bili v veliko pomoč. Pri njih doma sem bila deležna ljubezni, iz katere sem črpala moč, ki sem jo tako zelo potrebovala, da sem zmogla opravljati tudi druga kmečka dela; teh pa pri L'kanovih ni nikoli zmanjkalo."

PRI L'KANOVIH Z GORNJEGA ZEMONA

Micka in njena mati Marija sta mi povedali tudi nekaj vaških zanimivosti, med drugim tudi, po čem je bila poznana njihova domačija.

"Lepe in čile konje smo imeli in to dolgih sedemdeset let. Spretnosti in umetnosti ravnanja s konjsko vprego je Micko naučil njen oče, ki je v starih časih vozaril črni premog v Trst, po domače karbun. Iz Trsta je prevažal hrano za trgovino, ki je bila sestavni del L'kanove domačije. Tudi bistrski trgovci so bili deležni uslug, kajti blago, pripeljano iz Trsta, se je prodajalo tudi v Hreščakovih trgovini."

Gornji Zemon je tudi zgodovinsko in arheološko zelo zanimiv. Po ustnem izročilu sta obe vasi poselila dva brata, ki sta prišla z nekega Zemonu. Brata sta bila ovčarja. Eden si je ustvaril posestvo na Gornjem in drugi na Dolnjem Zemonu. Njuno gospodarstvo je temeljilo na ovčereji. Gornji Zemon je imel svojo mežnarijo s cerkvijo sv. Jerneja in pokopališče, na katerem so pokopavali mrtve, ki so

jih pripeljali s Svete Trojice; to je s tiste Svete Trojice, kjer je bil doma Martin Krpan. Gornjezemonci so imeli tudi svoj sejem. Sejemska pravica pa so za deset ovčjih kož prodali Trnovcem. Da so v vasi imeli tudi tamburaški zbor, so mi ponosno povedale, spoštovane L'kanke, Micka in Marija z Gornjega Zemonu. Hvala jima za prijaznost, lep sprejem in za povedano.

Ljudje ustvarjamo življenje, reko, ki se nenehno spreminja v času in prostoru.

Neta Vergan

V Snežniku št. 11 smo na 6. strani pod naslovom Urejšajo Bistrski park objavili, da so delavci Breze začeli čistiti umetno jezerce. V resnici so jezerce čistili delavci podjetja Parkovno vrtnarstvo Rolih. Za napako se opravičujemo.

Uredništvo časopisa

Smo v času, ki zahteva neprestane spremembe - ko ni enega cilja niti stalne zmage.

Potrebno se je prilagajati, upajoč, da smo na pravi poti - kot to od nas pričakujejo.

V Zavarovalnici Triglav, d.d., dobro poznamo svoje delo in enako dobro poznamo težave, s katerimi se srečujejo ljudje v našem prostoru. Živimo in delamo z njimi ter se nenehno trudimo izboljševati kvaliteto naših storitev in izpopolnjevati našo ponudbo.

Tudi v letu, ki je pred nami, se bomo trudili izpolnjevati pričakovanja naših zavarovancev.

Še naprej vam bomo prijazno na voljo:

* na Območni enoti v Postojni,
tel.: 067/24-451

Na predstavništvi:

- * v Cerknici, tel.: 061/791-998
- * v Sežani, tel.: 067/73-165
- * v Ilirski Bistrici, tel.: 067/81-564

V zastopniških pisarnah:

- * v Pivki, tel.: 067/51-226
- * v Starem trgu pri Ložu, tel.: 061/707-960
- * v Kozini, tel.: 066/82-905
- * v Komnu, tel.: 067/78-405

Vsem našem zavarovancem
želimo prijetne božične praznike
in veliko lepega v novem letu 1998.

B.B.

NAŠ GOST - VAŠ GOST

VILKO ŠKRAB

Kozjereja se na področju ilirskobistriške občine iz leta v leto vse bolj razvija, zato se je pred tremi leti rodila ideja o ustanovitvi društva. Društvo šteje 30 članov. Med njimi je Vilko Škrab, človek, ki se je resno začel ukvarjati s kozjerejo, ko je ostal brez dela, in z njo vzdržuje štiričlansko družino. Ima 25 koz in "Šeko", ki da letno po 1360 l kvalitetnega mleka. V proizvodnji mlečnih izdelkov je postal pravi mojster, zato je na tekmovanjih dobil več kot 30 različnih medalj. Če bi ljudje vedeli, kako zdravo je kozje mleko, bi ga vsaka družina imela na mizi. O kozjereji, mlečnih proizvodih in o vsem, kar nas je zanimalo, smo se pogovarjali z našim gostiteljem Vilkom Škrabom.

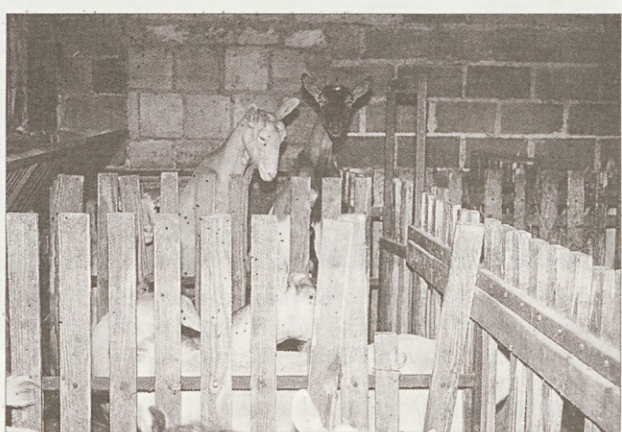
Do sedaj je medsebojno sodelovanje več kot dobro. Vse bolj upoštevamo njihove nasvete v proizvodnji, prehrani in reji koz. Izmenjava misljenj je vedno dobrodošla. Če temu sledijo rezultati, pa sem še posebno zadovoljen.

Pravijo, da morate imeti za samostojno delo dovoljenje?

Točno, brez dovoljenja ne bi mogel delati vsega tega. Za pridobitev dovoljenj je morala moja sirarna tehnološko ustrezati strogim republiškim predpisom.

Vsi vaši proizvodi so dobili medalje, diplome. Koliko in na katere ste ponosni?

Od 1991 leta hodimo na vse razstave, posebno na tiste, ki so

Kdaj ste se začeli ukvarjati s kozjerejo?

V naši družini so bile koze stalni gost. Po prepovedi kozjereje 1955 leta smo jih v naš hlev vrnili pred 14-timi leti. Ker soproga ni bila zaposlena, je na začetku delala sama. Nato smo na pobudo tedanje Kmetijske zadruge povečali število koz in za Celjske mlekarne začeli proizvajati pedsir. Vse je teklo dobro, naši proizvodi so bili iskani, vendar je vse to kratko trajalo, ker je bila naša zadruga ukinjena. Tako smo ostali sami in bili prisiljeni misliti, kako naprej. 1991 sem ostal brez zaposlitve, tako sem se moral kmalu pridružiti soprogi pri delu in povečati število koz.

slabokrvnim, pri težavah s prebavo, astmo in alergijah. Vse to vem iz lastnih izkušenj.

Kako dosegate kvaliteto mleka?

V prvi vrsti s selekcijo in seveda s tem, da koze dobijo svoj obrok vsak dan ob istem času. Kakovost je tudi odvisna od vrste hrane. Naše koze se pasejo zunaj, ko pa s tem prekinemo, jih hranimo z gorskim senom, ki je kvalitetnejše. Poleg sena jih hranimo s koruzno in ječmenovo krmo.

Kako vam svetovalna služba za kmetijstvo pomaga pri dvigovanju kvalitete in razvoju kozjereje?

organizirane v Ptuj. Državna razstava "Dobrote slovenskih kmetij" nam je to leto prinesla zmagovalni medalji za sadni jogurt in skuto. V razdobju šestih let sem dobil 8 zlatih, 14 srebrnih in 8 bronastih, od tega tri absolutno prva mesta. Vsaka medalja ima svojo vrednost, tako da so mi vse enako pri srcu.

Ob koncu smo našemu ljubeznivemu gostitelju zaželeli še večjo čredo koz, mleka in seveda čim več medalj za kvaliteto izdelkov.

Tekst-foto: Petar Nikolič

KAM SEŽE NAŠ POGLED

Da je časopis SNEŽNIK priljubljeno branje tudi izven naše občine, smo se v uredništvu že večkrat prepričali. Tokrat pa nas je še posebej razveselilo pismo gospoda Dušana Masla iz Melbourn v Avstraliji, ki priča, da tudi naši rojaki po svetu v časopisu najdejo vezi z nami. Tokratna novica ni iz bistrških krajev, govori pa o bistrških ljudeh, Slovencih v Avstraliji.

MELBOURNE AVSTRALIJA - PARADA V ČAST OLIMPIJSKIM IGRAM LETA 2000

V čast olimpijskim igram leta 2000 je bila 16. novembra 1997 v Melbournu v Avstraliji velika parada. Na paradi po glavni ulici Melbourn je sodelovalo okrog dva tisoč ljudi. Poleg velike množice prisotnih gledalcev (čez 20 tisoč) so jo spremljali tudi televizijski gledalci.

Slovenijo sta med 178 državami sveta s slovensko zastavo predstavljala Franc in Berta Maslo; Franc je doma z Ostrožnega Brda, Berta pa iz Gornje Košane. Kot Slovenci sta ponosno korakala na paradi in upajmo, da bodo tako tudi naši atleti zastopali slovenske barve.

Dušan

France in Berta s slovensko zastavo

Naš pogled pa zaobjema tudi nekdanje sokrajane, ki so se iz takšnih ali drugačnih vzrokov razselili po Sloveniji. Vezi, ki so se stkale v otroških in mladostnih letih sedanjih Koprčanov, Ljubljančanov, Mariborčanov so očitno močne in nekdanji Bistričani, Knežani, Ješevci, Kočanci ali Brkini se še sedaj radi imenujejo za Bistričane, Knežane, Ješevce, Kočance ali Brkine.

SLOVENSKA OBALA - SREČANJE NEKDANJIH BISTRIČANOV

V hotelu Žusterna so se 5.12.1997 srečali nekdanji Bistričani. Letos že drugič zapovrstjo. Zveza kulturnih društev Ilirska Bistrica jim je ob tej priložnosti priredila kulturni program, v katerem so sodelovali pevska skupina Vasovalec iz Rečice ter povezovalci programa in recitator Franc Gombač. Prireditve so zaključili s plesom ob zvokih ansambla Bistrice.

Letošnje srečanje je zaradi različnih vzrokov obiskalo nekoliko manj nekdanjih Bistričanov, ki živijo na obali, vendar pa organizatorjem, posebno pa vodji Darju Dujmoviču, pogum ni upadel. Vsem skupaj so zagotovili, da se bodo zelo potrudili, da bi ta prireditve postala tradicionalna za vse, ki so kakorkoli povezani z Bistrico in njeno bližnjo in daljnjo okolico.

GOSPODARSTVO

Bolj zelena in varna tovorna vozila

RESOLUCIJA CEMENT

Konferenca evropskih ministrov za promet ali CEMENT s sedežem v Parizu je multilateralno gibanje, ki se ukvarja s prometom in prometnimi povezavami, s problemom tranzitnih področij in dovolilnicami. V državi CEMENT so poleg Slovenije vključene tudi zahodne države in večina srednjeevropskih držav. Z Resolucijo CEMENT št. 95/4 in 96/5, ki so jo sprejeli evropski ministri, se uvaja nov način kontroliranja tehničnih in varnostnih zahtev za "bolj zelena in varna tovorna vozila". Prevozniki oz. prevozniki podjetja, ki bodo izpolnila pogoje iz resolucije, bodo dobila t.i. CEMENT dovolilnice za neomejeno število prevozov v tujino, kar je za slovenske prevoznike glede na vsakoletni problem pridobivanja ustreznega števila klasičnih dovolilnic izredno zanimivo.

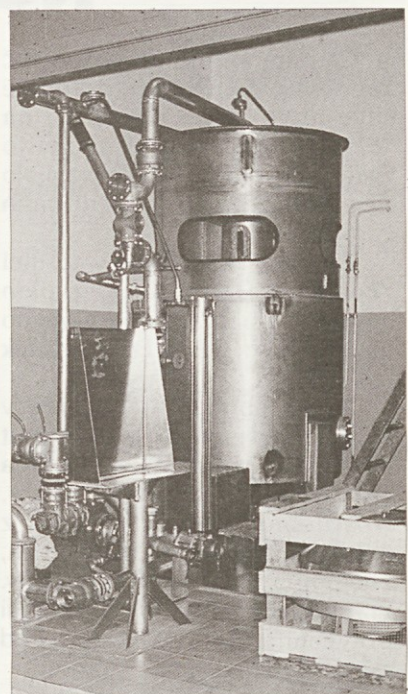
V Sloveniji je državno koncesijo za opravljanje ustreznega pregleda, potrebnega za pridobitev CEMENT dovolilnic, dobilo 9 podjetij, med njimi tudi bistrški avtoprevoznik TIB Petrol Transport. V ta namen so nabavili ustrezno opremo in ob prostoru za tehnične preglede vozil uredili linijo za izvajanje pregledov ter prostor za izdajanje spričeval o usklajenosti s tehničnimi določbami iz Resolucije CEMENT.

Spričevalo naj bi potrjevalo, da vozilo izpolnjuje zahteve v zvezi s testiranjem tehnične neoporečnosti za vožnjo na cesti za motorna vozila in njihove priklole s posebnim poudarkom na: zavornem sistemu, krmiljenju,

vidljivosti, svetilkah, odsevnih in električni opremi, oseh, kolesih, pnevmatikah, vzmeteh, šasiji in delih, pritrjenih na šasijo, ter ostali opremi, emisiji izpušnih plinov, protihrupni zaščiti in identifikaciji vozila.

Vozila z vgrajenim motorjem EURO 2 in z ustrezno dodatno opremo so edina, ki naj bi trenutno ustrezala zahtevam Resolucije CEMENT za tehnične in varnostne zahteve za bolj varno in zeleno vozilo.

Jože Frank, vodja Sektorja vzdrževanja, je povedal, da imajo dva pooblaščenca preglednika z ustreznim znanjem. Preglede za lastna in tuja tovorna vozila že izvajajo, pri njih pa vozilo lahko

skladno z zahtevami resolucije CEMENT tudi opremite. Tako bodo lahko prevozniki imeli ustrezni certifikat že pred 1.1.1998, ko resolucija dejansko stopi v veljavo.

Katere vrste koz imate?

Imamo srnate in sanske koze, ki dajejo mleko. Moram povedati tudi to, da naše koze že peto leto kontrolira (A kontrola) selekcionarska služba Slovenije. S selekcijo koz se povečuje laktacija koz, kar pomeni, da od vsake koze dobimo povprečno 700 - 800 l mleka letno.

Ali imate pri letni laktaciji rekord?

Imamo. Koza "Šeka" nam je v lanskem letu dala 1360 l kvalitetnega mleka.

Kam s takšno količino mleka?

Prisiljen sem bil zgraditi lastno sirarno in jo opremiti s sodobno tehnologijo. V njej iz kozjega mleka proizvajamo sir, skuto, kisle mleko, sirne namaze in kozji sir. Vse to ljudje kupujejo, saj so proizvodi domači in pomagajo pri zdravju.

Pravite zdravju. Za kaj gre?

Če bi ljudje vedeli, kako koristni so kozji proizvodi, bi jih uživali še več. V prvi vrsti mislim na mleko, ki ima veliko kalcija. Pomaga

PREHODILI SMO DOLGO POT

Ponašamo se s tradicijo mlinarstva in žagarstva, žal na tiste dni spominjajo le redki ostanki. Ideja, da bi ohranili vsaj en mlin, je kot neštete druge usahnila z denarjem.

Rojstva naše stanovske organizacije se spominjamo 16. aprila, ko je bilo pred dvajsetimi leti ustanovljeno Združenje samostojnih obrtnikov občine Ilirska Bistrica, prvi zametek organiziranega obrtništva na Bistriškem.

Za nami so neštete reorganizacije, ki so dodobra razredčile naše vrste, toda cilj je bil vedno isti, delo v dobrobit obrtništva.

Takratna davčna politika je bila nestimulativna, obrtniki so smeli zaposlovati največ tri delavce, v nekaterih dejavnostih pa delavcev sploh niso smeli imeti. Razmere so se od tistih časov sicer nekoliko spremenile, vendar bitka še vedno ni končana. Tudi letos smo jo bili z državo, zlasti njeno izvršilno in zakonodajno vejo, kajti to, da smo si pridobili pozicijo partnerja države, še ne pomeni, da nas ta tudi upošteva kot povsem enakopravnega sogovornika.

Junija 1994 je Obrtni zakon opredelil obrt kot način opravljanja določenih dejavnosti v vseh možnih statusnih oblikah. Spet je uvedel mojstre, pomočnike, vajence, določil je status obrtnega zborničnega sistema in nam dal številna javna pooblastila. Največje je tisto, da za obrtna dovoljenja skrbimo sami.

Naši izračuni kažejo, da bi v primeru legalizacije "sive ekonomije" lahko odprli 40.000 novih obratov, kar pomeni najmanj 80.000 novih delovnih mest. Ponudili smo svoj predlog Zakona o preprečevanju dela na črno. Sedaj je na potezi država.

V Socialni sporazum med vlado, delojemalci in delodajalci smo uspeli vnesti vse najpomembnejše zahteve obrti. Prav na področju socialnih pravic pa nam je tudi

ustavno sodišče dalo kar dvakrat prav, prvič z razveljavitvijo diskriminatorne odločbe o obdobju za izračun pokojnine za samozavarovane (obrtne) in drugič z razveljavitvijo (nepravične) osnove, od katere naj bi samostojni podjetniki in lastniki družb plačevali vrtec za svoje otroke.

Veliko je bilo doseženega na področju davkov, kreditiranja in zunanje trgovine.

Glavna skrb pa je ves čas veljala izobraževanju, kajti brez dobrih kvalificiranih kadrov v obrti enostavno ne gre. Pred leti nam je uspelo izsiliti obrtni program izobraževanja. Triumf je vsekakor Zakon o poklicnem izobraževanju. Tako je izobraževanje po dualnem sistemu za prvih šest poklicev steklo že v letošnjem šolskem letu, mojstrski izpit je uvrščen v sistem in zagotavlja raven srednjega strokovnega izobraževanja. Preko Centra za poklicno izobraževanje, Sveta RS za poklicno in strokovno izobraževanje ter Sveta RS za izobraževanje odraslih se še naprej aktivno vključujemo v prenovo šolstva, da bi dosegli ugodnejše finančne stimulacije za delodajalce z učnimi pogodbami in večje davčne olajšave za delodajalce s pogodbami o izobraževanju.

Zbornično vodstvo se je odločilo, da zaradi finančnih težav, povezanih z dokončanjem obrtniškega doma, obletnice posebej ne obeležujemo. Delo naj bi bilo usmerjeno predvsem v krepitev odnosov z javnostjo, seznanjanjem le-te o našem delu, uspehih. Pri tem nam je bil v veliko pomoč prav časopis "Snežnik" z velikim posluhom za obrtniško delo.

Upam, da tudi v bodoče ne bomo držali križem rok. Porok za to sta prirojena vztrajnost in volja spopadati se z vedno večjimi problemi in neznankami; to pa je že ničlikokrat doslej omogočilo naše preživetje!

A. Penko

KAM V NAJDALJŠI NOČI?

Če nam vreme ne bo preveč zagodlo, se bomo letošnje silvestrovo lahko povsili na "Placu". Za tiste, ki si želijo zaključene družbe, pa pripravljajo silvestrovanje tudi v nekaterih naših gostilnah.

Zaplesali boste lahko v gostilni "Potok" v Dolenjah ob zvokih ansambla Lira iz Ljubljane. Gostilno na novo vodi gospa Ema Deželak iz Ljubljane.

Za posebno presenečenje v gostilni "Pod gradom" je tudi tokrat poskrbela Janja Strle, članica Turističnega društva Prem. Novoletno jelko je okrasila z neštetimi cvetovi iz krep papirja, znanimi z "vizitantskih" vozov. Prav tu boste lahko občudovali tudi prave umetnine iz testa, med drugim premški grad.

Če bo sneg, bodo na Mašunu poskrbeli za vlečnico in spluženo cesto. Če pa boste opešali, so vam na voljo prenočišča na Mašunu in v Potoku.

Poleg naštetih gostiln, organizirajo silvestrovanje še ostale dobre okrepčevalnice v občini. Naj bo za tokrat dovolj pa srečno v novo leto!

Tekst in slika: A. Penko

MIKLAVŽEV SEJEM

Ni kaj, sv. Nikolaj ali sv. Miklavž še naprej ostaja najbolj priljubljen zimski svetnik, Miklavževanje pa velik praznik otrok.

Sprva so bili darovi sv. Miklavža deležni le mestni otroci iz bogatih, gospodskih družin, v poznejših časih se je obdarovanje razširilo tudi na podeželje. Povojni časi Miklavževanju niso bili najbolj naklonjeni, zato je v mestih skoraj zamrlo. Ker pa se Miklavž ni oziral na družbene razmere, smo se vaški

bil hkrati tudi priložnost za predstavitev izdelkov domačih obrtnikov in ponudbo tukajšnjih trgovcev.

Nekoliko nam jo je sicer zagodlo vreme, kljub temu pa je deset najbolj zagnanih v nedeljo, 30. novembra, postavilo stojnice "na Placu". Redki kupci niso imeli težav s polnjenjem Miklavževih peharja, škornja ali česarkoli.

V popoldanskih urah je sejem obiskal tudi sv. Miklavž in mladež

Rdeče zarje na večer pred miklavževim se drži znani rek, da "Miklavž piškote peče". Za nas so tokrat spekli prave male Miklavžke v pekarni "Drobtinica" na Mali Bukovici. (foto: A. MARAŽ).

otroci tudi v teh časih držali stare slovenske navade. Na večer pred sv. Miklavžem smo na okna nastavili skodelice, klobuke, peharje ali škornje in nato navsezgodaj hiteli gledat, s čim nas je obdaroval. Vsaj zase lahko trdim, da me nikoli ni razočaral. Zjutraj sem vedno našla kakšno dobroto pa seveda nepogrešljivo šibo, ki je po tem še dolgo kraljevala na kuhinjski omari.

V spomin na Nikolaja, svetnika in velikega prijatelja otrok ter zavetnika obrtnikov, predvsem mlinarjev, pekov, mesarjev, svečarjev, gostilničarjev in trgovcev, so se bistriški obrtniki odločili, da en teden pred sv. Miklavžem pripravijo Miklavžev sejem v sodelovanju s člani Turističnega društva Ilirska Bistrica. Sejem naj bi

izprašal po molitvah in ugankah, seveda v spremstvu "parklja", zadolženega za kaznovanje porednih otrok. Slednjih na "Placu" ni bilo, zato so bili obdarjeni kar vsi. Da so lažje počakali na Miklavžev prihod, so se že prej pogreli s toplim čajem. Zanj je poskrbel organizator.

Res škoda, da je bil dež tiste dni preveč radodaren in si sejma in prireditve ni ogledalo več ljudi. Kljub vsemu organizatorja Območna obrtna zbornica in Turistično društvo nista ob voljo, saj pravita, da je tudi ta prvi poskus nedvomno dokazal, da obstaja zanimanje za tovrstne stvari. V bodoče sejem in prireditve načrtujeta v nekoliko bolj zaprtih prostorih.

Na Miklavževem sejmu je nakupoval tudi sv. Miklavž. (foto: A. MARAŽ)

Ob tej priliki se v imenu organizatorjev zahvaljujem vsem (seznam bo objavljen v Informacijah Območne obrtne zbornice Ilirska Bistrica), ki ste na kakršenkoli način pomagali izpeljati prireditev. Še posebej se zahvaljujem gospodu Bogdanu Bercetu, dekanu tukajšnje dekanije.

A. Penko

VESELE
BOŽIČNE
PRAZNIKE TER
SREČNO,
ZDRAVO IN
USPEŠNO
NOVO LETO.

IZUMIRAJOČA OBRT

1920. leta so se bratje in sestre Maraž preselili v Ilirsko Bistrico iz Vrtojbe in v ateljeju, grajenem za dnevno svetlobo, začeli z opravljanjem fotografske dejavnosti. Z razvojem tehnike fotografiranja se je z leti večala ponudba uslug, tako da danes z lahkoto ustrezajo tudi najzahtevnejšim kupcem.

Vsi poznamo prijaznega moža, gospoda Emila Maraža, saj nas že vrsto let razveseljuje s svojimi posnetki in skrbi za ohranjanje naše dediščine ter izročila.

Pred časom je v sodelovanju z gostilno Pri Davorju v Merečah odprl stalno razstavo fotografij "Izumirajoča obrt". Gostilna še zdaleč ni naključno izbrana. Ponaša se z dolgoletno obrtno tradicijo, prijaznostjo in domačnostjo. Prav te dni te že na vhodu pozdravijo z domiselnim adventnim venčkom iz brkinskega sadja in drugih poljskih dobrot.

Še posebej razveseljivo je, da se je očetovega poklica oprijela tudi hčerka Mateja Maraž, porok za nadaljevanje obrtne tradicije. K uspehom ateljeja pa nedvomno sodi tudi dolgoletna delavka Jožica Grbec.

Fotografija in tekst: A. Penko

Stalna razstava fotografij "Izumirajoča obrt" je na ogled v jedilnici gostilne "Pri Davorju".

PREDPRAZNIČNO RAZPOLOŽENJE MED NAJMLJAŠIMI

V vrtcu Jožefa Maslo iz Ilirske Bistrice smo imeli 11. decembra popoldne delavnice za otroke, starše in osebje vrtca. Namen delavnic je prijetno druženje med starši, otroki, umetniki in vrtcem v predprazničnem času, času veselja, krašenja in obdarovanja.

Starši in otroci so se zbrali v velikem številu po vseh oddelkih, kjer so pod vodstvom vzgojiteljic in njihovih pomočnic izdelovali najrazličnejše izdelke iz naravnih materialov in pripravljali sladke dobrote. Paleta izdelkov, ki so nastajali izpod pridnih rok, je bila zelo pestra in je dopolnila množico izdelkov, ki so jih otroci z vzgojiteljicami decembra

izdelovali v okviru vzgojnega programa. Radovedne oči bi med njimi lahko našle: ikebane, pobarvane steklene vazice, lutke iz blaga, viseče lutke, snežaka Kopitljačka, kup domiselnih okraskov za novoletno jelko, svetilke, lampiončke, risbe in celo oblačke, iz katerih sneži.

Ikebane in ostali okraski krasijo prostore vrtca, s svetilkami smo se sprehodili po temi okoli vrtca (kar je bilo zelo razburljivo), sladke dobrote smo pojedli, nekaj izdelkov pa so otroci odnesli domov za spomin.

Ravnateljica VVZ Jožefa Maslo
Sonja Udovič

To pot drugačno bivanje v vrtcu: mladi kartkohlačniki v družbi staršev (slika: VVZ J. Maslo)

NOVOLETNA PREDSTAVA NA OSNOVNI ŠOLI JELŠANE

Učenci sedmega in osmega razreda, ki obiskujemo dramski krožek, smo se odločili, da bomo ob koncu leta učencem naše šole predstavili igrice *Mali princ*.

Zelo smo se trudili, da bi predstava kar najbolje izpadla. Ves december smo vsako jutro pridno vadili pod vodstvom mentorice **Nike Štok**. Za igrice smo pripravili tudi sceno, pri tem pa nam je pomagala učiteljica **Silva Valenčič**. Naredili smo veliko starinsko letalo in planete iz lepenke. Planete nam je pomagala poslikati učiteljica likovnega pouka **Romana Benigar** in lahko se pohvalimo, da so videti kot pravi. Za glasbeno spremljavo pa je skrbela učiteljica **Nives Pirih**.

Zgodba *Mali princ* pripoveduje o potovanju malega dečka po vesolju, kjer na različnih planetih srečuje različne ljudi: *Geografa*, *Kralja*, *Svetilničarja*, *Domisljavca*, *Trgovca in Pijanca*. Med potovanjem se vedno bolj zaveda ljubezni do vrtnice, ki jo je samo pustil doma, na svojem planetu. Vloga *Malega princa* je odlično zaigrala **Maja Turkovič**.

Učenje vlog je bilo zelo naporno, saj je besedilo zahtevno, vendar smo igrice izpeljali brez težav. Upamo, da se bomo kmalu lahko predstavili tudi izven naše šole in videli boste, kako dobri igralci smo.

Aleš Valenčič in Patrik Saftič, 8. razred OŠ Jelšane

DRŽAVNO TEKMOVANJE MLADINA IN GORE

Naša šola je z dvema ekipama sodelovala na 9. državnem tekmovanju MLADINA IN GORE v Podlehniku. Kraj se nahaja v osrčju Haloz. Naše priprave so bile zelo dolge, imeli smo mnogo knjig in zemljevidov za učenje. Na tekmovanje smo odšli v soboto, 15. novembra. V Podlehniku smo prišli okrog 10 ure. V telovadnici tamkajšnje šole so nam pripravili kulturni program z uvodnim pozdravom. Nato smo pisali teste. Pisali smo jih eno šolsko uro, nato smo poslušali predavanje Vikija Grošlja - alpinista, pisca in športnega pedagoga. Po končanem predavanju smo se napotili na kosilo. Ob 14.30 je bila uradna razglasitev rezultatov. Iz naše občine se je najbolje uvrstila ekipa iz Jelšan, in sicer na 8. mesto. Naši ekipi sta se od 73 ekip uvrstili nekje v sredino.

Ekipi so sestavljali: Petra Potepan, Petra Kakovič, Teja Vrh, Klemen Prosen, Mojca Vrh, Sara Jeršinič, Adriana Ban, Jerica Skok. Bilo nam je lepo.

Petra Kakovič, 6.b, OŠ A. Žnidaršiča

Naj popevka 97 za učence osnovnih šol TALENTOV NA PRETEK

V Domu na Vidmu je 6.12.1997 tradicionalno prireditev "Naj popevka 97" organizirala agencija MUV v sodelovanju z osnovnimi šolami bistrške občine. Za razliko od prejšnjega leta se je na izbor naj popevke prijavilo 20 učencev in

učenec, obetavnih mladih pevcev iz občine. Da je prireditev med ljubitelji glasbe vse popularnejša, pove tudi to, da je prepolna dvorana doma vse sodelujoče pozdravila s toplim aplavzom. Največji aplavz je požel lanskoletni

"Dan ljubezni" in Milena Lučič

Izziv za prepolno dvorano

MLADI PROTI AIDS-U

V petek, 28.11.1997, je bila v srednješolskem centru v Postojni prireditev, posvečena 1. decembru - dnevu borbe proti AIDS-u. Udeležili so se je tudi srednješolci iz drugih srednjih šol pa tudi predstavniki osnovnošolcev.

Živčav mladosti me je v hipu vrnil v svojo mladost in gimnazijska leta v Postojni. V trenutku sem se nalezla njihove prešernosti, pozitivne energije in razposajenosti.

Priznati moram, da me zrelost, globina in modrost njihovih misli ni presenetila, saj sem ničlikrat povedala, pa bom še enkrat, da so mladi v tej starosti najbolj iskreni, pošteni in pametni. Vse, kar se dogaja kasneje, med študijem ali v življenju, so le fineše - tako v znanju kot v dozorevanju!

Mi odrasli nismo dovolj modri, da bi opazili in sprejeli ter dovolj cenili prav to njihovo zrelost. Preveč se ukvarjamo z njihovimi negativnimi predstavniki (prestopniki, odvisniki, razgrajči, pretepači...), ki jih je v vsaki generaciji nekaj; večina mladostnikov pa je zrela, zdrava in modra.

Nekaj utrinkov iz njihovega glasila, ki so me globoko pretresli:

*Ljubezen je prijateljstvo.
Življenje morajo podpirati številni prijatelji.
Ljubiti in biti ljubljen je največja sreča v življenju.*

*Biti zdrav je človekova pravica,
ostati zdrav pa človekova dolžnost.* (Polona Abram, 3.c srednja šola Postojna)

*Ostane nam le še upanje.
Upanje, da bo medicina v prihodnjih letih še toliko napredovala, da ne bo treba več tisočim ljudem po našem planetu trpeti.* (Petra Šajn, 1. t srednja šola Postojna)

Pripravili so veliko posterjev, plakatov, likovnih del ter propagandnega materiala na temo AIDS. Težko bi vse opisala. Iz njihovih sporočil veje strah, pa tudi osveščenost in pogum prepoznati in sprejeti življenje tudi z zlom. Menim, da so jim na tej poti v veliko pomoč tudi nekateri profesorji, starši in drugi strokovnjaki.

Predvsem pa so me navdušile njihove tople misli o odgovornosti - predvsem do sebe, do sočloveka, prijatelja, znanca, ki je okužen z virusom HIV.

Nad njihovo mladostjo visi grozeč oblak nevarnosti okužbe, ki pa so ji lahko kos z veliko mero odgovornosti. Te more naša mladost ni poznala in trpeli smo samo zaradi neuslišane ljubezni. Ko smo ljubili, smo ljubili brez strahu, razen seveda strahu pred nezaželeno nosečnostjo. Manj smo bili odgovorni do sebe in svojih dragih in kot pravimo, da je vsako zlo za nekaj dobro, tako ima verjetno tudi AIDS svoje poslanstvo, in sicer v spremembi vrednot in odgovornosti. Svoje misli, strahove, verze so nam pripovedovali mladi srednješolci. Na koncu pa so nam mlade plesalke iz sežanske srednje šole zaplesale svoje veselje do mladosti in nas vse skupaj zdramile iz resnih tem, ki so nas prevzele.

Svojo podporo jim je s svojo prisotnostjo in toplimi besedami izrazil dr. Milan Krek, ki tudi sicer ogromno dela z mladimi odvisniki in njihovimi starši. V večjem številu so bili tudi predavatelji zdravstvene vzgoje iz regije (ker vseh imen ne poznam, jih ne bom naštevala).

Jaz osebno sem šla v Postojno zato, ker sem želela mlade podpreti, jih pohvaliti in jim povedati, da sem na njihovi strani, ne samo deklarativno, ampak čisto zares!!!!!!

in letošnji zmagovalec **Matjaž Perenič** iz OŠ Dragotina Ketteja s pesmijo "Slovenija". Dobil je tudi prehodni pokal organizatorja, ki je bil letos dodeljen prvič. Nagrado občinstva je prejel **Gasper Dolgan**, nagrado za scenski nastop pa sta dobili **Sara Kresovič** in **Laura Zafred**.

Tekst in sliki: P. Nikolič

Med njimi sem se izredno lepo počutila in za nekaj uric pozabila svojo rojstno letnico. Odrasli, ki se niso udeležili te manifestacije mladosti, ne vedo, za kaj so bili prikrajšani.

Ti mladi ljudje so res naša bodočnost. Da bo ta bodočnost kvalitetna za vse nas, pa mladi danes zelo potrebujejo našo ljubezen, razumevanje, zaupanje, strpnost. Od nas pričakujejo, da jih sprejmemo take, kakršni so, saj jim lahko s svojimi nerealnimi pričakovanji izkrivimo samopodobo in v želji, da bi nas zadovoljili, se izgubijo: v drogi, samomorih...

Ne pozabimo, da so prav ti mladostniki naši bodoči kolegi, podjetniki, profesorji in zaslužijo od staršev in učiteljev večjo dozo spoštovanja! Izredno me zaboli, ko mi mladi potarjajo, kako jih nekateri profesorji ali starši zmerjajo z ničlami, ob tem pa se ne zavedajo, da so s takim razmišljanjem ničle oni sami!!!!!!

I. Smajla

URA SMEHA, URA ZGODOVINE

Mesec december je postal mesec kulturnih dogajanj in otroških radosti. To potrjujejo številne prireditve. Med zanimivimi je bilo prvo srečanje s starimi starši otrok, ki so ga pripravile vzgojiteljice vzgojno-varstvenega zavoda Jožefa Maslo. Takšno srečanje je bilo za šestletnike zanimivo, urica pa je prijetno minila v smehu. Otroci so s pomočjo vzgojiteljice Vide Barak prikazali igrice o "miški", stari starši pa so pripovedovali o vsem: kako so jih včasih obdarovali Miklavž, Božiček in Dedek Mraz. Spomini so stare starše za trenutek povrnili v njihovo otroštvo, njihovi vnuki pa so lahko slišali, da je Miklavž tudi v starih časih nosil "šibo", ki jo tudi danes prinaša porednim otrokom.

Petar Nikolič

KONCERTI

Odlična predstava godalnega kvarteta ARS

GLASBENI UŽITEK

Letošnji december je glede glasbenih dogodkov v Ilirski Bistrici izredno pester. Po prvi predstavitvi na novo ustanovljenega Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica se je bistriški publiki prvič predstavil tudi godalni kvartet ARS, ki združuje pedagoge Glasbene šole Ilirska Bistrica.

Nedeljski večer, 14.12.1997, je bil v bistriški cerkvi svetega Jurija prav posebej zanimiv in lep za vse obiskovalce, ki so se udeležili koncerta godalnega kvarteta ARS. Uvodne besede je podal France Gombač, v nadaljevanju pa se je publika prepustila mojstrskemu izvajanju skladb, primernih predprazničnemu decembrskemu času. V svečanem cerkvenem okolju pa je njihovo izvajanje dobilo še poseben, slavnosten prizvok.

Program koncerta godalnega kvarteta ARS

H. Purcell: CHIACCONA
W. A. Mozart: KVARTET V C-duru
J. F. Mazas: RONDO
L. Boccherini: MENUET
J. S. Bach: ARIE
R. Schumann: SANJARJENJE
Ch. W. Gluck: MELODIJA
D.B. Kbalovski: ALLEGRETO

Zadovoljno in navdušeno občinstvo je glasbenike po končanem izvajanju s ploskanjem še enkrat priklicalo na oder in

PIHALNI ORKESTER ILIRSKA BISTRICA SE PREDSTAVI

Dan po Miklavžu, v nedeljo, 7.12.1997, je bil v dvorani Doma na Vidmu koncert, ki je navdušil predvsem ljubitelje pihalnih godb in orkestru, s pestrim programom pa je navdušil tudi ostale. Koncert dveh pihalnih orkestru in ene pihalne godbe je bil tudi uspešen uvod v predpraznična glasbena dogajanja na Bistriškem.

Po enem letu delovanja je bil meseca oktobra 1997 uradno ustanovljen Pihalni orkester Ilirska Bistrica, ki ga sestavljajo učenke in učenci naše glasbene šole. Pod vodstvom prof. Josipa Grgašovića, vsekakor najbolj zaslužnega za ustanovitev in obstoj orkestra, so se prvič po uradni ustanovitvi skupaj z Godbo Cerknica in Pihalnim orkestrom Ljubljana Vič predstavili bistriški publiki.

V programu vseh treh ni manjkalo znanih in spevnih melodij, od Fantoma iz opere do teme iz filmov o Jamesu Bondu ali Mancinijeve teme Pink Panther, znane iz filmov in risank. Vse skupaj pa so dopolnile tudi skladbe izpod peresa prof. Josipa Grgašovića. Od Trnov'ga do Bistr'ca je naslove ene izmed njegovih skladb v izvedbi Pihalnega orkestra Ilirska Bistrica, Pihalni orkester Ljubljana Vič pa je predstavil njegovi Rapsodiji Ilirija in balado Šimatorije.

V družbi z bolj izkušenima in predvsem veliko starejšima orkestroma se je naš pihalni orkester izredno dobro odrezal in upajmo, da ga bomo imeli kmalu spet priložnost slišati.

umetniki so jih nagradili še z vrhunskim izvajanjem skladbe J. Straussa: PIZZICATO POLKA. Da je bila njihova izvedba v resnici izredno dobra (s tem pa je bil uspeh koncerta že vnaprej takorekoč zagotovljen), priča že sama sestava kvarteta:

Ljuba Melescenko - violina, študira na Akademiji za glasbo v Kišnjevu, kjer namerava prihodnje leto diplomirati. Za svoje delo je prejela že vrsto priznanj in nagrad; je učiteljica violine v bistriški glasbeni šoli in uspešno vodi šolski ansambel mladih violinistov.

Tina Balazs - violina, študira na ljubljanski Akademiji za glasbo v razredu prof. Volodje Balžalorskega, pri katerem je uspešno zaključila tudi šolanje v Srednji glasbeni in baletni šoli Ljubljana. Je učiteljica violine na Glasbeni šoli Ilirska Bistrica; uspešna je pri delu z mladimi, saj mlade talente vzpodbuja k igranju na violino.

Evgen Melescenko - viola, študij viole je zaključil na Akademiji za glasbo v Kišnjevu (Moldavija). V okviru letošnjega evropskega meseca kulture je v operi Vinka Globokarja "L'armonia drammatika" odigral pomemben solistični del za violo. Deluje na bistriški glasbeni šoli kot pedagog.

Mauro Šestan - violončelo, študij je zaključil na zagrebški Akademiji za glasbo v razredu prof. Ksenije Janković in je član reškega gledališča Ivan pl. Zajc, kjer deluje kot solist; je pedagog violončela in vodja godalne komorne skupine na ilirskobistriški glasbeni šoli.

KNJIŽNICA

STROKOVNA LITERATURA ZA MLADINO
KÜSTENMACHER, W.T.: Kje je izgubljeni sin?; KÜSTENMACHER, W.T.: Zgodilo se je v Svetem pismu; MATTHEWS, A.: Zgodbe o nastanku sveta; MOJA prva enciklopedija. GOSPODARSTVO; ARNAU, E.: Človeško telo; GRAHAM, I.: Letala; HOLLAND, J.: Vlaki; HUMBLE, R.: Ladje; MIHELIC, D.: Polje, kdo bo tebe ljubil; MILES, J.C.: The Osborne first book of the Piano; NOVI Kratkohlačnik; BOND, M.: Paddingtonov slikovni slovar; POLLARD, M.: Neverjetne zgodbe.

LEPOSLOVJE ZA MLADINO

ARHAR, M.: Daša v Postojnski jami; DISNEY, W.: Walt Disney's Herkul; DONNER, C.: Figrova bolečina; HAUF, W.: Pravljice; PRAVLJICE z vsega sveta; PRIPOVEDKE o glasbi; HURIET, G.: Robidovi se selijo; HURIET, G.: Ples Rožmarinčka Robide; HURIET, G.: Tetka Cinija in velikan; HURIET, G.: Žafranka se izkaže; JACQUES, B.: Mračne zgodbe; LEWIS, C. S.: Zgodbe iz Narnije. Konj in njegov deček; LEWIS, C.S.: Zgodbe iz Narnije. Princ Kaspian; MACOUREK, M.: Odtgana slušalka; MACOUREK, M.: Zofka; MAKAROVIC, S.: Sovica Oka; MAKAROVIC, S.: Ščeper in mba; MOJA prva vadbica; NÖSTLINGER, C.: Mimi gre v šolo; NÖSTLINGER, C.: Mimi sreča Božička; SCHUSTER, G.: Velika ljubezen; STREIT-M.I., E.: Zgodbe iz deževnega gozda; VANDOT, J.: Kekec na volčji sledi; VANDOT, J.: Kekec nad samotnim breznom; WIGGIN, K.D.: Rebeka.

STROKOVNA LITERATURA ZA ODRASLE

NOVLJAN, S.: Povabljen v knjižnico; VELIKI splošni leksikon; EDGAR Cayce o sanjah meditaciji, barvah in kamnih; FENWICK, E.: Adolescenca; JUDITH, A.: Sedemkratno potovanje; KUNTZAG, L.: Ločitev boli; SCHULLER, R.H.: Trdi časi minejo, trdni ljudje ostanejo; TONKLI - Kamel, A.: Med kritiko in krizo; JOANNES, P. II, papež: Pred zlatarno; RODE, F.: Cerkev, narodi in demokracija; ERB, H.H.: Otroci in nasilje; KOVAČ, S.: Zmolčane zgodbe slovenske tranzicije; CHALLONER, J.: Slikovni slovar kemije; FILLER, S.: Kamnine in minerali; GRABNAR, M.: Biologija; Genetika; GREENAWAY, T.: Drevesa; SMITH, M.: Očividec. Živa zemlja; TAYLOOR, B.: Metulji; ALDERTON, D.: Konji; BERRY, M.: Velika družinska kuharska knjiga; EDNEY, A.: Popolna nega in vzgoja mačke; FOGLE, B.: Popolna nega in vzgoja psa; GAVEZ, G.: Uporabne zanimivosti iz sveta kristalov; HAMILTON, J.J.: Kreativno poslovno pisanje; BOROVIČ, J.: Za popolno kupčevo zadovoljstvo; LÆSSØE, T.: Velika knjiga o gobah; NOORDHUIS, K.T.: Enciklopedija vrtnih rastlin; NOVA velika knjiga o peki; SWARTZ, O.: Bogastvo trajnih okusov; VELIKA knjiga o metodah zdravljenja; HÖFLER, J.: Srednjeveške freske v Sloveniji. Knj. 2, Primorska; KOMELJ, M.: Poteze; LOEHR, J.E.: Tenis v glavi; NEUBAUER, H.: Razvoj baletne umetnosti v Sloveniji; PRAVLJICO potapljanje; STRAVINSKI, I.: Glasbena poetika; VARL, B.: Ročne lutke; ZABEL, I.: Speculaciones; NOVAK, B.A.: Poetika forme; ATLAS sveta 2000; BOVO, E.: Veliki imperiji; CENCIC, M.: TIGR; ENCIKLOPEDIJA svetovne geografije; GRAHAM, T.: Diana, kraljica src; GRAY, C.: Mother Teresa; HÄRING, B.: Na varnem in svobodni; NOVAK, B.A.: Oblike srca; JEZERNIK, B.: Italijanska koncentracijska taborišča za Slovence med 2. sv. vojno; KLAVOR, V.: Škabrijel; LUCCA, R.: Klasična doba; MIKELN, M.: Malo zgodovinsko berilo; OGRIN, D.: Slovenske krajine; RIGHETTI, G.: Prazgodovina in rečne kulture; SION, V.: Duhovni realizem male Terezije; SVET v žepu.

LEPOSLOVJE ZA ODRASLE

AMIS, M.: Časovna puščica; BALAZIC, M.: Čudežna zgodba; BELICIC, V.: Na vetrovni postojanki; BOWLES, P.: Zavetje neba; BRAJER, C.: Rdeče cvetje iz črnih rok; CHÄTELET, N.: Dama v modrem; DOYLE, A.C.: Znamenje štirih; GADDA, C.E.: Tista zagamana godla v Kosji 219; IHAN, A.: Platon pri zbodraniku; KARLIN, A.M.: Popotne skice; KRÜGER, M.: Himmelfarb; NABOKOV, V.: Camera obscura; OE, K.: Osebnost zadeva; PARTLIJIC, T.: Komedije; PARTLIJIC, T.: Samo roko daj; PESEM o Rolandu; PETSTO dramskih zgodb; POLIC, V.: Mavrica nad skupščino ali Zgodbe malega zakonodajalca; RICHARDSON, R.: Sleepeng in the blood; SALINGER, J.D.: The Catcher in the rye; SARAMAGO, J.: Ezej o slepoti; SHAKESPEARE, W.: Macbeth; SHARPE, A.: 365 izgovorov za zamude; SLAPŠAK, S.: Leon in Leomina ali Zgodba o vztrajanosti; SNOJ, J.: Noetova bajta; ŠELIGO, R.: Uslišni spomin; ŠTEGER, A.: Kašmir; VOIGHT, C.: Nož v škornju.

FILM

FILMI V MESECU JANUARJU

IGRA, amer. barv., triler

Režija: David Fincher

Igrajo: Michael Douglas, Sean Penn
2.1.98 ob 20.30, 4.1.98 ob 18. uri

HERZOG, slov. barv., drama

Režija: Mitja Milavec

Igrajo: Boris Cavazza, Nataša Barbara Gračner, Janez Hočevar
3.1.98 ob 20.30, 4.1.98 ob 20.30

HERKUL, amer. barv., risanka

9.1.98 ob 20.30, 10.1.98 ob 18. uri,
11.1.98 ob 18. uri

IZGUBLJENA CESTA, amer. barv., triler

Režija: David Lynch

Igrajo: Bill Pulman, Patricia Arquette
10.1.98 ob 20.30

JAMES BOND, amer. barv., akcijski

Režija: Roger Spottiswoode

Igrajo: Pierce Brosnan
15.1.98 ob 20.30, 17.1.98 ob 18. uri,
18.1.98 ob 18. uri

DO NAZGA, angl. barv., komedija

Režija: Peter Cattaneo

Igrajo: Robert Carlyle, Tom Wilkinson, Mark Addy

16.1.98 ob 20.30, 17.1.98 ob 20.30,
18.1.98 ob 20.30

SAM DOMA 3, amer. barv., komedija

Režija: Raja Gosnell

Igrajo: Alex D. Linz, Olek Krupa, Rya Kihlstedt
23.1.98 ob 20.30, 24.1.98 ob 18.00,
25.1.98 ob 18.00

VULKAN, amer. barv., spektakel

Režija: Mick Jackson

Igrajo: Anne Heche, Gabi Hoffmann, Don Cheadle
23.1.98 ob 20.30, 24.1.98 ob 18. uri,
25.1.98 ob 20.30

DOMOV NA POČITNICE, amer. barv., komedija

Režija: Jodie Foster

Igrajo: Holly Hunter
30.1.98 ob 20.30, 31.1.98 ob 18. uri,
1.2.98 ob 18. uri

KRVAVA OBZORJA, amer. barv., ZF

Režija: Paul Anderson

Igrajo: Lawrence Fishburne, Sam Neil
3.1.98 ob 20.30, 1.2.98 ob 20.30

PRIDRŽUJEMO SI PRAVICO
SPREMENBE PROGRAMA.

JANUAR V KINU

Leto 1998 se bo začelo s psihološkim trilerjem in vprašanjem, kaj za rojstni dan kupiti multimilijonarju, kakršen je Nicholas Van Orton (**Michael Douglas**), saj ima že vse. Mlajši brat ve: če je tako, potem potrebuje predvsem čas, da bi v vsem tem lahko užival. Nicholasu pokloni telefonsko številko neke skrivnostne agencije. Ko jo Nicholas zavrti, se mu življenje čez noč sprevrže v čisto paranojo, v igro, pri kateri ne ve, kakšna so pravila, kdo so nasprotniki, kako daleč bodo šli in kaj je pravzaprav njen cilj. Ve le to, da je njegovo življenje v resni nevarnosti.

V resni nevarnosti bo tudi reševalna ekipa, ki se l. 2047 odpravi v neposredno bližino Neptuna reševati tri kilometre dolgo vesoljsko ladjo Event Horizon, ki je sedem let pred tem človeka prvič popeljala do roba črne luknje, potem pa nepojasnjeno izginila. Tisto, kar reševalce pričaka na krovu izgubljene in znova najdene ladje, je kombinacija filmov **Osmi potnik**, **The Shining**, **Izganjalec hudica** in **Solaris**, skratka hiša strahov v vesolju. **Krva obzorje** je znanstveno fantastična grozljivka in s specialnimi efekti bogata paša za oči z močnim želodcem.

V Los Angelesu pa mrščita čelo **Anne Heche**, izkušena seizmologinja, in **Tommy Lee Jones**, šef kriznega štaba. Z razlogom. Zgodi se nemogoče in sredi mesta angelov kratkoma izbruhne vulkan! Vse gori, vse cvrči, vse se ruši in vse frči, tako kot se spodobi za film katastrofe. In sporočilo? Nesreča združuje ljudi, tako kot jih podjetnost in izvrstni britanski satiri **Do nazga**. Šest tehnoloških viškov se odloči, da ne bodo več postopali na zavodu za zaposlovanje. Po vzoru slačifantov iz skupine Chippendales se odločijo za moški striptiz, ne glede na to, da so vsi skupaj in vsak posebej živo nasprotje tega poklica. Ko z vsemi močmi zagrizajo v podvig, ki je videti že vnaprej obsojen na propad, se film spremeni v eno najbolj domiselnih komedij minulega leta, prežeto s cinizmom, črnim humorjem in veliko dobre volje.

Le ta ne bo odveč tudi med gledanjem slovenske ljubezenske drame **Herzog**. Za kaj gre? Zlobec (**Boris Cavazza**) v letalski nesreči ob koncu II. svetovne vojne izgubi svojo največjo ljubezen. Praznino v srcu zapolni zloba in ljudomrzništvo, ki odzvenja njegovo hčer (**Nataša Barbara Gračner**) in njenega ljubimca (**Janez Hočevar**), nekdanjega družinskega prijatelja, ki naj bi bil posredno kriv za Zlobčovo invalidnost. Zgodba filma se po koščkih sestavlja skozi tri časovna obdobja, rdeča nit pa je stavek: "Midva že veva, kako je, če si zaljubljen." Ker to vemo tudi mi, velja biti pozoren predvsem na (enkrat za spremembo) brezhibno igro **Borisa Cavazze**.

Po **Izgubljeni cesti** se bo januarja pripeljal še kontroverzni režiser **David Lynch**. **Izgubljena cesta** po njegovih besedah predstavlja "horror film noir 21. stoletja", srhljivo zgodbo dveh moških in dveh žensk, ki jim življenja, splet dogodkov in kriza identitete sovpadajo do te mere, da se prvi moški spremeni v drugega, zapeljuje pa ga ženska, ki bi morala biti mrtva zato, ker jo je najverjetneje prav on ubil. KomPLICIRANO? Čudaško? Da, tak je pač **David Lynch**, mojster bizarnih pogledov in mračnih skrivnosti, ki smo ji vzljubili že v televizijski nadaljevalki **Twin Peaks**.

Januarja v mesto vkoraka tudi legendarni James Bond. 35 let že šarmira z velikega platna in 45 let mineva, odkar so ljubitelji vohunske literature prvič slišali za številko 007. Neuničljivega britanskega agenta so na filmskem platnu za **Seanom Conneryjem** upodobili še **Roger Moore**, **George Lazenby**, **Timothy Dalton** in konec l. 1995 še **Pierce Brosnan**, ki se zdaj triumfalno vrača v 18. bondiadi z naslovom **Jutri nikoli ne umre** in rešuje svet pred manipulacijami medijskega mogotca, ki želi sprožiti tretjo svetovno vojno. Družbo mu dela **Michelle Yeoh**, bivša miss Malezije, ki bi letošnjo konkurenco na Sejšelih z lahkoto posekala. Zatorej ne spreglejte. Ne Bonda ne Michelle.

Družino in najmlajše bo zabaval **Herkul**, 35. Disneyjeva celovečerna risanka (režirala sta jo **John Musker** in **Ron Clements**, avtorja **Male sirene** in **Aladina**). Mojstrsko animirana zgodba o Herkulu, ki se rodi Zevsu in Heri, ubrani božanski Olimp pred Titani in Hadom, gospodarjem podzemlja, ter vmes opravi še slavnih dvanajst podvigov, je kakopak površno sneta iz grškega bajeslovja, zgleđa pa kot nova verzija **Levje kralja**, kjer vas namesto leva zabava mitološki superheroj.

Nekaj drži kot pribito. V kinu vam tudi v novem letu 1998 ne bo dolgčas.

Max Modic

SEMENJ V ILIRSKI BISTRICI!?

Semanja tradicija se gotovo uvršča med tiste redke običaje, ki so že več stoletij prisotni v naših krajih. Na Bistriškem je do današnjih dni ohranila vse tiste zaničnosti, ki vedno znova privabljajo kupce in prodajalce. Še več: Ilirska Bistrica je eden redkih krajev na Slovenskem, ki se lahko pohvali z neprekinjeno semanjno tradicijo. Tako lahko zapišemo, da so semanji dnevi na Bistriškem del etnološke dediščine, na katero smo Bistričani upravičeno ponosni.

Kar v treh bukvah izdanih v začetku tega stoletja, sem našel zapise o dogajanju na semanji dan:

Kar se je svojčas drugod v Evropi dogajalo, je tudi za deželo Kranjsko veljalo. In naš kraj ni bil izjema. Razglas lokalne oblasti, ponekod pa tudi samega cesarja (za večje kraje) je veleval, da smejo ljudje iz okolice pa tudi tujci, ob določenih dnevih v letu v posameznem kraju se zbirati za prodajo in kupovanje, (tega dne so bili tudi oproščeni davkov) ogibajoč se vsakega nepostavnega dejanja in vsakega nasilja zoper ljudi. Običaj je veleval, da je tega dan vsak dal kar največ na svoj ponos, pred tem pa naj gledal, da je vse prav storil, kajti vsakomur se je šlo za to, da je svoj stan še više povzdignil. Vedelo se je, da tega dan razno gospodo od blizu in daleč prav rado v kraj zanesse, kar se tudi ni godilo vsak dan. Tako je veljalo, da je za semanji dan bilo v kraju posebno praznično razpoloženje. Ta pravi kmetje so se razpoznali po žuljavih rokah, utrjenih od pluzenja in drugega kmečkega orodja. Opirali so se na palice iz jesenovine, katere so bile preprosto zrezljane in oblikovane. Bodi tako ali drugače, na semanjih dnevih so se sklepale velike in male kupčije. Ob tem morda še svoj dober glas zastavit, je za tiste čase nekaj veljalo. Šega je velevala, da je bilo treba tako sklenjeno kupčijo s štefanom vina zalit, ob tem pa seveda o delu, politiki in vsakdanjem življenju pomoderovati.

Dobrih 10 let nazaj:

Neurejen status živinskega sejmišča kot kramarskega sejma kot še bolj pereče vprašanje lokacije teh dveh semnov sta takrat v krajevni skupnosti Ilirska Bistrica kot na občinskih organih nujno narekovala ureditev tega vprašanja. Pri nekaterih so se celo pojavili dvomi o semnju v Ilirski Bistrici. Zagotovo pa je prevladal zdrav razum in se je živinsko sejmišče preselilo v Rečico, kramarski semenj pa v staro mestno jedro, kar je prispevalo tudi k revitalizaciji

starega mestnega jedra, saj star običaj zagotovo ne sodi na nogometno igrišče. Najprej je bilo nekaj naključij. Tako se je ob obvestilih iz živinskega sejma v Rečici (število prodajalcev, ponudba in cene) v starem mestnem jedru mesta začelo prav tako pojavljati vse več kramarjev. Danes lahko zapišemo, da je bila to "nehvaležna renesansa".

To so opazili tudi na Obrtnem združenju. Dali so pobudo o organiziranju takrat t.i. BISTRIŠKIH DNEVOV OBRTI. To naj bi bila tridnevna prireditev z bogatim zabavnim in kulturnim programom. K sodelovanju so pritegnili še krajevno skupnost Ilirska Bistrica, kulturno skupnost, gostinsko ponudbo, kramarje pa še veliko drugih. Saj se še spomnite. Prireditev je imela velik odmev tudi v širšem slovenskem prostoru. Naj na tem mestu opozorim, da je bil scenarij zanjo narejen vsaj tri mesece prej. Vse se je že vedelo in vse je bilo dogovorjeno.

Z izgovorom, da prireditev presega okvire in sposobnosti organizatorjev, jo je po nekaj zelo uspešnih letih prevzel drugi organizator. Naprej je zgodba znana.

Kakorkoli že, Ilirska Bistrica je tako postala zgled marsikaterim krajem po Sloveniji, ki so se začeli zanimati za oživitve semanje tradicije. Lahko zapišem, da so ta mesta sicer gospodarsko razvitejša in večja, njihova semanja tradicija paje bila pretrgana nekako ob koncu druge svetovne vojne. Čeprav bi ta mesta rada oživila ta običaj, jim to ne uspeva. Mi v Ilirski Bistrici semenj imamo. V prispodobi lahko zapišemo, da je kakor drevo z globokimi in močnimi koreninami, z močnim stebлом, ki je preživelo že neštete viharje, pa se še ni zlomilo, in z bogato krošnjo, ki zacvetidvakrat na mesec.

Viljem Grlj

Opomba: Zapisal zaradi dilem o lokaciji in samem obstoju semnja.

ZAHVALA

V Domu starejših občanov v Ilirski Bistrici sem imela ožjo sorodnico, ki sem jo vsak dan obiskovala. Tako sem lahko ugotovila, da osebje doma dobro skrbi za svoje varovance.

Čistoča v tem domu je izredno dobra. Osebje je zelo prijazno in vedno pripravljeno nuditi pomoč oskrbovancem, zato jih lahko vedno zaupamo domski oskrbi.

Želim, da bi osebje ostalo še naprej takšno, da bi vedno lepo ravnalo in skrbelo za svoje oskrbovance. Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila osebju, ki je nudilo pomoč moji sorodnici.

Celotni kolektiv priskrbo pozdravljam in jim želim veliko dobrega v prihajajočem letu.

I.R.

POLICIJA SVETUJE

Policija se vsako leto znova srečuje s pojavi množičnega metanja petard in uporabe drugih pirotehničnih izdelkov. Medtem ko je takšno početje določenim posmeznikom in skupinam v zabavo, je za večino državljanov neprijetno in predstavlja svojevrstno nasilje nad ljudmi.

Nepremišljena, nepredvidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroči telesne poškodbe (opekline, raztrganine rok, poškodbe oči itd.), vznemirja ljudi in živali ter onesnažuje okolje.

Policisti bomo storili vse, kar je v naši moči, da omejimo nezakonito uporabo in zmanjšamo možnost poškodb.

Dosledno bomo ukrepali proti vsem, ki bodo metali petarde oziroma uporabljali druge pirotehnične izdelke, kjer to ni dovoljeno, in sicer: v šolah in njihovi okolici, v bližini zdravstvenih domov in bolnišnic, vrtcev, domov za ostarele, v okolici cerkvenih objektov, v strnjenih naseljih, na hodnikih stanovanjskih blokov, športnih objektih in drugih krajih, kjer se zbira večje število ljudi.

Kljub vsem prizadevanjem policije se moramo zavedati, da je neprimerna uporaba pirotehničnih izdelkov problem vseh, zato prosimo vse, predvsem pa starše, učitelja in vzgojitelje, da z opozarjanjem na nevarnosti in možne posledice takega početja ter s svojim lastnim zgledom pripomorejo k preprečevanju in zmanjševanju posledic.

V smislu preventive je policija po šolah in vrtcih že razdelila zloženko z naslovom "Dovolj imam pokanja!"

Po besedah Iztoka Pereniča s Policijske postaje Ilirska Bistrica bodo policisti od srede decembra pa vse do konca praznikov poostreno nadzirali in preprečevali uporabo pirotehničnih sredstev. Posebne patrle (v civilu in uniformirane) bodo med verskimi obredi (polnočnica) nadzorovale okolico cerkva. Kršiteljem bodo zaplenili pirotehnična sredstva; prijavili jih bodo tudi sodniku za prekrške, zato posebej opozarja, da občani upoštevajo veljavne predpise.

ENERGETIKA

ČE OB NAČRTOVANJU HIŠE RAZMIŠLJAMO O PORABI ENERGIJE

Preprečevati je lažje kot odpraviti, zato je treba misliti na varčevanje že ob načrtovanju gradnje. Zamisel o podobi vaše hiše naj raste v sodelovanju z energetskim svetovalcem, ki bo že na začetku predvidel vse posebnosti in okoliščine gradnje. Razumljivo je, da gradbene parcele ne morete vedno izbirati samo po merilih učinkovite rabe energije, kljub temu pa, kolikor je mogoče, upoštevajte klimatske vplive, kot npr. veter, sonce, temperature zračnih plasti v dolinah itd. Lokacija na južnem pobočju ni primerna le zaradi tega, ker boste kdaj vgradili naprave za aktivno izkoriščanje sončne energije. Pomemben dejavnik so tudi drevesa in griči, ki sicer mečejo sence, obenem pa nas ščitijo pred vetrom. Na severni strani hiše lahko zasadite zimzelena oziroma iglasta drevesa, da varujejo hišo pred klimatskimi vplivi s severa. Na jugu hiše zasadite listopadna drevesa, da pozimi lahko pridejo sončni žarki do hiše, poleti pa varujejo zgradbo pred pregrevanjem.

Velika okna sodijo na južno stran, manjša pa na vzhodno in zahodno stran zgradbe. Oknom, vgrajenim v severno stran zgradbe, se raje izogibajte. Na ta način boste najbolje izrabljali brezplačni vir energije, sonce. Predpisi določajo, da se na severni, severovzhodni in severozahodni strani vgrajujejo okna, manjša od 1/7 tlorisne površine prostora. Na južni, jugozahodni in jugovzhodni strani so lahko okna večja od 1/7 tlorisne površine. Tako pozimi bolje izkoristite sončno sevanje. Potrebno pa je poskrbeti za ustrezna senčila, da se poleti prostori ne bodo preveč segrevali, da bo osvetlitev med letom

primerna in da toplotne izgube ne bodo prevelike. Prostori, v katerih ste najpogostejše, naj bodo obrnjeni proti jugu, stranski (stopnišča, WC, shrambe itd.) pa naj bodo nameščeni proti severu. Kdor namerava vgraditi sončne zbiralnike, mora prirediti smer in nagib strešin. Nagib strešine naj bo od 30 do 50 stopinj, smer pa naj ne odstopa preveč od smeri juga. Močno razčlenjena oblika zgradbe ima večje toplotne izgube. Bolj kot je oblika zgradbe strnjena, tem ugodnejša je za porabo energije (idealna bi bila okrogla oblika).

Če želite več konkretnih nasvetov za varčno rabo energije, vas vabimo v našo svetovalno pisarno: **PROVIZORIJO OBČINE, soba št. 17, ob torkih in četrkih med 17. in 19. uro. Ob obisku energetsko svetovalne pisarne boste dobili brezplačen nasvet in informacijsko gradivo.**

TRADICIONALNI FEISTRIZ FESTIVAL V MKNŽ-JU

Tudi letos je bil uspešno izpeljan že šesti **Feistriz festival punka in hardcora**. MKNŽ je tokrat pripravil koncert v povezavi z **Rdečim križem** v znamenju 1. decembra, dneva AIDS-a, pod geslom **"ŽIVI IN PUSTI ŽIVETI"**. Obiskale so nas štiri skupine, ki so cel večer zabavale kar veliko množico ljudi. Najprej so se nam predstavile punce iz Kopa - **FREGATURA**, ki so z udarnim punkom razveselile marsikatero uho. Sledile so še tri moške zasedbe, in sicer: **K-15** iz Pule, **C.O.R.** iz Trbovelj in **DAFNESS BY NOISE** iz Samobora.

Monika Urh

Po sledeh neke pesmi TRNOVSKA

Pesem je nastala v samem začetku šestdesetih let. Točna letnica ni znana. Vsekakor pa drži, da je pesem nastala neke jeseni v veseli družini **Joškota Jožinovga, Toneta Anzinovga, Domineta Kusovega, Mileta Žuokovega, Joškota Mršnikovga - Slovenca** in samega avtorja besedila **Joškota Ljubiča** in morda še koga, ki ga nismo imenovali, zato se mu opravičujemo. Avtor besedila Joško Ljubič je povedal, da je pesem nastala isti večer, ko so se zgodile vse prigode, omenjene v besedilu. Pesem se je takoj "prijela", kot se temu pravi, zato je bila nepogrešljiva spremljevalka kolačev in fantovščin v Trnovem.

Nekdo (po možnosti dober tenor) poje besedilo solo, refren "Pirije, pirije..." pa pojejo vsi. Pesem prepevamo v različnih inačicah, spodaj pa objavljamo originalno avtorjevo besedilo.

TRNOVSKA

Ko smo se Trnovci tam pri Soči zbrali, vsi se gospodarji so v Trnovem zballi.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Ko pohod začne se, marsikaj nastrada, saj trnovska bla je stara to navada.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Tomažin zbudi se, us u kanali najde.

Periš pa v samih gatah okrog pobira žlajdre.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Kocjanu smo menda voziček polomili.

Ni se duosti jezu, zetu smo mi odpustili.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Ko pohod konča se, dan se že zaznamva, od naše pa milicije začne se preiskava.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Duplt multo plačamo včasih mi Trnovci: sodniku za prekrške in v gostilni - nuorci.

Pirije, pirije, žaba ima pirije, pirije, pirije, žaba ima rjp.

Pesem je bogata po svoji vsebini, saj omenja veselo družino trnovskih fantov iz časov, ko je bilo v Trnovem še veliko starih poklicev (Kocjanovi so bili kolarji), po cestah pa so še vozile konjske vprege; ima bujno domišljijo, ki se izraža v refrenu "Pirije, pirije...". Ustvarila jo je neka generacija fantov, ki jo je uspešno prenesla na naslednjo generacijo. Od vseh sogovornikov ni znal nihče povedati, ali je ta pesem tudi uradno kje zapisana, zato je prav, da to storimo sedaj, da je ne pozabimo. Pred prihajajočim novim letom pa jo bo morda zapela tudi marsikatera družina.

Viljem Grlj

VRTNARJENJE

BOŽIČNA ZVEZDA

(Euphorbia pulcherrima)

V prejšnji številki časopisa smo vzeli pod drobnogled priljubljeno božično zvezdo. Z malo truda nas bo lahko razveseljevala še dolgo po praznikih. Vendar se pogosto zgodi, da nam iz takšnega ali drugačnega vzroka rastlina usahne.

Kaj je narobe?

1. Listi rumenijo in se zvijajo, nato odpadejo. Rastlina se nahaja v pretemnem, presuhem in prevročem prostoru. Moramo jo redno zalivati in rositi. Najbolje je, če zvezdo postavimo na svetlo mesto in jo redno gnojimo.

2. Listi se zgrbančijo in posušijo. Vzrok za to je plinska peč. Rastlino moramo prestaviti v sobo s svežim zrakom.

3. Cela rastlina je ovenela. Božično zvezdo smo postavili na preprih. Prestaviti jo moramo na zavarovano mesto.

4. Listi skodrani in lepljivi, z zelenimi žuželkami. Zelene listne uši. Pršimo z insekticidom.

5. Listi sivo marmorirani. Srebrni listni virus. Ni pomoči, zato zvezdo uničimo.

Božične zvezde je nekaj mesecev lahko gojiti, težje se jih ohrani od ene sezone do druge. Da bi nam to mogoče le uspelo, moramo rastlino pravilno negovati in obrezati.

Presajanje: Če želimo rastlino obdržati do naslednjega leta, jo sredi poletja po rezi presadimo. Pri tem moramo paziti, ker ima zelo krhka stebela in korenine. Po šestih tednih rasti in pred cvetenjem jo spet presadimo. Če so stebela ukoreninjena v majhnem šotnem lončku, tega ne odstranimo. Prsti nikoli ne potlačimo. Po presajanju

rastlino pustimo dva dni nezalito v senci, da si korenine opomorejo in se razrastejo po prsti.

Obrezovanje zaradi razraščanja

1. Proti koncu cvetenja rastline obrežemo, da pospešimo novo rast. Pri tem moramo nositi rokavice.

2. Odrežemo tik nad listnim pecljem. Če iz rezi teče rastlinski sok, ovijemo ta del z vato, namočeno v želatino.

Vršni potaknjenci

1. Poleti porežemo vršičke. Pripravimo mrežaste lončke z mešanico enega dela peska in enega dela komposta brez ilovice. Na rokah imejmo rokavice.

2. Izberemo poganjek ali vršiček z najmanj dvema paroma zdravih listov in brstom, ki je dolg od 8 do 10 cm. Odrežemo pod drugim parom listov čim bliže glavnega stebela.

3. Potaknjene prirežemo tik pod listoma.

4. Odstanimo spodnji par listov.

5. Odrezano površino potisnemo v prah z rastnim hormonom.

6. Božične zvezde imajo nežne korenine, zato posadimo vsak potaknjene v mrežasti lonček.

7. Lončke postavimo v pospeševalnik, rastlino zalijemo in jo pokrijemo. Gojimo pri 21 stopinjah Celzija. Vsak dan za 5 minut odstranimo pokrov, da preprečimo gnitje. Prst se ne sme osušiti.

8. Po 21 dneh odstranimo pokrov. Ko potaknjenci lepo uspevajo, jih z lončkom vred postavimo v večjo posodo in jo napolnimo s kompostom. Ne smemo ga potlačiti.

9. Potaknjenci, ki smo jih posadili sredi poletja, bodo cveteli naslednjo zimo.

KAKO DELUJE BORZA?

Ob procesu slovenske privatizacije smo vsi državljani dobili lastninske certifikate, ki smo jih nato bolj ali manj srečno vložili v podjetja ali investicijske sklade. Tako smo vsi čez noč postali delničarji, oziroma solastniki podjetij. Z lastništvom delnic pa so se takoj pojavila različna vprašanja, kot npr.: kaj napraviti z delnicami, kako jih prodati, se jih morda splača celo kupovati, kakšno vlogo ima pri vsem tem borza. Za razumevanje takšnih dilem, ki nas bodo odslej vsakodnevno spremljale, si najprej pobliže oglejmo, kaj sploh je borza, zakaj je nastala, kakšne so njene funkcije v modernem svetu ter kako začnejo kotirati delnice podjetja na borzi.

Delovanje borze si lahko predstavljamo kot trg, kjer se organizirano srečujeta ponudba in povpraševanje. Vse se je začelo že v srednjem veku, natančneje v 15. stoletju, ko so blagovne menjave postale množične. Inovativnost ter človeška nagnjenost k poenostavljanju je blagovno menjavo silila v novo obliko trgovanja, ki se je s sejmišč preselilo v posebne prostore, kjer so se zbirali trgovci in njihovi izkušeni predsedniki. Tako je nastala borza in hkrati z njo tudi njena prispodoba o središču kroženja kapitala. Pomen borze bi lahko danes iskali v hitrejšem razvoju gospodarstva, saj sam obstoj borze pripomore k večji likvidnosti ter večji možnosti razpršitve naložb, poleg tega pa je borzna cena delnice

dober pokazatelj (ne)uspešnosti poslovanja podjetja. Večja likvidnost konkretno pomeni, da lahko hitreje zamenjamo denar za vrednostne papirje ali obratno. Večja razpršenost pa pomeni, da obstaja več stvari, v katere lahko vložimo naš denar. Stvari, v katere vlagamo denar, niso več fizično prisotne, ustrezati pa morajo določenim standardom in lastnostim. Ker lahko svoj denar investiramo v različne predmete, poznamo tudi različne vrste borz. Najbolj značilne so blagovne borze (trguje se s pšenico, koruzo, pomarančnim sokom itd.), terminske borze (trguje se s terminskimi pogodbami), borze vrednostnih papirjev (trguje se z delnicami, obveznicami in drugimi vrednostnimi papirji).

Dejavnost Borze kot institucije se kaže v organiziranju in nadziranju trgovanja z vrednostnimi papirji, prirejanju dražb Sklada za razvoj ter izračunavanju in objavljanju tržnih tečajev vrednostnih papirjev. Trgovanje poteka v znamenju poenotenosti in preglednosti, zagotovljena pa je tudi javnost trgovanja. Trgovanje poteka na borznih sestankih ali pa preko borzno informacijskega sistema (BIS-a). V Sloveniji poteka trgovanje z vrednostnimi papirji samo še elektronsko preko BIS-a, dostop do informacijskega sistema pa imajo samo pooblašeni člani borze (banke in borzno posredniške hiše).

Vsa podjetja, ki želijo uvrstiti

delnice na borzno kotacijo, morajo izpolniti določene pogoje. Po pridobljenem drugem soglasju in po vpisu delniške družbe v sodni register mora podjetje pri Klirinško depotni družbi (KDD) izdati delnice v dematerializirani obliki. Prenesti mora podatke o kapitalu in njegovi strukturi ter delniško knjigo, ki jo od tega trenutka dalje vodi KDD. Od tega trenutka KDD opravlja tudi storitve poravnave poslov, sklenjenih na organiziranem trgu (če vrednostni papir kotira na borzi), bodisi na neorganiziranem trgu. V sledečem koraku Agencija za trg vrednostnih papirjev od borze zahteva uvrstitev delnic na Organizirani trg C (OTC) Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Pravilnik borze omogoča, da lahko razen Agencije za trg vrednostnih papirjev izda zahtevo za kotacijo katerakoli fizična oseba. Podjetje se lahko izogne avtomatski uvrstitvi delnic na OTC trg le z dokazom, da se pripravlja za kotacijo na Organiziranem trgu A ali B, vendar pa so te priprave časovno omejene.

Za razliko od OTA in OTB trga, na OTC ni dnevnih 10% omejitev gibanja tečaja, prav tako pa ne obstaja obvezna objava uprave delniške družbe, ko se tečaj spremeni za 30% glede na zadnjo objavo. Na ta način so delnice, ki kotirajo na OTC trgu, dosti bolj špekulativne vrednostni papir.

Illirika Borzno Posredniška Hiša d.d.
Matej TOMAŽIN

NAGRADNA SLIKOVNA KRIŽANKA

SREČNO NOVO 1998 LETO!		SESTAVIL: M. M.	SLOVENSKI SLIKAR	ŽIVLJENJSKA POT	●	VISOKA KARTA	MEŠTO V ITALIJI	IGLAVEC	●	ATA (NAREČNO)	VELIKO MEŠTO	POVRŠINSKA MERA
	FOTO: H. P.	SADNA PLJUČA	KOSITER PESEM	HRV. IGRALKA KRAT. ZA DINAR	UMETNOST KOČAR				GARDNER BOLEZEN			
	PODOBNA STVAR											
	OBLAČILA (STAR.)			ENAKA STOPNJA	LOJZE ROZMAN ITAL. SPOLNIK				REŠETO SLOV. NAR. GLEDAL			
	KAČJI SAMCI				BESEDNJAK UNJA							
●	NIZOZEMSKA	SLOV. KIPAR	HRV. SKLADAT.	SLOVENIJA PRIPOVEDEKA		RUPEL VNETJE UŠESA					GRŠKI OTOK	MAKARSKA
MEŠTO V ROMUNIJI					NASLADA GELLEF							
MEŠMET			GORA V GRČUJI SLOV. ŠAHIST				Ž. IME	STARO BABIL. MEŠTO	Ž. IME			
KRAJE- PISJE									NIOBU BERTON- CELJ			DARILO
SKRAJNI KONCI KOPNA			ISTI ČRKI VOKALA		GR. OTOK SRED. VRTENJA				AM. M. IME IVAN KRILOV			
RIBJE JAJČECE				IMENOVANJE								
SLOV. PISATELJ				GREGOR STRNIŠA		PRODAJALEC SADIK						

Rešitev križanke iz novembrske št. (vodoravno): Wimbledon, Agencija, Lod, Laas, Tref, MTT, Pesnik, Ero, France, Tat, LP, Smak, Urho, Oštir, Codelli, Stare, Oberon, PT, Irtiš, TOV, Avar, Rilke, TR, MT, Ars, Ki, RV, Earl, TT, Dante Alighieri, En, Entomologija, Ajda, Eta, Edamec, Neum, Lim, Rat, CA.

TRGOVINA IN CVETLIČARNA

Agro Floris

Rupa 26 • tel.: +385 (0)51/732-349

vošči cenjenim strankam,
poslovnim partnerjem
in bralcem Snežnika
vesele božične praznike
in srečno novo leto.

Izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo časopisa SNEŽNIK, KRIŽANKA, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.

Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali 3 nagrajence, ki bodo prejeli:

1. nagrada: DARILNI BON papirnice Linea Art v višini 1.500 SIT
2. nagrada: 3 mesečna naročnina na časopis SNEŽNIK
3. nagrada: majica časopisa SNEŽNIK

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki jih bomo prejeli do petka, 23. januarja 1998.

KINOLOGIJA

IZBIRA PASME IV

V tej številki bom predstavil še dva psa, primerna za šolanje.

Airdale terier sodi med pasmo znanih terierjev. Večina misli, da so to ostri in popadljivi psi. No, airdalec je odličen hišni pes, je zelo igriv in je rad v prijetni družbi otrok.

Takega psa ima **Marjetka Volk iz Trnovega**. Njena psička airdalka je obiskovala tečaj našega kinološkega društva in uspešno opravila izpit iz poslušnosti.

Na tekmovanjih šolanih psov sem občudoval izreden temperament tega psa, njegovo fanatično privrženost vodniku in željo po delu. Ker je pes pogumen, učljiv pa tudi zelo samozavesten, moramo z njim delati dosledno. Dnevno potrebuje daljše sprehode. Po naravi je zdrav pes, ki potrebuje predvsem redno nego in nekajkrat na leto tudi krajsanje dlake.

Prvotno je bil namenjen za lov, sedaj pa je uporaben pri športnem delu in je razvrščen med službene pasme. Če mlademu psu omogočimo stike s psi sovrstniki in tujci, ga bomo vzgojili v izredno prijetnega psa. Kupec mladega airdalca naj se poveže s člani kinološkega društva, da bo dobil ustrezne nasvete za delo s psičkom, ga tako pravilno vzgajal in po želji pa tudi šolal.

Zlati prinašalec (golden retriever) je angleška pasma in priljubljen pes, ker je prijazen, vesel, ukažen in prijeten za družino. Predstavnika pasme imajo pri **Čepinarjevih v Bistrici** in **Belušiču v Trnovem**. Z labradorcem (labrador retriever) sta si v tesnem sorodu, le da ima zlati prinašalec daljšo dlako. Labradorci imajo poleg zlate tudi črno, belo in čokoladno barvo dlake. Pri nas srečamo predvsem črne labradorce. Že leta 1978 sem imel prvega labradorca, sedanjí je tretji v naši družini. Imajo ga pri **Rasporjevih v Rozmanovi ulici**, pri **Maljevcu v Trnovem** in pri **Mavričevih za gasilnim domom**.

Zlati prinašalec je pravi družinski pes in do skrajnosti potrpežljiv. Četudi ga otroci cukajo, vlečejo, se valijo po njem, bo ostal miren in prijazen. Je zelo navezan na člane družine. Za šolanje je izredno dojemljiv in v vajah poslušnosti dosega zelo visoke rezultate. Uporaben je reševanje izpod ruševin in snežnih plazov, vodenje slepih, za iskanje mamil, eksplozivov in tartufov.

Že samo ime prinašalec pove, da zelo rad prinaša predmete, včasih tudi od sosedovih. Navajen je na mestni promet, zato ga šolajo za vodiča slepih. Zelo rad plava, torej mu tudi pozimi omogočite ta šport, kajti njegova poddlaka je zelo gosta in praktično neprepustna za vodo.

Prinašalca bi priporočil ljudem, ki se radi sprehajajo v naravi. V ZDA, Angliji in nekaterih evropskih državah ga zdravniki priporočajo bolnikom s težavami srca, s previsokim pritiskom in psihično obremenjenim ljudem.

Biva naj v vrtu ali pesjaku, saj je popolnoma neobčutljiv na vremenske razmere.

Pri prehrani je treba paziti, saj so prinašalci praviloma (še posebej labradorci) zelo ješči. Večkrat boste

videli, da stikajo za hrano tudi daleč od doma. Tega jih moramo odvaditi že od malega, sicer bomo pozneje dobili vedno lačne potepuhe, ki se bodo kljub vsemu vseeno radi vračali domov.

V naslednjih številkah Snežnika pa bom na kratko predstavil še pse, ki so po mojem mnenju primerni za bivanje v stanovanjih.

V pravem snežnem metežu smo v Postojni opravljali izpite iz poslušnosti. Zelo uspešno in z visokimi ocenami so jih opravili: nemški ovčar **Alk** z vodnico **Almo Zejnullović**, nemški ovčar **Reks** z vodnikom **Vinkom Iskra**, rotweiler **Mac** z vodnikom **Vladimirjem Bencem** in zlatim prinašalec **Rik** z vodnikom **Urošem Primcem**. Vsem še posebne čestitke za vztrajnost.

Ob nedeljah pa se še vedno srečujemo "pasji" malošolarji in ob pogovorih, igri in občasno resnem delu pripravljamo kužke za življenje v družini in med ljudmi.

Ob koncu leta želim v imenu kinološkega društva vsem ljubiteljem psov in bralcem Snežnika vesele praznike in srečno novo leto 1998.

Vojko Štemberger

Radio 94 d.o.o.

Kolodvorska 5a

6230 Postojna

Telefon: 067/25-123 in 24-150

OSEBNOST LETA 1997

Akcija za izbor osebnosti leta 97, ki smo jo predstavili v novembrski izdaji Snežnika, je v teh dneh na valovih Radia 94 že v polnem razmahu. Poslušalci glasujete za osebnost, ki je po vašem mnenju v tem letu tako pomembno zaznamovala naš prostor, da si zasluži ta laskavi naslov.

Rezultati glasovanja bodo strogo varovana skrivnost vse do 17. januarja, ko bomo na prireditvi v Jamski restavraciji slovesno razglasili osebnost leta 97 po izboru Radia 94.

Radijci se že mrzlično pripravljamo na to prireditev, saj bomo gostili tudi nekaj pomembnih gostov iz slovenskega političnega življenja. Ta večer pa ne bo z nami le občinstvo v dvorani, marveč tudi naši zvesti poslušalci ob radijskih sprejemnikih, ki bodo v neposrednem prenosu lahko spremljali pester in bogat program.

Radio 94 je bil že lani pobudnik humanitarne akcije za zbiranje sredstev za nakup sodobne opreme za Bolnišnico za ženske bolezni in porodništvo Postojna. S pomočjo številnih donatorjev je postojnska bolnišnica pridobila aparat za beleženje plodovih srčnih utripov in merjenje popadkov. Tudi letos že poteka podobna akcija; tokrat želimo s pomočjo podjetij, zasebnikov in občanov zbrati sredstva za EKG monitor - aparat, ki spremlja delovanje srca in obtočil, meri pa tudi preskrbo tkiv s kisikom in telesno temperaturo. Vabimo vas, da v tej humani akciji sodelujete tudi vi, spoštovani bralci Snežnika. Sredstva lahko nakažete na **žiro račun Bolnišnice za ženske bolezni in porodništvo Postojna, št.: 52200-603-30442**. V imenu vseh sodelavcev Radia 94, predvsem pa v imenu osebja postojnske bolnišnice se že vnaprej zahvaljujemo prav vsem, ki boste podprli to humano akcijo.

Na zaključni prireditvi 17. januarja bomo ob razglasitvi osebnosti leta objavili tudi rezultate dobrodelne akcije zbiranja sredstev za postojnsko bolnišnico. Želimo si, da bi ta večer ostal v lepem spominu tudi izbranim invalidnim osebam, ki jim bomo na slovesnosti izročili darila, ki bodo okrasila njihov vsakdan.

Upamo, da bo 17. januar prazničen za vse, ki zvesto spremljate program Radia 94.

O BISTRIŠKIH ČIPKARICAH

Stare fotografije 'bistriških čipkaric' nas vračajo v čas, ko je v Ilirski Bistrici delovala čipkarska šola. Dekleta na slikah so danes naše mame, babice, sosede, prijateljice, znanke in krajanke.

"Leta 1952 je v našem mestu začela delovati čipkarska šola, ki je trajala le malo časa (okrog 3 leta). Najprej smo se zbirale v Zadržnem domu (sedaj Agrina) in nato v Provizoriju (občina). V začetku nas je učila klekljanja gospa **Milka Primožič iz Idrije**. Pozneje je prišla učiteljica **Stana Dolenc** in še ena učiteljica; ne spominjam se njenega imena", nam je povedala gospa **Anka Peterlin iz Vrbovega**.

Prav tako zgovorna je bila tudi gospa **Justa Nekič iz Župančičeve ulice**, ki je obudila spomine na te dneve: "Klekljne in puštr imam še, le dolgo časa ne delam več."

"Učenke tedanje čipkarske šole smo imele nizko stipendijo. Šolo smo obiskovale v dopoldanskem in popoldanskem času. Poleg Stane Dolenc nas je klekljanja poučevala tudi učiteljica **Vera Prahar**", je dodala gospa **Vida Pugelj iz Kosez**.

Središče čipkarstva pri nas je **Idrija**, znana po "idrijskih čipkah". O ljubljanskih klekljaricah, ki so izdelovale nizozemske in beneške čipke, nam ob koncu 17. stoletja

poroča **Valvasor**. V Evropo so **Holandci** in **Benečani** prinesli znanje izdelovanja čipk iz Azije. Največji razmah klekljarstva v Evropi pa je zabeležen v 16. stoletju. Preko nemških dežel se je širilo tudi proti jugu. Menda je razširila čipkarstvo po nemških rudarskih središčih **Barbara Uttman iz Nürnberga** (15. stoletje). V Idrijo je prišlo čipkarstvo z nemškim rudarskim življenjem. Do 18. stoletja

Idrijčanke so razstavljale svoje izdelke pred I. svetovno vojno na svetovno znanih razstavah v **Parizu** in na **Dunaju** in prejele najvišja priznanja. Klekljarsko znanje se je prenašalo preko šol in tečajev, trgovci in prekupčevalci pa so organizirali prodajo čipk. V klekljarski domači obrti so do I. svetovne vojne delali tudi otroci, da bi si zaslužili za obutev in obleko. 1906. leta so ustanovili čipkarsko šolo v **Žireh**. Marsikje se je klekljarsko znanje prenašalo iz roda v rod.

Sedijo z leve proti desni: **Justa Iskra - Nekič, Vida Manias - Pugelj, Anka Milostnik - Novak, Tončka Štemberger iz Vrbovega, Cveta Kreševič s Topolca, Jožica iz Zarečja, Vida Slavec - Štemberger, Anka Benigar - Peterlin; učiteljici: Stana Dolenc in Vera Prahar.**

so v rudnikih našle dodatno zaposlitev tudi dekleta in žene. Takrat so tehnične postopke pridobivanja srebra izboljšali in mnoge Idrijčanke so ostale brez dela. Da bi si izboljšale življenjske razmere, so začele klekljati. Pisani viri poročajo, da so razni kramarji ob koncu 17. stoletja prinašali v Idrijo živež in ga menjali za čipke. O tem nam poroča rudarski svetnik **Anton Hauptman** in 100 let pozneje **Bretonec**, idrijski zdravnik **Baltasar Maquet**.

Seveda se tudi danes veselimo tej mojstrovini - "idrijski čipki". Ponekod učijo klekljarstva še danes. Za to si prizadeva tudi naša domačinka, učiteljica klekljanja **Jana Benigarjeva**, ki z veliko potrpežljivostjo in pedagoškim optimizmom vodi začetni in nadaljevalni tečaj v Ilirski Bistrici. Omeniti moramo tudi gospo **Olgo Ferjančičevo iz Logatca**, ki je vodila tečaje klekljanja na Delavski univerzi Ilirska Bistrica in na osnovni šoli Podgora v Kuteževem

Stojijo z leve proti desni: **Anka Milostnik - Novak, Stana Dolenc (učiteljica). Imen ostalih udeleženk razstave nismo izvedeli**

Klekljanje je zajelo vso idrijsko okolico (Cerkljansko, Selško, Poljansko dolino, Trnovski gozd). Cesarica **Marija Terezija**, znana po mnogih reformah, je leta 1763 v Ljubljano poslala prvo učiteljico klekljanja, ki je imela v petih letih 200 učenk. Leta 1909 jih je bilo že 1532. Potreba po šolanih klekljaricah je bila velika, zato so bili organizirani mnogi tečaji.

ter našo Jano naučila znanja in veščine te lepe obrti. Učenke obeh tečajev se trudimo, da bi osvojile znanja klekljanja in da bi nekega dne z učiteljico Jano pripravile razstavo ročnih del, tako kot so jo dekleta pred 45 leti.

Vida Barak

Gospa **Anka Milostnik - Novak** nam je prijazno odstopila obe fotografiji za objavo.

ASTROLOGIJA

MERKUR - komunikacija

Merkur je Soncu najbližji planet. Njegovo leto traja le 88 naših dni. Potuje po zelo raztegnjeni ekscentrični elipsi s hitrostjo 48 km na sekundo. Merkurjev dan je izjemno dolg, saj potrebuje celih 59 zemeljskih dni, da se zavrti okoli svoje osi, kar pomeni, da za svoje leto porabi en obrat in pol. Ker pa se hkrati vrti okoli Sonca, se njegov solarni dan podaljša na 176 dni, ali drugače povedano, Merkurjev vikend traja štiri leta. Suh je in nima atmosfere. Čez dan je temperatura +430 stopinj Celzija, ponoči pa zelo osvežujoče -180 stopinj Celzija.

Že sami astronomski podatki kažejo, da je Merkur izredno hiter, okreten in živahen, tudi ekscentričen, vendar svojstveno skladen, natančen in logičen. Merkur vedno najdemo nekje blizu Sonca, saj se od njega oddaljuje največ za 28 stopinj.

Astrološka predstava Merkurjevih funkcij je posrečen odsev njegovih fizičnih značilnosti, kar je odločilnega pomena za razumevanje skrivnosti življenja. Razum je namreč tisti povezovalni proces, ki omogoča človeku, da sebe reprezentira v materialni svet na tak način, da je v njem razumljen in sprejet. Za ta stik, ki je navidezno samoumeven, je potrebna izredna inteligenca in notranja organizacija. Gre za sposobnost in zmožnost notranjega komuniciranja ter prevajanja in prenosa »informacij« z ene simbolne ravni bivanja v drugo.

Božič je pred vrati in soočeni smo s čudno željo, da bi se sosedu zahvalili za podporo in razumevanje. To lahko storimo na različne načine. In ravno to, **kako in na kakšen način izrazimo katerikoli notranji dogodek in ga kot sporočilo posredujemo okolju**, je funkcija Merkurja. Naše telo ima neverjetne zmožnosti izražanja in vsak človek počne to na svoj način. Vse je odvisno od tega, kako je Merkur postavljen in aspektiran v natalnem horoskopu, na človeka pa vplivata tudi vzgoja in okolje. Izgleda, da nobena druga planetarna energija ni tako sprejemljiva za učenje, spremembe in transformacijo kot Merkurjeva, saj so ravno miselni procesi posledično odvisni od stanja našega namena, volje in zavesti.

Merkur predstavlja torej »tehnične« in organizacijske sisteme vseh komunikacij in načinov sporočanja na relaciji človek-okolje in obratno. **Vsebina prenosa informacije o neki resnici je vedno simbolična.** Naj bo to beseda, s katero želimo izraziti hvaležnost, barva našega glasu, žarek naših oči ali stisk roke. V komunikacijskem procesu se govorica telesa vključuje istočasno na vseh nivojih izražanja in življenjske izkušnje kažejo, da besede pravzaprav še najmanj povedo.

Merkur je torej specialist za prenos informacij. V tem smislu je podrejen notranjim atributom, ki odločajo, ali bo to sporočilo ekvivalent resnice ali špekulacija. Ne glede na sporočilo, ga dobro organiziran Merkur stoprocentno in kvalitetno opravi. Zato se kdo najde kot politik, diplomat, duhovnik, odvetnik, učitelj, novinar, trgovec, ali kot slikar, pesnik, glasbenik, drugi kot pantomimik, žongler, cirkusant in seveda lahko tudi kot mešetar, žepar, lažnivec in lopov. Vsak poklic in dejavnost zahtevata določene spretnosti Merkurjevih funkcij. Virtuoz na violini ima

seveda izjemno spretnost in občutek v prstih, tako kot jih ima tudi profesionalen žepar. V kvaliteti teh spretnosti ni nobene razlike. Človek se v nekem notranjem delu sebe odloči, kakšen virtuoz hoče postati in Merkur mu zvesto sledi.

Zdravo razvite Merkurjeve sposobnosti se kažejo v celovitem in preciznem opažanju situacij. Jasnost uvida in moč analiziranja pa omogočata orientacijo, ki je potrebna v materialnem svetu zato, da se človek počuti varnega. V nasprotnem primeru pa otežene in motene funkcije rezultirajo kot

nedoslednost in površnost. Negotov človek je tudi nazanesljiv in neodločen. Posledice hujših motenj privedejo do protislovnih sklepanj in razcepa miselnih interpretacij. Okolju daje vtis, da so povezave s svetom neresnične. Živčni sistem v telesu z vsemi senzornimi vhodi - čutili in dihalni ustreza Merkurju. Astma je v natalnem horoskopu tipična »afiniteta« na določeni relaciji Merkur-Saturn.

Merkurjevo energetsko polje se v natalnem horoskopu izraža v Tretji hiši in ko govorimo o sistemih komunikacije, moramo to razumeti kot univerzalno, saj spada v to polje vse, kar se voha, tipa, sliši, vidi, misli, piše in premika. Danes si ne moremo zamisliti življenja brez računalnika, ki nazorno predstavlja funkcijo Merkurja; temu sledita elektronska pošta in internet. V njegovo področje dela spadajo vsi informativni mediji; radio, televizija, videotelefonija, radioteleskopi in telepatija, telekineza, radiostezija, špiritizem in ostali magijski obredi. Tudi

policijski radar in vroča linija seveda. Potem so tu vsi časopisi, revije, reklame, propagande in mobiteli, telefoni, faksi. V Tretjo hišo sodijo vse vrste prevoznih sredstev vključno z rolerji.

Končno vidimo, da Merkur povezuje miselni, čustveni in fizični svet v človeku samem in vso to »zmedo« prevaja in prenaša v okolico. Kolikor se čutimo znotraj bolj povezani in celi, toliko lažje se bomo povezovali z zunanjim svetom in ga razumeli. Ali se sploh zavedamo, kako fantastično deluje

naše telo? Ne pozabimo, da je Merkur tudi naš osebni kinooperator in če mu naročimo, naj vsaj za praznike vrti lepe filme, bo to tudi storil. Njemu je tako vseeno, kakšni so filmi - zanj je važna le naročilnica. In mi smo tisti, ki jo podpisemo, saj imamo moč nadzirati naše misli in kjer je moč, je tudi odgovornost. Podarimo lepe misli svojemu telesu.

Prijetne praznike
in ne pozabimo na soseda
Fidele Vergan

TEČAJ
Tai čí čuan

se začne januarja 98.
Vodil ga bo Fidele Vergan.
Info: 067 41-462

NATALNA KARTA (ŠKORPION)

Si v obdobju življenja, ko ni enostavno vstopiti v Tvoj resnični Svet. Tako spretno zastiraš pogled, da večkrat tudi sama sebi kaj skriješ. Osnovno vprašanje, ki sem in tja le potrka na vrata Tvoje skrivalnice, pa je vprašanje, kako doživeti sebe kot žensko, ne da bi bilo treba ob tem razmišljati, kaj je prav in kaj ni. Tvoja Venera namreč nakazuje, da si si nekaj vzorcev kar sama prinesla na ta svet, druge pa si dobila kot napotke in pridigo takole mimo grede skozi vzgojo. Tvoji skrbniki so vedno »bolje« kot Ti vedeli, kaj je zate najbolje in verjetno si precej časa živela po njihovem »naročilu« in jim ugajala. Na nek način živiš dvojno vlogo in ko se obnašaš po pričakovanju okolice, je navidezno vse super in fajn. Ko pa se srečaš s svojim notranjim impulzom, da želiš pokazati sebi in svetu svojo resnico, si takoj v zadregi. Dvom v svoje lastne vrednosti pa Te prej ali slej vedno pripelje v konflikt z okoljem, v katerem iščeš vzroke svojih težav. Prepusti se umu, ki hoče vse intelektualizirati in spredalčkati. Na ta način pa se svoji naravi spet odmakneš in si zopet na začetku. Ravnotežje, ki ga potrebuješ, da lahko sproščeno in globoko dihaš, je skrito v Tebi; v Tvojem telesu.

Srečna Venera pomeni sprejeti in doživeti svoje telo kot **čudovito in enkratno danost narave**. To pa je osnova vseh naših vrednot bivanja. V Tvojem primeru je to odločilnega pomena za polno in zdravo življenje. Spoštuj svoje telo kot hišico, v kateri prebivaš, saj boš vse življenje v njej. Skrbi zanjo. Imej jo rada, saj potrebuje veliko ljubezni. Tvoj magični Merkur v Deveti hiši Ti bo z lahkoto pričaral občutek, da je Tvoje telo pravo svetišče, v katerem tako razkošno prebivaš.

Vsak korak, ki ga boš storila v odnosu do sebe, se bo kot energija posledično zrcalil v samozavesti, ki

bo razblinila obsojanje sveta in omogočala polno kreacijo življenja. Tvoje Sonce pošilja svetle žarke na Tvoj Ascendent - tudi na Tvoje telo, zato imaš v tem smislu popolno podporo.

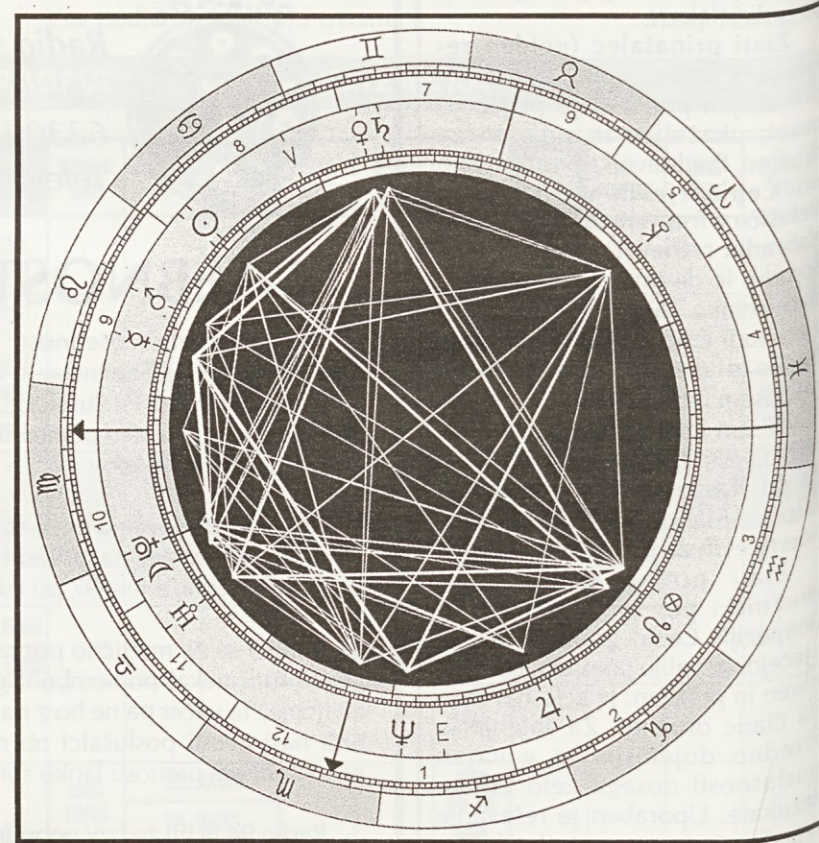
Sicer si precej svobodnega duha in tudi vezave z religijskimi nazori so zelo ohlapne. V nekem smislu si neomejena in verjetno Te je že večkrat potegnilo v kakšen ekzotičen kraj, saj imaš v sebi precej vroče energije in ne bi bilo čudno, če bi se odločila za kakšno pustolovščino po Afriki. Potrebuješ pač veliko prostora in Te kakršni koli okvirji utesnjujejo - ne glede na institucijo. Tudi zakonska zveza ni nobena izjema in če si že poročena, se je to zgodilo bolj slučajno kot načrtno, ali pa si bila v to nekako »primorana«, kar pa je bolj težko verjetno.

V življenju si zelo učinkovita, hitra in prepričljiva. Glede na Tvoje potenciale v natalni karti bi z lahkoto opravljala marsikatero intelektualno dejavnost; celo v smislu povezovanja in organiziranja ljudi na mednarodnih relacijah. Energije kažejo, da bi bila uspešna tudi v vodenju turistične **agencije za potovanja v neznano**. Za posebne aranžmane pa bi lahko gladko dodala pripombo **»ni garancije za povratek«**.

Preveč lahkih in enostavnih reči ne počenjaš prav rada. Raje imaš spektakel, čeprav je včasih lahko nevaren. Pozornost pač zahteva svojo ceno in biti zgolj opazovalec zate ni ravno mikavna zadeva. Akcija in dinamika Te potegneta v svet; to Te poživlja in daje Ti smisel bivanja.

Imaš čudovite možnosti in če si dojela domačo nalogo, boš lahko delovala v polni skladnosti. To pa pomeni tudi kreativno delo in užitek.

Zdravstvene težave, ki lahko nastopijo, so v prvi vrsti lahko posledice slabše prekrvavitve.

Pozornost tudi Venerinemu »svetu«, saj mu bo še nekaj časa nagajala progresija planetnih energij. Prav zaradi tega je smiselno, da se sebi resno posvetiš. Zadrževanje zamer in obsodb zožuje Tvoj notranji

življenjski prostor, zato potrebuješ sproščanje in globoko dihanje. Odpuščaj sebi in potem še drugim.

Srečno in pazi na grlo.
Fidele Vergan

KUPON december/97

Šifra:

Dan rojstva: Čas rojstva:

Kraj rojstva: Spol:

Izpolnjen kupon pošljite na naslov:

Uredništvo časopisa SNEŽNIK, ZA HOROSKOP
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.

OB DEVETDESETLETNICI PLANINSTVA POD SNEŽNIKOM

SNEŽNIK VABI IN NAVDIHUJE

12

Kaj še zapisati o Snežniku? Izteka se niz zapisov, v katerih smo predstavili goro, njeno obsežno gozdno zaledje in ljudi, ki so se skozi stoletja in tisočletja ozirali proti njenemu vabljivemu vrhu, zdaj zelenem, zdaj v iskrivi belini ledenih kristalov. Namenjali so svoj korak na njene tihe gozdne steze, med mogočno drevje in drobno pisano cvetje, prisluhnili šepetu tisočih drobnih žuželk, ki ga tako pogosto zmoti plaha srna ali zvedav divji zajec. Z malo sreče doživiš celo nevsakdanje srečanje z rjavim kosmatincem, divjo ptico ali katerim drugim redkim prebivalcem snežniških gozdov. Gora resnično nagraduje svoje obiskovalce z bogastvom doživetij in tudi skromen fizični napor postane del velike nagrade.

Naši zapisi so želeli slediti izzivu naše mogočne gore, ki je botroval skalitvi drobnega semena narodne planinske ideje na Bistriškem pred 90 leti. Snežnik je bil tudi vsa ta desetletja dovolj močan navdih vsem generacijam bistriških planincev, da je iz semena lahko zraslo tako mogočno drevo s tolikimi sadovi. In ker ima to drevo toliko mladih vej, si lahko

Neža Maurer: NA SNEŽNIKU

V katedrali smrekovega gozda
pridušeno drhti molitev krilc
tisočeri žuželk -
spremljava čistim, jasnim glasovom
krilatih pevcev na zelenem koru.

Vernik ne kleči.

Leži na mehkem mahu

z blaženim smehljajem v
kotih ust
(tako se smejejo mrtvi)
in s sladko zavestjo,
da trenutek traja.

(Planinski vestnik, Lj.,
sept. 1987)

Drago Karolin SNEŽNIK

Tamkaj, kjer jutro rodi se
in vstaja,
tamkaj, kjer sonce luči
nam prižge,
tamkaj vzdiguje se
ljubljena gora,
pesmi prastare ji lesi
šume.

Veter mornik ji šepeče o
palmah,
burja s Triglava prinaša
pozdrav,
morje pojočih gozdov jo
obliva

semkaj od Roga do kraških dobrav.

Gleda v daljavo na širša obzorja:
Tam Benečija je, tam Korotan,
bele tam gore pod nebes kipijo,
doli globoko peni se Jadran.

Jelen oglašja se, godrnja v gori,
šla čez vrhove je zlata jesen,
volkec otožno zavija v goščavi,
sape že hladne so, veter leden.

Zima poslavlja se pozno spomladi,
krilati pevec v slovo ji žgoli,
poje Kresniku, ki v svate prihaja,
gori nevesti, da cvet podari:

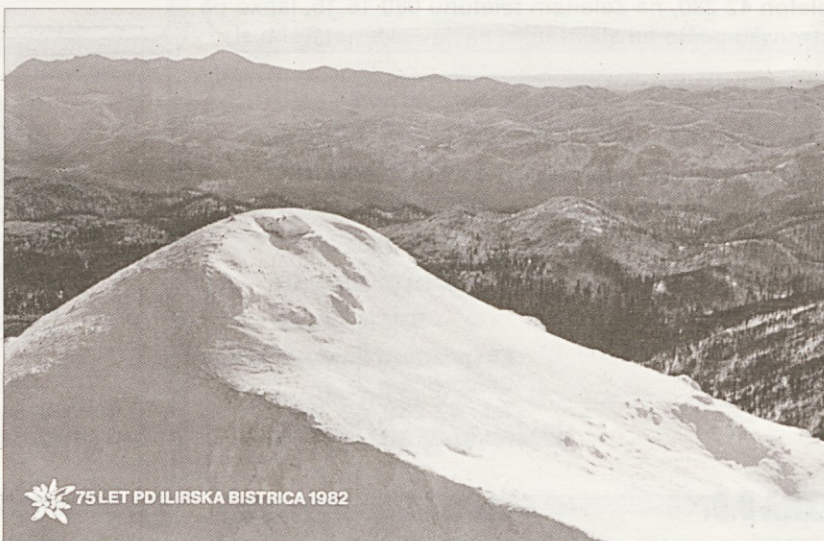
cvet, ki rdeč je kot jutranja zora,
cvet, ki odseva modrino neba,
pisane nebine, bele vrčce,
rože kraljice visokih gora.

Haljo iz vedno zelenih borovcev,
slečev rdečih in belih planik,
spele za goro so vile gorjanke,
dedje so dali ime ji Snežnik.

Daleč, tam daleč šumijo gozdovi,
vedno zeleni borovci duhte,
ljubljena gora se dviga nad njimi,
lepi spomini hitijo do nje.

Snežnik, Hinko Poročnik, iz zbirke "Čudoviti svet Snežnika". Avtorjev izjemen posnetek Snežnika je bil oblikovalcu Boštjanu Kendi osnova za likovno predstavitev Snežnika na prvi snežniški poštni znamki Slovenije v letu 1997.

Snežnik, Rudi Paškulin, 1981. Zasnežen vrh Snežnika s kočo na temenu se vali kot mogočen snežni val proti morju. Na obzorju greben gora okrog Obruča, v ozadju otok Cres.

Snežnik, Foto Vojko Čeligoj, 1996. Pogled na Snežnik s Sežanja.

Snežnik, Anton in Janez Škrli in Igor Krevelj, 1992: Letalski posnetek Snežnika z južne strani. Desno: Karolinov in Kindlerjev vrh.

Predstavitve Snežnika na prvi snežniški poštni znamki Slovenije v letu 1997 avtorja Boštjana Kendi.

Oton Župancič SNEŽNIK

Snežnik skozi okno gleda me ves čas,
kako pero mi teče po papirju.
"Minljivi smo, drobni proti vsemirju
to tvoje črkanje, in ti, in jaz..."

- Ti, ki komolce si razprl in rame
udobno sklonil, pa si še visok,
da s temenom zadevaš ob obok -
je mera tudi zate? - "Tudi zame.

Denes in jutri in še nekaj časa
ponosno kopljem se v vsaki zori,
a pisano človeku je gori:
imena nič, spomina več, ne glasa!"

(DZS, Lj., 1959, Zbrano delo, 3)

Gustav Strniša SNEŽNIK

Prostran v podnožju dviga se v nebo,
pokril si je ledeno kapo belo,
da z njo ohlaja čelo si prevroče,
kjer misli vro.

Če sonce sije, mirno se smehlja,
če grom bobni in če vihar divja,
samo molči.
Na grudih mu pomlad brsti,
prezira svet, v nebo strmi,
čas premišluje in stvari.

(Snežnik, Glasilo planinske skupine OŠ
D. Ketteja, Ilirska Bistrica, št. 1/1983)

Marička Žnidaršič SNEŽNIKU

Kadar ležim v objemu tvojih vrhov,
mi vse hrepenenje v duši zamre,
čudežni svet se pred mano odpre,
v sanje opojne me ziblje pesem
zvonov,

ki jo prinaša veter od bogvekod
in se izgublja v mraku večernem.
V srcu mojem vedno nemirnem
zdaj vdano kraljuje mir vsepovsod.

Pravijo, da smo mi, ki smo rojeni
ob tvojem vznožju, vsi trdi, jekleni
in mrzli kot sneg na tvojih vrhovih.

A vendar, glej, je po naših domovih
tako čudovito mehko in toplo,
ljubezen žari v njih kot samo zlato.

(Iz pesniške zbirke Človek in zemlja,
Koper 1953; pesnica je doma z druge
strani Snežnika, iz Starega trga pri Ložu)

Snežnik 1796m

Snežnik, Emil Maraž, 1977. Slikovit pogled
na goro skozi veje bukovih gozdov.

obetamo še mnogo sadov. Torej,
srečno planinci in vaš planinski
podmladek!
Snežnik, mogočen, visok in
skrivnosten samotar na
jugozahodu naše domovine, pa
od nekdanj pomeni tudi izziv
številnim drugim občudovalcem
in raziskovalcem. Tu so geologi,
botaniki, gozdarski strokovnjaki,
pisatelji, pesniki, glasbeniki,
slikarji, fotografi, snemalci in
številni drugi, ki jih je pri delu
navdušila in navdihnila prav ta
naša izjemna gora. Le koliko
snežniških sporočil še lahko
pričakujemo!

Naj naš niz zapisov
sklenemo z izjemnimi
fotografijami Snežnika in verzi,
ki so jih Snežniku posvetili
nekateri mojstri slovenske
vezane besede. Njihove misli,
povezane v pesniški stih, gotovo
še najbolj verodostojno
odražajo njihov odziv na
mogočnost pesniškega navdiha
naše "bele gore".

BRALCEM SNEŽNIKA ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO.

PONUDBA SKB banke

SKB NET osvaja

SKB banka v sklopu elektronskega bančništva ponuja storitev SKB NET. Namenjena je uporabnikom interneta na področju poslovanja s prebivalstvom - občanom, obrtnikom in samostojnim podjetnikom. Omogoča vpogled v stanje in promet na tekočih, žiro in deviznih računih ter plačevanje položnic in prenosnih nalogov.

Če boste postali uporabnik SKB NETa, boste prihranili svoj dragocen čas. Dostop do SKB NETa je namreč **hiter**, uporaba je **preprosta**, saj ne potrebujete računalniškega predznanja, storitev pa je popolnoma **varna**. Obenem pa vam uporaba SKB NETa nudi tudi **nižje stroške bančnih storitev**. Vsi, ki se boste za SKB NET odločili do 31. marca prihodnjega leta, boste oproščeni pristopnine.

V Ekspozituri Ilirska Bistrica bomo v decembru pripravili predstavitev SKB NETa. Pokazali vam bomo kako SKB NET dejansko posluje in odgovarjali na vaša vprašanja. Testna uporaba SKB NETa pa je predstavljena na domači strani SKB banke (<http://www.skb.si/>), kjer kliknete ikono Elektronsko bančništvo, znotraj nje pa SKB NET.

Vsi uporabniki SKB NETa dobite dodatne informacije v Ekspozituri Ilirska Bistrica, telefon 42 280, na Zelenem telefonu 080 15 15, lahko pa tudi pošljete elektronsko pošto na elektronski naslov skb.net@skb.si.

*Vsem strankam in poslovnim partnerjem
SKB banke Ekspozitura Ilirska Bistrica se zahvaljujemo
za izkazano zaupanje v letošnjem letu in Vas tudi
v prihajajočem letu vabimo k sodelovanju.*

Srečno in uspešno 1998!

SKB BANKA D.D.

Ekspozitura Ilirska Bistrica
Gregorčičeva 2
Tel.: 42 289, 42 280
Faks: 42 370

Za Danes. In za Jutri.

jelka

FOTO&IRE

CANKARJEVA 16, 6250 ILIRSKA BISTRICA

jelka

FOTO&IRE

TELEFON: 067/41-046

- FOTOAPARATI OD 3.990.- SIT DALJE
- TDK AUDIO KASETE OD 140.- SIT DALJE
- ŠOLSKI KALKULATORJI OD 370.- SIT DALJE
- NAJVEČJA IZBIRA FOTOALBUMOV OD 180.- SIT DALJE
- MAG-LITE IN ZIPPO PROGRAM
- ROČNE URE SEIKO, CASIO, FOSSATI IN EDOX
- VSE SLUŠNE IN PROFESIONALNE BATERIJE
 - GOTOVINSKI POPUSTI
 - DIJAŠKA IN ŠTUDENTSKA IZKAZNICA
 - OBROČNA PLAČILA

VSI ARTIKLI IMAJO DOŽIVLJENJSKO GARANCIJO!

ekaART
grafična dejavnost d.o.o.

Tomšičeva 2, Ilirska Bistrica

Cenjenim kupcem in poslovnim partnerjem
želimo resel božič
in veliko sreče
v letu 1998.

Občanom
Ilirske Bistrice
voščimo
vesele božične praznike.
V novem letu 1998
jim želimo veliko zdravlja,
sreče ter zadovoljstva.

Zdravstveni dom
Ilirska Bistrica

Veselo božično
praznovanje
in uspešno
novo leto
Vam želi

SDS

Predstavlja si gibanje v prihodnosti!

Predstavlja si varno vožnjo v avtomobilu z napredno tehnologijo.

Predstavlja si potovanje s pomočjo energije, ki spoštuje okolje.

Predstavlja si brezskrbno vožnjo, z vrhunskim servisom.

Tvoje potovanje se lahko začne.

ISTRABENZ AVTO

Smarska cesta 5/a 6000 Koper Tel. 066 - 482 433, 482 444

OPEL

BRALCEM SNEŽNIKA ŽELIMO VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

**Občina
Ilirska Bistrica**

PAPIRNICA
LineaArt

6250 Il. Bistrica
ROZMANOVA 2, 067/42-071

COMMERCE

GRAFIČNE STORITVE IN TRGOVINA d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica

GRAFIČNI ATELJE IN UREDNIŠTVO ČASOPISA SNEŽNIK
Bazoviška 40, tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Plama-pur

Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

Po ugodnih cenah vam nudimo kakovostne
tekstilne izdelke:

- TRESSPASS bunde
- smučarsko perilo (moško in žensko)
- smučarske pulije in smučarske hlače
- flanela srajce
- termo jakne
- moške nogavice
- INDIJSKI program tekstila

TRGOVINA ANA

GREGORČIČEVA 2,
ILIRSKA BISTRICA - DOM NA VIDMU
TEL.: 067/42-239

ODPRTO:

9⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
v SOBOTO: 8⁰⁰ - 13⁰⁰

ProVITA®

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188

**transport
terminal**

ilirska bistrica

**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- * zelena zdravila
- * čaji in čajne mešanice
- * ortopedski pripomočki
- * ortopedski vzglavniki
- * medicinska kozmetika
- * preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- * obvezilni program
- * Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke
na naročilnice (recepte).

**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe
z artikli za osebno in splošno higieno nudimo
usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAK DAN 7 - 14
PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV

PE PODGRAD

Podgrad 110

6244 PODGRAD

Telefon: 067/85-031, 85-210

OSCAR

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.

Maistrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

**SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)**

DELOVNI ČAS

VSAK DAN OD 8⁰⁰ DO 14⁰⁰ URE IN OD 16³⁰ DO 18³⁰
SOBOTA OD 8⁰⁰ DO 12⁰⁰ URE

NOGOMET

ŠIKI S POLNO PARO

Konec preteklega meseca so se zaključila vsa tekmovanja nižjih selekcij MNZ Koper, kjer poleg ostalih tekmujejo tudi starejši dečki in selekcija ilirskobistriške nogometne šole, ki deluje v okviru nogometnega kluba Ilirska Bistrica. Zadnji so s tekmovanji končali mladinci. Člani ekip starejših dečkov in mladincev ne počivajo, ampak pod vodstvom trenerja mlajših selekcij **Draga Ljubišiča - Šikija** vsako soboto pridno trenirajo. Na pobudo ekipe starejših dečkov in ob pristanku trenerja, ki tako dela uro dlje, se je čas treninga z ene podaljšal na dve uri.

Športnik

CICIBANI IN NOGOMET

V NK Ilirska Bistrica poleg ostalih selekcij organizirano deluje tudi najmlajša selekcija **Cicibani**, ki jo uspešno vodi trener **Vojko Kalc**. Nadarjena generacija (na sliki skupaj s trenerjem) za razliko od ostalih selekcij ne tekmuje v nobeni ligi, vendar pa malčki svoje nogometno znanje izpopljujejo na nogometnih turnirjih v organizaciji klubov. To vrsto tekmovanj so organizirali v Izoli in v Ilirski

Bistrici, medtem ko so ostali klubi zaradi pomanjkanja finančnih sredstev tekmovanja prestavili na pomlad 1998. Vojko Kalc v dogovoru z upravo šole nadaljuje s treningi. Kar trikrat tedensko si v športni dvorani osnovne šole Antona Žnideršiča cicibani nabirajo prepotrebno nogometno znanje in kondicijo.

Tekst in slika: Petar Nikolič

KOŠARKA

BISTRICA JE LEPA, MED BISTRIČANI JE ŠE LEPŠE

Košarkarski klub Plama-pur, tretjeligaš iz Ilirske Bistrice, je po enoletni sezoni 1997/98 začel tekmovanja v tretjeligaški konkurenci. Med poletnimi pripravami so na svojem terenu pridobivali kondicijo za jesenski start. V klub so po zaslugi uprave in trenerja Mitje Muha pripeljali dva kvalitetna košarkarja iz Postojne in Sežane. Oba sta se v Bistrici izredno dobro znašla. V ekipi so ju domačini sprejeli brez zavisti, to pa je bil tudi predpogoj, da talentirana košarkarja pokažeta, kaj znata. O svojih okrepitvah je tehnični direktor kluba Dušan Jenko ob neki priložnosti izjavil: "Pravi fantje, izredni poznavalci košarke so prišli v prave vrste. Dobro so bili sprejeti, oni pa se vsem oddolžijo s kvalitetno igro in koši."

Naj predstavim te mlade košarkarje, ki bodo s svojimi sposobnostmi dvignili renome bistriške košarke: Bojan Jovič, dvajsetletni košarkar, je nekdanji igralec iz Postojne in je v Ilirsko Bistrico prišel med letom. V mesto pod Drago je prišel iz treh razlogov: da igra, ker je trener kluba Mitja Muha (učil ga je košarke v osnovni šoli) in ker je v bistriški košarkarski ekipi dobil pravo "klapo". Sam pa pravi: "Pri izbiri se nisem zmotil. To je ekipa v formiranju, s svojo igro pa bom poskušal upravičiti zaupanje trenerja, uprave pa tudi izbirne publike, ki nas na vsaki tekmi vzpodbuja."

Boštjan Race je prišel iz prvotnega Kraškega Zidarja iz Sežane. Triindvajsetletni krilni center je visok 201 cm in se je med Bistričani dobro znašel. Začel je z majhno minutažo na parketu, danes je že eden boljših v igri. "O mojem prihodu v Bistrico so veliko govorili. O načinu igranja med Bistričani ni kaj reči, saj o tem govorijo rezultati, ki nas držijo na vrhu lestvice. Če bomo tako nadaljevali, bomo lahko vstopili v 2. SKL. O kvaliteti naše igre smo veliko povedali na parketu. Želel bi, da tako ostane," je povedal popularni "Rac".

Športnik

Foto: Petar Nikolič

NOV PREDSEDNIK, NOVI UPI

Ženski rokometni klub Ilirska Bistrica, ki tekmuje v 2. SRL - zahod, je bil kar nekaj časa brez predsednika. Kljub temu so se dekleta s pomočjo trenerjev uspela obdržati v ligi. Na nedavni izredni skupščini kluba so za novega predsednika izbrali **Darka Štembergerja**, nekdanjega igralca RK Ilirska Bistrica.

"Kot nekdanji rokometas in zaljubljenec v rokomet sem se na željo trenerjev in ob soglasju igralcev odločil prevzeti funkcijo predsednika kluba. Čeprav do sedaj še nisem vodil nobenega kluba, sem se v tej vlogi kar dobro znašel."

Kakšno je bilo stanje v klubu?

"Pred prihodom v klub sem mislil, da je stanje zaskrbljujoče. Ugotovil sem, da tako starejše deklice kot članice delajo dobro. Nasprotno pa je finančna situacija kluba slaba in jo moramo v najkrajšem možnem času rešiti."

Jesenski del prvenstva je končan. Kakšna je vaša ocena?

"Članska ekipa je iz tekme v tekmo boljša. Dekleta mnogo obetajo, kar je za eno leto staro ekipo izredno dobro in velik napredek. S tem pa je tudi vse povedano."

Kako boste izkoristil čas do nadaljevanja prvenstva; boste kaj spremenili?

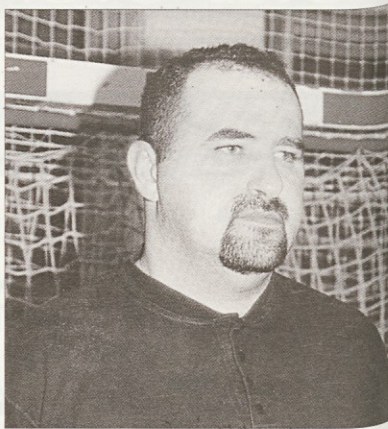
"Nisem zagovornik velikih sprememb. V tem času pa bomo poiskali nekaj rokometasice za zunanje položaje. Upam tudi, da bom nekatere od svojih nekdanjih soigralcev pritegnil v klub, ki je svoje dni združeval bistriško mladino."

ROKOMET

V klubu imate tudi starejše deklice. Kakšna je osnova za delo z njimi?

"To so dekleta 3. in 4. razredov osnovne šole, ki so skupaj šele tri mesece in so že vključene v tekmovanja. Potrebujemo trenerja, ki bi jim lahko več pokazal in jih naučil boljše igre. Z dobrim delom bomo dosegali tudi dobre rezultate; to pa je navsezadnje tudi prihodnost bistriškega rokometasice."

Tekst in slika: P. Nikolič

ČLANICE IZ SEZONE V SEZONO BOLJŠE

Rokometasice RK Ilirska Bistrica, ki tekmujejo v ligi 2. SRL - zahod, so uspešno začele sezono 1997/98. Ob podpori bistriške rokometne publike so dale od sebe vse, kar zmorejo, to pa je velika vzpodbuda za neizkušena dekleta, ki tekmujejo z bolj izkušenimi ekipami. Članska ekipa (na sliki) je nedolgo od tega končala sezono, vendar pa nadaljuje s treningi, saj se je trener **Stipe Grubič** z upravo kluba dogovoril, da dekleta nadaljujejo s pripravami na novo sezono.

Tekst in slika: Petar Nikolič

TUDI PORAZI SO SESTAVNI DEL IGRE

Tretjeligaš **Plama-pur** je izgubil tekmo proti ekipi **Koper mladi** z rezultatom **66:89** (26:22). Poraz, ki je Bistričane pomaknil na drugo mesto lestvice, ni prišel v primernem času in je ustavil njihov pohod k titulu prvaka. Tehnični direktor **Jenko Dušan** je tekmo takole komentiral: "Tudi porazi so sestavni del igre. Gremo dalje." Cilje, ki si jih je klub zastavil pred letom dni, so košarkarji dosegli po prihodu **Joviča, Raceta** in **Mitje Muha**. Ni vse izgubljeno, Bistričani še naprej ostajajo na vrhu. Največji problem članske ekipe je trening, saj se člani ne morejo zbrati, da bi trenirali vsaj dvakrat tedensko. Večina košarkarjev je med tednom v šolah. Trener **Mitja Muha** pravi takole: "Z igro sem zelo zadovoljen, prav tako z igralci. V drugem delu prvenstva bomo boljše igrali in dosegli še boljše rezultate."

Mladinsko selekcijo vodi **Rado Lenarčič**, legenda bistriške košarke. Ekipa nima vidnejših rezultatov, ima pa v svojih vrstah obetavne igralce. Starejši dečki igrajo v 2. SK. Od osmih tekem so zmagali v treh. Njihov trener **Frane Čekada** pravi: "V tem trenutku zmaga in rezultati niso važni. Glavno je, da si dečki pridobijo izkušnje."

Mlajši dečki - vodi jih trener **Mitja Muha**, ne tekmujejo, zato pa uspešno nastopajo v mednarodni ligi prijateljstva, kjer so dosegli 2. mesto v B skupini. Okrog 30 cicibanov trenira **Polde Fatur**.

Poleg objektivnih težav je bil mesec december zelo uspešen za košarkarje KK Plama-pur.

Športnik

KETTEJEVCI PRVI

Športna zveza Ilirska Bistrica je v sodelovanju z vodstvi in učitelji telesne vzgoje osnovnih šol ilirskobistriške občine organizirala občinsko tekmovanje v malem nogometu za starejše dečke. Na tem tradicionalnem prvenstvu so sodelovale ekipe osnovnih šol Podgora, Jelšane ter ilirskobistriški osnovni šoli Dragotina Ketteja in Antona Žnideršiča. Prvenstvo, ki je izzvalo mnogo zanimanja med učenci, se je odvijalo v veliki dvorani osnovne šole Antona Žnideršiča.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

OŠ Antona Žnideršiča : OŠ Jelšane 9: 0 (1:0)

OŠ Podgora : OŠ Dragotina Ketteja 0:8 (0:3)

OŠ Jelšane : OŠ Dragotina Ketteja 0:9 (0:3)

OŠ Antona Žnideršiča : OŠ Podgora 5:1 (3:0)

OŠ Podgora : OŠ Jelšane 6:1 (2:0)

OŠ Dragotina Ketteja : OŠ Antona Žnideršiča 4:1 (1:1).

Zmagovalka letošnjega turnirja je bila ekipa **OŠ Dragotina Ketteja**, druga pa je bila ekipa **OŠ Antona Žnideršiča**. Obe ekipi sta dobili diplome, ki jim jih je v imenu organizatorjev podelil tajnik športne zveze **Zdravko Debevč**.

Športnik

ANDRAŽU

Državni prvak v streljanju na leteče tarče (glinasti golob) disciplina TRAP) **Andraž Lipolt** iz Ilirske Bistrice je bil proglašen za najboljšega strelca v streljanju na leteče tarče za leto 1997. To pa je hkrati že tretji naslov najboljšega strelca, ki ga je Andraž dobil v svoji športni karieri. V Zdravilišču Laško so se zbrali najboljši slovenski strelci vseh disciplin. Tam je bil Andraž Lipolt odlikovan s srebrno plaketo Strelske zveze za doseženo 3. mesto na Sredozemskih igrah v Bariju. Najboljšim strelcem je priznanje podelil predsednik Strelske zveze Slovenije **Janez Slapar**. Andraž pa za letos s podelitvami priznanj še ni končal. V mesecu decembru ga čaka še podelitev občinskih priznanj in srečanje najboljših športnikov Primorske, kjer se bo Andraž potegoval za naslov najboljšega športnika Primorske. Čeprav Andraž trenutno nima pred seboj nobenih tekmovanj, se že pripravlja na novo sezono, ki se začne spomladi. Pot ga bo najprej popeljala v Kairo, kjer bo v marcu začetek nove tekmovalne sezone.

Tekst in slika: Petar Nikolič

ŠPORTNIK PRIMORSKE IN ZAMEJSTVA

18. decembra so v Domu na Vidmu svečano podelili priznanja najboljšim športnikom Primorske in zamejstva. RTV center Koper, Capodistria, Primorske novice, slovenski programi deželnega sedeža RAI in Furlanijo Julijsko krajino in Zveze slovenskih športnih društev v Italiji so letos pripravili že 14. prireditve »Naš športnik«. Pri organizaciji pa sodelovali tudi športna zveza in Občina Ilirska Bistrica. Zbrane so pozdravili predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije - Združenje športnih zvez gospod Janez Kocjančič, župan Stane Prosen in predsednik združenja slovenskih športnih društev v Italiji gospod Jurij Kufersin.

Najboljši športniki, športnice ter ekipe Primorske in zamejstva za leto 1997 so postali:

1. mesto

ženske - zamejstvo: **Tanja Romano** - ŠD Polet Občine (kotalkanje)
ženske - Primorska: **Mojca Obid** - OK Kemiplas Koper
moški - zamejstvo: **Matej Černic** (odbojka)
moški - Primorska: **Tomaž Čopi in Mitja Margon** (jadrnanje)
ekipno - zamejstvo: **OK VAL - IMSA Kmečka banka Štandrež**
ekipno - Primorska: **NK Primorje Ajdovščina**

2. mesto

ženske - zamejstvo: **Claudia Coslovich** (atletika)
ženske - Primorska: **Nataša Bertok** - RK Olimpija Robit (RK Burja)
moški - zamejstvo: **David Bogatec** - društvo Mladina iz Križa (rolkanje)
moški - Primorska: **Fedja Marušič** - KK Soške elektrarne Solkan
ekipno - zamejstvo: **NTK Kras Generali Zgonik**
ekipno - Primorska: **OK Salonit Anhovo**

3. mesto

ženske - zamejstvo: **Vanja Milič** - NTK Kras Zgonik
ženske - Primorska: **Meta Mačus** - AK Gorica
moški - zamejstvo: **Fabio Ruzzier** (atletika)
moški - Primorska: **Mladen Rudonja** - NK Primorje
ekipno - zamejstvo: **ŠZ Mladost Dorenbert (NK)**
ekipno - Primorska: **Posadka Galia Legend Koper**

Kljub 3. mestu na sredozemskih igrah, 8. mestu z evropskega in 13. mestu s svetovnega prvenstva se član bistriškega Trap kluba, **Andraž Lipolt**, ni uvrstil v prvo trojico najboljših športnikov Primorske.

Na prireditvi so podelili tudi priznanja zaslužnim delavcem v zamejskem športu ter najbolj priljubljenemu športniku in trenerju Primorske **Z.D.**

STRELJANJE

LIPOLTU ŠE ENO PRIZNANJE

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.,
Območna enota Postojna
GENERALNI SPONZOR ANDRAŽA LIPOLTA

Dosežki **Andraža Lipolta**, odličnega strelca na glinaste golobe, v letu 1997 pomenijo enkratni uspeh za slovenski, še posebej pa za ilirskobistriški šport. V Zavarovalnici Triglav, d.d., Območni enoti Postojna smo se zato odločili prevzeti generalno sponzorstvo za tega odličnega športnika. S tem želimo pomagati k večji uveljavitvi tega športa pri nas in vzpodbuditi mlade in perspektivne športnike v naši sredini.

LOKOSTRELSTVO

DOLORES ČEKADA, ZMAGOVALKA POKALA ALPE ADRIA

V nedeljo, 7. decembra, so se lokostrelci iz štirih držav zopet pomerili na dvoranski tekmi v avstrijskem Villahu. Tekma je trajala cel dan in je zahtevala veliko telesno pripravljenost, saj so lokostrelci odstreljali dvakrat 18 m, oziroma 40 serij po tri puščice. Slovenski lokostrelci so se zopet odlično odrezali, saj so odnesli skoraj vsa prva in druga mesta.

Tekmovanja, ki je štelu za pokal Alpe Adria, sta se udeležila tudi dva lokostrelca iz LK II. Bistrica. Jadran Čekada se je med člani z golim lokom uvrstil na odlično drugo mesto, Dolores Čekada pa je znova dokazala, da je v odlični formi in nadaljuje serijo dobrih uvrstitev, saj je zasledovala za seboj pustila kar za 155 krogov. Zmagala je tudi na tekmi 2 x 18 m v Gorici, kjer je pred dvema tednoma postala skupna zmagovalka pokala Alpe Adria. Velja tudi povedati, da se ji je tokrat le za las izmuznil nov državni rekord v dvorani na 18 m.

Športnik
Foto: P. Nikolič

Vsem članom,
sodelavcem,
ljubiteljem športa in
bralcem časopisa
Snežnik želimo
veselo božično
praznovanje in
uspešno novo leto.

**Karate klub
SAMURAI**

ŠPORTNI RIBOLOV

PETDESET LET RIBIŠKE DRUŽINE "BISTRICA"

Ribiška družina 'Bistrica' šteje 180 članov in 60 mladincev iz bistriške občine in Vremske doline. Petdeset let uspešnega dela so svečano proslavili 6. decembra s predstavniki primorskih društev, Zvezo ribiških društin Primorske, Ribiško zvezo Slovenije in bistriškim županom Stanetom Prosenom.

Predsednik RD 'Bistrica' **Iztok Perenič** je o športnem ribištvu na Bistriškem povedal, da začetek organiziranega športnega ribištva sega v februar leta 1947, ko je skupina nekdanjih zakupnikov ribolovnih voda ustanovila Ribiško zadruzo Ilirska Bistrica. V upravljanje so od države dobili 47 kilometrov od Dleta do Škocjanskih jam dolgo povodje reke Reke. V letih 1950-51 so zgradili prvo ribogojnico na 'Ivetovem vrtu' in leta 1961 drugo ribogojnico v 'Guranjem kraju' (zdajšnja ribogojnica).

Z industrializacijo Ilirske Bistrice in z izpusti kemičnih snovi v reko Reko in njene pritoke so poginile ribe in reka se je spremenila v mrtev vodotok. Kriza je trajala dobrih dvajset let, v začetku osemdesetih let pa se je z izgradnjo dveh akumulacijskih jezer, **Mole in Klivnika**, in s prenehanjem industrijskega onesnaževanja v Reko ponovno vrnilo življenje. Na obeh jezerih imajo bistriški ribiči dodatne ribolovne površine v velikosti 110 hektarjev. Športnemu ribištvu se na Bistriškem obetajo boljši časi.

V akumulaciji Mola je atraktiven športni ribolov na ščuke, smuče in krape, v jezeru Klivnik pa na postrvi in smuče. Ribolovno zanimiva pa postaja tudi reka Reka, ki je v pretežnem delu rezervirana za muharjenje. Kakšno zanimanje vlada med ribiči, kaže tudi prodaja enodnevnih ribolovnih kart. Lani so jih prodali okrog 2 tisoč, letos pa celo 3 tisoč. Največje zanimanje je za ribolov na jezeru Mola.

Soška postrv se vrača v reko Reko, saj RD 'Bistrica' v zadnjih

letih posveča izjemno pozornost repopulaciji soške ali marmorne postrvi. V preteklem letu so ribiči v Reko vložili kar 90 tisoč mladice, polni pa so jih tudi ribogojni potoki. **Rudi Zlosel** in bistriški ribiči so prvi v Sloveniji začeli z umetno vzrejo soške postrvi. Letošnje leto bodo v jezero Mola spustili tudi 2 tona krapov. Zaradi velike suše so v letošnji akciji trikrat reševali ribe.

Bistriška ribiška družina ima tudi aktivne tekmovalce v Primorski ligi - ribolov s plovcem. V letošnjem letu so bili mladinci primorski prvaki. Člani so se uvrstili na tretje mesto. Poleg udeležbe na raznih tekmovanjih ribiška družina tudi sama organizira tekmovanja na Reki in na jezeru Mola. Letos so organizirali sedem ribiških tekmovanj, 1. aprila pa so na Klivniku organizirali tudi tradicionalno tekmo ob otvoritvi sezone salmonidov.

Bistriška ribiška družina je ena najstarejših na Primorskem; zlati jubilej pa je obeležila tudi z gradnjo ribiškega doma pod vasjo Soze ob jezeru Mola (odprli ga bodo na vrhuncu ribolovne sezone v avgustu oz. septembru naslednjega leta). V bodočem ribiškem domu bodo klubski prostor, prenočišča in sposojevalnica čolnov. Ribiči sekcije iz Vremske doline so letos poleti odprli lepo opremljeno ribiško kočico v Famljah. V čistilni akciji ob jezeru Mola so nabrali kar 70 velikih vreč raznih dopadkov, ekipno tekmovali za pokal Primorske, odprli razstavo in organizirali svečano prireditev.

Načrtujejo še večje aktivnosti v programu repopulacije marmorne postrvi, zato so zaprosili za dodatna sredstva iz programa PHARE. Posodobili bodo tudi opremo za elektro ribolov ter aktualizirali ribolov na jezeru Klivnik na ameriške postrvi.

Ksenija Montani

Ob visokem jubileju, 50. obletnici delovanja ribiške družine Ilirska Bistrica so njeni člani pripravili zanimivo razstavo v hotelu Turist. Na ogled so bile kapitalne ribe, ulovljene v okoliških vodah Ilirske Bistrice. Za enkratno in kvalitetno pripravljeno razstavo je bilo veliko zanimanje, saj jo je v štirih dneh obiskalo več kot 1000 ljudi, med njimi tudi učenci (na sliki) iz osnovnih šol. Največ zanimanja je bilo za preparirane ščuke velikanke, ulovljene v jezerih blizu Bistrice. **Tekst-foto: Petar Nikolič**

SPREHOD ALI KAKO JE UREJENO, OHRANJENO IN ČISTO NAŠE OKOLJE

Ko se sprehajate po nekoč lepem in krasnem mestnem parku, po Sibiriji, ko vas pot zanese v okolico Doma na Vidmu ali pa ko pogledate Mikožo, stare Lesonitove hale, propadle ostanke Tovarne organskih kislin, mlekarno, staro Sočo, stavbo nekdanje restavracije Triglav, staro 'Sodnijo', da o bazenu niti ne govorimo, si lahko predstavljate, kako lepo bi bilo,

če bi bile stavbe urejene in poseljene ali uporabne za kakršnokoli dejavnost, če ne bi bile poti zaraščene in klopi polomljene, če bi smeti našle svoj večni mir v smetnjakih in kasneje na urejenih smetiščih, če bi se naši otroci lahko brezskrbno igrali na otroških igriščih, če bi bil bazen poln zadovoljnih

kopalcev,

če...

Če ČEBULA ne bi ČE imela, bi čebula bila BULA.

Kaj je potrebno? Kaj moramo narediti, da se bo v nas prebudil čut za lepo, čisto in urejeno okolico, ki ne bi kazila našega pogleda in življenja?

Občina Ilirska Bistrica je na žalost občina, ki po vsem, tudi po videzu in urejenosti svojih naselij, caplja za ostalimi slovenskimi občinami. Zakaj se pred obiskovalci našega koščka Slovenije, na katerega smo tako ponosni, vse prevečkrat sramujemo in opravičujemo? Krivda je po vsej verjetnosti v nas samih, v trditvi, da hiša brez dveh ali treh kupov peska in kupa opeke ni 'ta prava', da so smeti, če niso v naši dnevni sobi ali kuhinji, nemoteče, da je smetišče lahko vsaka malo večja luknja in podobno.

Odlok o urejanju in varstvu okolja v Občini Ilirska Bistrica obravnava načine urejanja javnih in drugih površin, zunanji videz ter urejenost naselij, urejanje, vzdrževanje in varovanje javnih površin. Kaj vse nam odlok prinaša? Poleg splošnih določb diktira komunalno ureditev naselij in njihov zunanji videz, določa, kako naj bodo urejene zelene površine in otroška igrišča; na koncu pa pove, kdo bo vršil (vrši) nadzor in kakšne denarne kazni bodo morali (morajo) plačati kršitelji.

Kakšen je videz in urejenost okolice stanovanjskih hiš, stanovanjskih blokov ali tovarn in podjetij, je odvisno od njihovih lastnikov oziroma stanovalcev. Za javne površine preko javnih služb v večini primerov skrbi občina.

Znanji videz in urejenost naselij bi bila že z samo ureditvijo okolice ob stavbah in urejanjem javnih ter funkcionalnih površin brezpredmetna, če bi seveda vsi vse uredili tako, kot je treba. Vendar je to očitno nemogoče, zato je potreben nekdo, ki bi usmerjal, nadziral in svetoval ter tudi odrejal, kakšna naj bo celostna urejenost naselij. Kdo bo torej policaj, svetovalec, inšpektor ali finančni podpornik, da bi se naselja občine Ilirska Bistrica lahko pohvalila z lepim, urejenim in čistim videzom? V odloku so navedeni komunalni inšpektor in ostale inšpekcijske službe ter policija, lokalne skupnosti pa naj bi imenovalle svoje komisije za varstvo okolja.

Nekaj se lahko postori takoj brez posredovanja inšpektorjev in komisij: smeti se iz smetnjakov deponira samo na urejena smetišča, kupe peska in opeke lahko hitro pospravimo ali uporabimo, okoli hiš lahko vedno cvetijo rože in žive meje so lahko vedno lepo postrizene ter ograje prebarvane. Potrebujemo samo nekaj dobre volje, malo časa in minimalna denarna sredstva. Težje je tistim lastnikom, ki morajo, da bi zadostili merilom za urejenost naselij, vložiti v obnovo svojih nepremičnin ogromna finančna sredstva. Kaj pa če tega nočejo ali ne zmorejo? Kako se jih lahko prisili ali kako se jim lahko pomaga? Vprašanje je, kako lahko občina z odlokom prisili pravne ali fizične osebe, da na primer obnovijo fasade svojih poslopij, ko se v Parku Nade Žagar v Ilirski Bistrici bohoti že kar nesramno zanemarjen plavalni bazen. In takšnih primerov je še več.

Velikokrat so neurejene tudi javne površine, za katere skrbijo javne službe in za katere je odgovorna sama občina. Strošek urejanja plačujemo davkoplačevalci, zato lahko upravičeno pričakujemo, da bo naša okolica zaradi tega čistejša in bolj urejena. Odlok pa ne pove, kako lahko davkoplačevalci prisilimo občino, da ustrezno skrbi za lep, čist in urejen videz javnih površin.

Kaj pa kazni za kršitelje? Kdor bo ravnal v nasprotju z določbami tega odloka, bo moral odšteti od 10 do 120 tisoč tolarjev, če je pravna oseba, in 5 do 50 tisoč tolarjev, če je fizična oseba. Denarna kazen pa doleti tudi odgovorne osebe pravnih oseb, in sicer v višini od 5 do 50 tisoč tolarjev. Predvidena pa je tudi kazen v višini 100 tisoč tolarjev za izvajalce javne službe.

Odlok o urejanju in varstvu okolja v Občini Ilirska Bistrica je tu že od konca

zime 1997, občani ga moramo upoštevati ostali pa nas nadzirajo. Če bo vse tako bomo kaj kmalu postali lep, čist in urejen košček Slovenije.

Do takrat pa

...če se kaj premika na boljše, se premika izredno počasi. Ob volitvah pa ko naj bi se seštelo, koliko je kdo naredil, oziroma koliko ni naredil, vsi pozabimo na takšne obrobne stvari, kot je skrb za lepo, čisto okolje in urejeno podobo naših naselij.

14. člen

Na površinah iz 2. in 3. člena tega odloka so prepovedana dejanja, ki nasprotujejo pravilom snage in higijene, ter lahko kazijo podobo naselja, zlasti pa:

1.
9. uničevanje ali poškodovanje spomenikov, spominskih obeležij in plošč, zgradb, prometnih znakov, drogov javne razsvetljave, košaric za odpadke, klopi in drugih komunalnih naprav,
10.

Škoda narejena, storilci nekažnovani.

16. člen

Lastniki premičnin in nepremičnin v zasebni lasti in izvajalci javnih služb so dolžni:

1. skrbeti za vzdrževanje zunanega videza objektov (fasade, strehe, okna, zunanja vrata),
2. skrbeti za ureditev dvorišč, vrtov in ostale pripadajoče okolice (žive meje, ograje dreve, zelenice, okrasne nasade, dovozne poti in podobno),
3.

Brez komentarja!

28. člen

Prepovedano je puščati motorno vozilo, s katerega so odstranjene registrske tablice ali je brez veljavne registracije ali je huje poškodovano in zanj nihče ne skrbi, na parkirnem prostoru, pločniku ali drugi javni površini.

Tako vozilo je treba odstraniti najpozneje v 30 dneh po preteku registracije. Če motornega vozila

Če ...če

40. člen

Na javnih in javnih zelenih površinah je prepovedano:

- ...
- voziti in parkirati motorna vozila in prikolice,
- odlagati odpadke in smeti,
- ...

Na urejenih parkovnih površinah morajo biti zgoraj navedena določila izobešena na mestih, ki jih določi pristojen občinski upravni organ. Kje?

49. člen

Izvajanje določil tega odloka nadzorujejo komunalni inšpektor in ostale inšpekcijske službe občine Ilirska Bistrica in policija. Za stalno spremljanje urejenosti prostora in varstva okolja v skladu s tem odlokom in ostalimi predpisi, lokalne skupnosti imenujejo komisije za varstvo okolja, ki ta odlok tolmači, spremlja njegovo uresničevanje ter predlaga spremembe in dopolnitve.

Glede na množične kršitelje odloka se kaj lahko zgodi, da bo vse ostalo takšno, kot je.

Vsak naj pometa pred svojim pragom, ko pa videz praga kazni podoba ostalih pragov potreben celovit pristop. Kako preprečiti, da ne bi naša naselja dobila pokrpanega videza? Kdo nas bo varoval pred nami samimi? Dokler bo naš smisel za lepo in urejeno okolje podoben temu na sliki, nam tudi sto odlokov ne bo moglo pomagati.

SPREMOB ALI KAKO JE UREJENO, OHRANJENO IN ČISTO NAŠI OKOLJE

